

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
RODZINIE W BYTOMIU**

ZA ROK 2021

Spis treści

Wstęp	5
I. ORGANIZACJA OŚRODKA	7
II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE	9
III. DZIAŁ KADR I OBSŁUGI KANCELARYJNEJ	13
IV. DZIAŁ PLANOWANIA, KOORDYNOWANIA I REALIZACJI PROJEKTÓW	20
1. Projekty współfinansowane przez Unię Europejską	22
2. Projekty współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	25
3. Projekty lokalne (środki budżetu gminy w ramach funduszu przeciwalkoholowego)	25
V. DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I DOCHODZENIA OPŁAT	26
1. Pomoc instytucjonalna dla osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych	27
2. Prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących ustalania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	31
3. Odzyskiwanie ustalonych opłat za świadczenia przyznane na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	32
VI. DZIAŁ ADMINISTRACYJNY	35
VII. NOCLEGOWNIA I OGRZEWALNIA	40
VIII. KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	42
1. Prace społecznie użyteczne	43
2. Zajęcia szkoleniowo-edukacyjne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych mieszkańców Bytomia	44
3. Poradnictwo	45

4. Program partnerski pod nazwą: <i>Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole</i>	46
IX. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	49
X. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	57
XI. ZESPÓŁ DS. REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	59
1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych	60
2. Realizacja pilotażowego programu Aktywny samorząd	62
3. Program Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi ..	65
4. Program Bytomska Karta Seniora oraz Program Ogólnopolska Karta Seniora	67
XII. ZESPÓŁ ORGANIZACJI, KONTROLI I SPRAWOZDAWCZOŚCI ...	69
XIII. ZESPÓŁ RADCÓW PRAWNYCH	73
XIV. ZESPÓŁ OBSŁUGI INFORMATYCZNEJ	74
XV. INSPEKTOR OCHRONY DANYCH	78
XVI. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. SPOŁECZNYCH	80
XVII. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	82
XVIII. SAMODZIELNE STANOWISKO SPECJALISTY PRACY SOCJALNEJ DS. INTERWENCYJNEGO UDZIELANIA POMOCY ..	84
XIX. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W BYTOMIU	86
XX. DZIAŁ WSPARCIA RODZINY	88
1. Rodzinna piecza zastępcza	89
2. Instytucjonalna piecza zastępcza	91
3. Porozumienia	94
4. Usamodzielnienia	94

5. Asystenci rodziny	96
6. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	97
7. Działania wspierające rodzinę	97
XXI. DZIAŁ REALIZACJI ŚWIADCZEŃ	100
XXII. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	104
1. Posiłek w szkole i w domu	108
2. Pomoc żywnościowa	108
3. Pozostałe czynności wykonywane przez pracowników socjalnych na rzecz mieszkańców Bytomia	109
4. Mieszkanie chronione dla matek z dziećmi	111
5. Działania podejmowane na rzecz osób chorych psychicznie	112
6. Zespół pracowników socjalnych realizujących Projekt AS Aktywni Społecznie	113
7. Zespół do realizacji zadań projektu Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej edycja II	114
8. Zespół pracowników socjalnych realizujących <i>projekt Kierunek –Lepsze Jutro</i>	115
XXIII. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH	118
XXIV. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH I DOCHODZENIA NALEŻNOŚCI	123
1. Postępowania prowadzone w sprawie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego	124
2. Postępowania prowadzone w sprawie świadczeń nienależnie pobranych	125
3. Postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych	127
4. Postępowania prowadzone w ramach wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w ramach programu „Czyste Powietrze”	130

XXV. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW	132
1. Dodatek mieszkaniowy	134
2. Dodatek energetyczny	137
3. Stypendium szkolne	138
4. Zasilek szkolny	138
5. Karta Dużej Rodziny	139
6. Program „3+ Liczna Rodzina”	139
XXVI. ZESPÓŁ OBSŁUGI ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	141
XXVII. DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY	143
XXVIII. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BYTOMIA NA LATA 2021-2026	150
XXIX. WPŁYW PANDEMII KORONAWIRUSA NA FUNKCJONOWANIE MOPR	152
XXX. POTRZEBY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BYTOMIU NA ROK 2021	154
Spis tabel	155

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu realizuje zadania z zakresu wielu ustaw, składających się na system zabezpieczeń socjalnych najuboższych i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej mieszkańców miasta. Realizuje również zadania wykraczające poza ramy ustawy, a ich celowość i zasadność wynika z rozeznanych potrzeb mieszkańców. Ośrodek postrzegany jest przez mieszkańców, jako instytucja zapewniająca podstawowy poziom bezpieczeństwa socjalnego między innymi poprzez: zapewnienie środków na niezbędne potrzeby życiowe (tj. żywność, odzież, leki), dopłaty do kosztów mieszkaniowych, zapewnienia schronienia, udzielanie pomocy rodzinie i dzieciom, jak również zapewnienie możliwości korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w razie choroby. Podstawy przyznawania i wypłacania świadczeń znajdują się w wielu ustawach. Jednak aktem prawnym wiodącym dla MOPR pozostaje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., która daje delegację do tworzenia i funkcjonowania Ośrodka.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu jest samorządową jednostką organizacyjną miasta Bytomia, działającą w formie jednostki budżetowej, utworzoną dla realizacji zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych przez administrację rządową gminie i powiatowi. W 2021 roku MOPR działał na podstawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu przyjętego uchwałą Nr XXXVI/521/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 21 grudnia 2020 r. oraz Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu wprowadzonego zarządzeniem nr 7 z dnia 27 stycznia 2020 r. zmienionego zarządzeniem nr 6 z dnia 3 lutego 2021 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- 1) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 2) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 3) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- 4) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 5) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 6) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 7) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;

- 8) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 9) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 10) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne;
- 11) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 12) ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
- 13) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 14) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- 15) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka.

I. ORGANIZACJA OŚRODKA

W 2021 roku kontynuowano proces zmian w strukturze organizacyjnej Ośrodka oraz przydzielania obowiązków poszczególnym komórkom organizacyjnym. Powyższe działania miały również na celu poprawę organizacji pracy, zwiększenie stopnia skuteczności i sprawności działania oraz dostosowanie do wymagań stawianych przed instytucjami publicznymi.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku struktura organizacyjna Ośrodka przedstawiała się następująco:

DYREKTOR

1. Dział Kadr i Obsługi Kancelaryjnej.
2. Dział Planowania, Koordynowania i Realizacji Projektów.
3. Dział Pomocy Insytucjonalnej i Dochodzenia Opłat.
4. Dział Administracyjny.
5. Noclegownia.
6. Ogrzewalnia.
7. Klub Integracji Społecznej.
8. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
9. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
10. Zespół ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.
11. Zespół Organizacji, Kontroli i Sprawozdawczości.
12. Zespół Radców Prawnych.
13. Zespół Obsługi Informatycznej.
14. Inspektor Ochrony Danych.
15. Audytor wewnętrzny.
16. Samodzielne stanowisko ds. społecznych.
17. Samodzielne stanowisko ds. bezpieczeństwa i higieny pracy.
18. Samodzielne stanowisko ds. ochrony przeciwpożarowej.
19. Samodzielne stanowisko specjalisty pracy socjalnej ds. interwencyjnego udzielania pomocy.
20. Powiatowy Zespół do Sprawy Orzekania o Niepełnosprawności.

ZASTĘPCA DYREKTORA DS. POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

1. Dział Wsparcia Rodziny.
2. Dział Realizacji Świadczeń.
3. Dział Pomocy Środowiskowej.

ZASTĘPCA DYREKTORA DS. ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

1. Dział Świadczeń Rodzinnych.
2. Dział Świadczeń Alimentacyjnych i Dochodzenia Należności.
3. Dział Dodatków Mieszkaniowych i Pomocy Materialnej dla Uczniów.
4. Zespół Obsługi Świadczeń Socjalnych.

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Dział Finansowo-Księgowy.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku zatrudnionych było 368 osób na 357,875 etatach, z czego cztery etaty stanowili pracownicy zatrudnieni na zastępstwo, natomiast sześć na robotach publicznych.

II. ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE

Ustawa o pomocy społecznej w art. 17 – 23 dokonuje podziału kompetencyjnego zadań pomocy pomiędzy administrację rządową i samorządową (z uwzględnieniem struktury samorządu – gmina, powiat, województwo). Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie funkcjonujący jako jednostka organizacyjna w mieście, realizuje zadania własne gminy, powiatu i zadania zlecone gminie i powiatowi. Z uwagi na bardzo duży zakres zadaniowy i różnorodność form pomocy MOPR jest tylko jednym z elementów w systemie pomocy społecznej miasta. Niniejsze sprawozdanie odnosi się do zadań przekazanych MOPR do wyłącznej kompetencji oraz zadań, których wykonanie bezpośrednio nadzoruje Ośrodek. Pomoc przyznawana jest przede wszystkim mieszkańcom miasta, jednak w określonych sytuacjach również osobom przebywającym na terenie miasta okresowo lub z zamiarem stałego pobytu. Świadczenia z pomocy społecznej dzielimy na świadczenia pieniężne oraz niepieniężne. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom lub rodzinom, którym dochód nie przekracza kryterium dochodowego przy jednoczesnym spełnieniu określonej przesłanki (np. niepełnosprawności, bezrobocia, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie). W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobom lub rodzinom przekraczającym kryterium dochodowe może również zostać przyznana pomoc finansowa.

Zgodnie z ustawą do świadczeń niepieniężnych zaliczamy:

- 1) pracę socjalną;
- 2) bilet kredytowany;
- 3) składki na ubezpieczenie zdrowotne;
- 4) składki na ubezpieczenia społeczne;
- 5) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie;
- 6) sprawienie pogrzebu;
- 7) poradnictwo specjalistyczne;
- 8) interwencja kryzysowa;
- 9) schronienie;
- 10) posiłek;
- 11) niezbędne ubranie;
- 12) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy;
- 13) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia;

- 14) mieszkanie chronione;
- 15) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej;
- 16) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym;
- 17) pomoc w uzyskaniu zatrudnienia.

Zadania własne gminy

Większość zadań z zakresu pomocy to zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym. Obejmują one między innymi:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 3) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 4) zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, ośrodkach wsparcia;
- 5) kierowanie do domów pomocy społecznej;
- 6) opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne;
- 7) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej;
- 8) dożywianie dzieci;
- 9) pracę socjalną.

Gmina jest też zobowiązana do zapewnienia posiłku, schronienia, niezbędnego ubrania i pochówku. Gmina może realizować również inne zadania z zakresu zabezpieczenia socjalnego, o ile jest na nie zapotrzebowanie społeczne.

Zadania pomocy społecznej przypisane gminie ustawa dzieli na dwie grupy:

- 1) obowiązkowe;
- 2) fakultatywne (realizowane pod warunkiem zabezpieczenia potrzeb podstawowych).

Oprócz wyżej wymienionych świadczeń do zadań obowiązkowych należy również opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, sporządzanie corocznej oceny zasobów pomocy społecznej oraz sporządzanie sprawozdawczości w określonej formie.

Świadczenia pieniężne o charakterze obowiązkowym

Do świadczeń pieniężnych przyznawanych i wypłacanych przez MOPR ustawa zalicza:

- 1) zasiłki stałe;

- 2) zasiłki okresowe;
- 3) zasiłki celowe, w tym specjalne zasiłki celowe;
- 4) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki;
- 5) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- 6) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie.

Dla kompleksowej realizacji wszystkich zadań niezbędna jest współpraca pomiędzy MOPR, a instytucjami i lokalnymi organizacjami działającymi w sferze społecznej.

W 2021 roku współpracowano z następującymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi:

- 1) placówki oświatowe (szkoły i przedszkola);
- 2) kuratorzy sądowi;
- 3) Policja;
- 4) Straż Miejska w Bytomiu;
- 5) Bytomskie Mieszkania;
- 6) Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu;
- 7) placówki służby zdrowia (szpitale i poradnie);
- 8) poradnie ochrony zdrowia psychicznego;
- 9) Areszt Śledczy w Bytomiu;
- 10) Centrum Integracji Społecznej w Bytomiu;
- 11) Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu;
- 12) poradnia psychologiczno-pedagogiczna;
- 13) zakłady opiekuńczo-lecznicze;
- 14) Polski Czerwony Krzyż oddział w Bytomiu;
- 15) Środowiskowy Dom Samopomocy *Integracja*;
- 16) Bytomskie Centrum Wsparcia;
- 17) warsztaty terapii zajęciowej;
- 18) Świetlica środowiskowa *Promyk św. Brata Alberta* (Stroszek);
- 19) parafie katolickie;
- 20) Świetlica Środowiskowa *Arka Noego*;
- 21) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oddział w Bytomiu;
- 22) Grupa Pedagogów Ulicy UNO – jednostka lokalna Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP w ramach realizacji projektu „Podwórka bez przemocy – program z zakresu pedagogiki podwórkowej w rejonie Bobrka,

Rozbarku i Śródmieścia”;

- 23) Profilaktyczno-Terapeutyczna Świetlica Środowiskowa im. św. Elżbiety (Łagiewniki);
- 24) Caritas przy kościele p.w. Dobrego Pasterza (Karb);
- 25) Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy;
- 26) Spółdzielnie mieszkaniowe i zarządcy budynków;
- 27) Miejski Rzecznik Osób Niepełnosprawnych;
- 28) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 29) Ośrodek Adopcyjny i Pieczy Zastępczej Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci *Szansa*;
- 30) Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna;
- 31) Sądy;
- 32) Prokuratury;
- 33) Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

III. DZIAŁ KADR I OBSŁUGI KANCELARYJNEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz.1282 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz.1320 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. z 2019r. poz. 1781).
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960).
6. Zarządzenie nr 330 Prezydenta Bytomia z dnia 17 sierpnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych w miejskich jednostkach organizacyjnych, w których powstaje dokumentacja archiwalna.
7. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
8. Inne akty prawne.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	20
	Ilość etatów	20
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	19 pracowników	

W zakresie realizacji polityki personalnej do głównych zadań działu w 2021 roku należało zachowanie dbałości o utrzymanie posiadanych zasobów osobowych oraz uzupełnienie na powstałe miejsca pracy, w związku z realizacją projektów współfinansowanych przez Unię Europejską. W tym celu podejmowano działania zmierzające do: podniesienia motywacji do pracy wśród zatrudnionych (przeprowadzono regulację wynagrodzeń) oraz pozyskania pracowników o właściwym poziomie kompetencji względem wymagań stanowiska. Przeprowadzono ogółem 14 postępowań w ramach otwartego naboru konkursowego, w tym sześć na stanowiska urzędnicze.

Kontynuowano także współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu na organizowanie subsydiowanych form zatrudnienia, w wyniku czego zawarto pięć umów, na podstawie których przyjęto dwie osoby na staż i 23 osoby na roboty publiczne.

Zawarto także osiem umów trójstronnych z organizatorem staży – Everest Consulting & Szkolenia Marcin Kotas z siedzibą w Pszczynie a ich uczestnikami, w ramach realizacji Projektu pn. *Przeciwdziałamy niepełnosprawności poprzez integrację – edycja II*, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Na podstawie uzasadnionych wniosków kierowników komórek organizacyjnych, awansowano łącznie w skali roku 23 pracowników, w tym na wyższe stanowiska urzędnicze – 15 osób i pomocnicze – 8 osób.

Udział pracowników w szkoleniach

W ramach doskonalenia zawodowego i dbałości o rozwój osobisty w 2021 roku w różnego rodzaju szkoleniach, kursach, warsztatach, konferencjach i webinarach uczestniczyło 210 pracowników Ośrodka. Przeprowadzono również szkolenia okresowe z zakresu bhp dla 80 pracowników MOPR. Skorzystano z ofert szkoleniowych proponowanych przez m.in. Ośrodek Twórczej Interwencji OTI w Krakowie, RISS-Regionalny Instytut Szkoleń Samorządowych w Warszawie, Specjalistyczny Ośrodek Szkolenia *Beskidy* w Bielsku-Białej, Erudium Centrum Szkoleniowe w Krakowie, Presscom we Wrocławiu, Elpax w Bytomiu, For Change Martyna Guba w Warszawie, a także Śląski Urząd Wojewódzki i Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. W związku z pandemią COVID-19 liczba szkoleń stacjonarnych była niewielka, większą część stanowiły szkolenia online.

W organizowanym przez ROPS województwa Śląskiego projekcie *Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej* spośród 40 wysłanych zgłoszeń pracowników, organizator zakwalifikował tylko dziewięć osób do udziału w szkoleniach pn.: *Kurs I stopnia Terapii Skoncentrowanej na rozwiązywaniu, Dziecko z niepełnosprawnością w rodzinie wieloproblemowej, Przemoc seksualna wobec dzieci, Depresja i zachowania autodestrukcyjne u dzieci i młodzieży, Proces powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny, Regulacje prawne w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej, Pozafinansowe sposoby motywowania pracowników*. Natomiast do projektu *Doskonalenie zawodowe kluczowych pracowników systemu pomocy społecznej na terenie makroregionu* na 13 wysłanych zgłoszeń zakwalifikowane zostały trzy osoby, które wzięły udział w szkoleniach pn.: *Mieszkania chronione – zmiana przepisów prawnych w zakresie ich prowadzenia oraz zapewnienia miejsc, Schroniska i noclegownie*

dla osób bezdomnych – zmiana przepisów prawnych w obszarze przeciwdziałania bezdomności, Kompendium wiedzy pracownika socjalnego.

Jedną z metod szkoleniowych w ramach szkolenia zamkniętego dla pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej, było przeprowadzenie cyklicznych comiesięcznych superwizji. W tego rodzaju szkoleniu brali udział pracownicy socjalni oraz psycholodzy. W sumie w zajęciach wzięło udział 10 osób. Powyższe zajęcia prowadzili certyfikowani psychoterapeuci i doświadczony superwizor. Z tej metody szkoleniowej skorzystali również asystenci rodziny i koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej realizujący projekt pn.: *Centrum Wsparcia Rodziny – edycja I*. Ogółem w superwizji wzięło udział 18 pracowników. Natomiast dla 16 pracowników realizujących zadania w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przeprowadzono zajęcia z tematyki dotyczącej przemocy seksualnej wobec dzieci i młodzieży. Zarówno superwizja jak i wymienione zajęcia były współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizując inny projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego pn.: *Zero ryzyka dla pracownika* – wspólny projekt MOPR i PUP w Bytomiu zorganizował 4 szkolenia z zakresu:

- 1) zdrowego kręgosłupa – liczba uczestników – 210 pracowników;
- 2) technik samoobrony – liczba uczestników – 40 pracowników;
- 3) technik bezpiecznej jazdy – liczba uczestników – 2 pracowników;
- 4) przeciwdziałania stresowi i wypaleniu zawodowemu – liczba uczestników 141 pracowników.

Tabela 1. Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach

Tematyka szkoleń	Liczba osób
CREATIVE PRACITCE – szkolenie certyfikacyjne w ramach II poziomu ACADEMY Points Of You. *	2
Wsparcie osób w trudnych sytuacjach. *	9
Prawo pracy w I połowie 2021. *	1
Aktualne problemy i nieprawidłowości w rachunkowości OPS *	1
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – obowiązki i zadania gminy. *	2

Procedura postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego – tarcze antykryzysowe 1.0, 2.0, 3.0.*	2
Podstawowa obsługa programu Microsoft Excel.*	9
Świadczenia nienależnie pobrane oraz egzekucja w pomocy społecznej. *	3
Ustawa o pomocy społecznej – tarcze antykryzysowe 1.0, 2.0, 3.0 w pomocy społecznej.*	3
Kodeks Postępowania Administracyjnego- tarcze antykryzysowe 1.0, 2.0, 3.0.*	7
Dodatki mieszkaniowe 2021- COVID 19- i inne nowelizacje.*	2
Świadczenie 300 PLUS- DOBRY START- aktualne problemy.*	1
Jak zrozumieć osobę, która doświadczyła traumy? Jak pomóc osobom, które ciężko przeżywają sytuację związaną z COVID-19? Empatia, a wyznaczenie granic. Jak dowartościowywać osoby „po przejściach”? Jak wspierać, ale nie wyręczać?	32
Nowe Prawo Zamówień Publicznych –praktyczne aspekty udzielania zamówień na podstawie nowych regulacji.	1
Nienależnie Pobrane Świadczenia z pomocy społecznej, stosowanie ulg w spłacie nienależnie pobranych świadczeń i ich egzekucja, zmiany przepisów w egzekucji administracyjnej wchodzących w życie od 20 lutego 2021r.	1
Udzielanie zamówień w projektach dofinansowanych z Funduszy UE, a nowe prawo zamówień publicznych.	1
Należności w jednostkach budżetowych.	1
Szkolenie na poziomie podstawowym dla użytkowników oprogramowania do obsługi Pieczy Zastępczej.	6

* szkolenia dofinansowane ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Kwota środków MOPR wydatkowanych na szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników w 2021 r. wyniosła łącznie 61 513,32 zł, z czego 23 667,84 zł zostało dofinansowane z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W zakresie realizacji przepisów prawa oraz zadań kadrowych względem zatrudnionych pracowników, wykonywano działania i podejmowano czynności w zakresie: przygotowywania i sporządzania umów i aneksów, prowadzenia akt osobowych, obliczania uprawnień pracowniczych wynikających ze stosunku pracy, przygotowywania dokumentacji do ZUS oraz obsługi platformy ZUS PUE, tworzenia raportów, sprawozdań i informacji personalnych.

Przeprowadzono proces wdrożenia, poprzedzony akcją informacyjną, Pracowniczych Planów Kapitałowych, służący systematycznemu, długotrwałemu oszczędzaniu środków na przyszłe dodatkowe emerytury pracownicze. Podejmowano współpracę z właściwymi

służbami sanitarnymi w zakresie stosowania przez pracowników MOPR ich zaleceń. Zajmowano się także prowadzeniem działalności szkoleniowo-doradczej z zakresu stosunków pracowniczych na rzecz kadry kierowniczej i pracowników MOPR. Opracowywano projekty wewnętrznych aktów normatywnych z zakresu działań obejmujących zadania działu.

Działania administracyjne działu skupiały się przede wszystkim na:

- 1) prowadzeniu pełnej dokumentacji wymaganej przepisami prawa pracy, w tym obsługa oprogramowania kadrowo-płacowego;
- 2) prowadzeniu analiz statystycznych z zakresu zatrudnienia, wynagradzania i czasu pracy, w tym dla potrzeb własnych jak i uprawnionych podmiotów;
- 3) prowadzeniu spraw związanych z podnoszeniem kwalifikacji i rozwojem zawodowym pracowników ośrodka;
- 4) wystawianiu delegacji służbowych oraz sprawowaniu nadzoru nad prawidłowym rozliczaniem kosztów związanych z delegowaniem;
- 5) prowadzeniu spraw dotyczących profilaktyki zdrowotnej pracowników;
- 6) prowadzeniu dokumentacji pracowników uprawnionych do świadczeń pieniężnych wynikających z przepisów bhp;
- 7) prowadzeniu dokumentacji związanej z dysponowaniem środkami zakładowego funduszu świadczeń socjalnych;
- 8) prowadzeniu spraw dotyczących praktyk i staży szkolnych.

W zakresie spraw wynikających z obsługi Ośrodka pod względem kancelaryjnym realizowano zadania związane z:

- 1) prowadzeniem rejestru pism przychodzących i wychodzących;
- 2) przekazywaniem korespondencji przychodzącej właściwym komórkom organizacyjnym Ośrodka;
- 3) rozdziałem korespondencji do doręczania za pośrednictwem operatora pocztowego oraz gońców;
- 4) wydawaniem przesyłek listowych;
- 5) wydawaniem decyzji o przyznanych świadczeniach świadczeniobiorcom;
- 6) wydawaniem zaświadczeń dla świadczeniobiorców i instytucji;
- 7) wysyłaniem wiadomości SMS do świadczeniobiorców o wydaniu decyzji o przyznanych świadczeniach;
- 8) obsługą centrali telefonicznej, poczty elektronicznej, platformy ePUAP;

9) dystrybucją prasy.

W zakresie obsługi sekretariatów:

- 1) prowadzono kalendarz spotkań dyrektora i zastępcy;
- 2) prowadzono zapisy stron przyjmowanych w ramach skarg i wniosków;
- 3) współorganizowano spotkania z udziałem dyrektora;
- 4) prowadzono odrębną ewidencję korespondencji i dokumentacji oznaczonej klauzulą *tajemnica skarbową*.

Ponadto:

- 1) udzielano informacji oraz kierowano strony do odpowiednich komórek organizacyjnych, celem uzyskania szczegółowych informacji w zakresie przyznawania świadczeń;
- 2) wydawano bilety na przejazdy komunikacją miejską pracownikom Ośrodka;
- 3) prowadzono i koordynowano zagadnienia związane z realizacją innych zadań zleconych przez dyrektora.

W 2021 r. w kancelarii MOPR zostało zarejestrowanych 31 556 sztuk różnego rodzaju pism przychodzących z instytucji zewnętrznych oraz składanych bezpośrednio w kancelarii Ośrodka. Na potrzeby pracowników (w tym związane z delegowaniem poza stałe miejsce pracy) zostało wydanych 583 sztuki biletów komunikacji miejskiej. Za pośrednictwem gońców oraz operatora pocztowego wysłano 71 726 sztuk przesyłek listowych, a 2 150 sztuk odebrano osobiście w kancelarii Ośrodka. Od stycznia do grudnia 2021 r. wydano 3 932 sztuki zaświadczeń dla świadczeniobiorców. Łącznie wysłano 4 296 wiadomości SMS do świadczeniobiorców z informacją o przyznanych świadczeniach.

Tabela 2. Ilość korespondencji przychodzącej i wychodzącej z MOPR w 2021 roku

Korespondencja przychodząca	31 556 szt.
Korespondencja wychodząca	73 876 szt.
Razem	105 432 szt.

Tabela 3. Ilość zaświadczeń wydanych dla świadczeniobiorców MOPR w 2021 roku

Zaświadczenia dla osób fizycznych	586 szt.
Zaświadczenia dla instytucji	3 346 szt.
Razem	3 932 szt.

Tabela 4. Ilość biletów komunikacji miejskiej wydanych na potrzeby pracowników MOPR

Nominał	Ilość
4,00 zł	369 szt.
5,00 zł	59 szt.
6,00 zł	155 szt.
Razem	583 szt.

IV. DZIAŁ PLANOWANIA, KOORDYNOWANIA I REALIZACJI PROJEKTÓW

Podstawy prawne realizacji zadań działu

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.).
- 3) Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 818).
- 4) Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego (RPO WSL) na lata 2014-2020.
- 5) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
- 6) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
- 7) Inne akty prawne i wytyczne regulujące poszczególne sfery realizacji projektów, każdorazowo wymienione w umowach z Instytucją Zarządzającą RPO WSL 2014-2020.
- 8) Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	9
	Ilość etatów	9
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	8 pracowników	

Realizowane zadania:

- 1) Dział Planowania, Koordynowania i Realizacji Projektów prowadził czynności związane z przystąpieniem MOPR do konkursów zewnętrznych, unijnych i krajowych, na realizację zadań współfinansowanych ze środków zewnętrznych;
- 2) kierownik działu wchodził w skład zespołu ds. wdrażania projektów *Gminnego Programu Rewitalizacji. Bytom 2020+* oraz Komitetu Rewitalizacji II kadencji.

Tabela 5. Poziom finansowania zadań w 2021 roku

Rodzaj zadania	Plan			Wykonanie		
	Kwota dofinansowania w zł	Wkład własny w zł	Ogółem w zł	Kwota dofinansowania w zł	Wkład własny w zł	Ogółem w zł
Realizacja projektu Asystent z Rodziną – kontynuacja	213 418,00	10 274,00	223 692,00	115 125,71	2 874,84	118 000,55
Realizacja projektu AS Aktywny Społecznie	900 243,00	67 591,00	967 834,00	560 308,89	7 603,44	567 912,33
Realizacja projektu Kierunek – lepsze jutro	1 471 846,00	270 000,00	1 741 846,00	934 895,77	230 541,63	1 165 437,40
Realizacja projektu Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej ed. II	988 110,00	36 899,00	1 025 009,00	651 557,03	34 499,00	686 056,03
Realizacja projektu Centrum Wsparcia Rodziny edycja I	2 218 130,00	108 532,00	2 326 662,00	1 651 039,86	65 842,89	1 716 882,75
Realizacja projektu Centrum Wsparcia Rodziny edycja II	500 000,00	60 000,00	560 000,00	297 748,57	60 000,00	357 748,57
Realizacja projektu Zero ryzyka dla pracownika – wspólny projekt MOPR i PUP w Bytomiu	218 893,00	71 692,00	290 585,00	155 231,22	64 374,72	219 605,94
Dofinansowanie dodatków do wynagrodzenia asystentów rodzin w 2021 r.	32 000,00	0,00	32 000,00	32 000,00	67 546,89	99 546,89
Opieka wychowawcza w formie pobytu dziennego – edycja 2021	48 960,00	0,00	48 960,00	38 832,00	0,00	38 832,00
PRAWO OCHRONNYM PARASOLEM DZIECKA – <i>przyjazne patrole</i>	60 000,00	30 000,00	90 000,00	59 902,67	28 745,19	88 647,86
LUDZIE ULICY - <i>streetworking</i>	28 404,00	4 500,00	32 904,00	28 216,27	3 000,00	31 216,27
PROFI EKSPRES <i>Profilaktyka z dostawą do klienta</i>	26 696,00	0,00	26 696,00	26 690,93	0,00	26 690,93

1. Projekty współfinansowane przez Unię Europejską:

1) Asystent z Rodziną – kontynuacja

Do końca lutego 2021 roku kontynuowano projekt polegający na intensywnym wsparciu wybranej grupy rodzin doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych. Rodziny korzystały z pomocy asystentów (5 dodatkowych etatów w Dziale Wsparcia Rodziny MOPR). W 2021 roku w projekcie kontynuowało udział 30 osób. Projekt był realizowany w latach 2019-2021; łącznie wzięło w nim udział 107 rodziców wychowujących dzieci. W 2021 r. podsumowano i rozliczono projekt oraz zapewniono trwałość rezultatów zgodnie z wymogami programowymi (przez co najmniej 4 tygodnie od zakończenia projektu). Zadanie realizowano w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego), poddziałanie 9.2.1. W 2021 r. wydatkowano 118 000,55 zł, w tym z dofinansowania 115 125,71 zł;

2) AS Aktywny Społecznie

Do końca marca 2021 roku kontynuowano projekt rozpoczęty w styczniu 2018 r. skierowany do 600 osób korzystających z pomocy społecznej. Był to projekt ukierunkowany na podnoszenie aktywności zawodowej i społecznej oraz zwiększanie poziomu integracji. Narzędzie pracy z uczestnikami i uczestniczkami stanowił w tym projekcie kontrakt socjalny. Zawieranie i monitorowanie kontraktów było zadaniem pracowników socjalnych w Dziale Pomocy Środowiskowej MOPR (w ramach projektu AS w 2021 r. było to 8 etatów). Formy wsparcia realizowane w ramach projektu w 2021 r. to między innymi zajęcia trenera Klubu Integracji Społecznej, treningi komunikowania się, umiejętności rodzicielskich, poradnictwo psychologiczne, szkolenia podnoszące kwalifikacje, działania skierowane do lokalnego otoczenia uczestniczek i uczestników. W poprzednich latach do projektu zrekrutowano komplet 600 osób. W działaniach AS Aktywny Społecznie w 2021 r. uczestniczyły 132 osoby kontynuujące udział. Planowana łączna wartość projektu AS Aktywny Społecznie w całym okresie realizacji to 9 444 299,66 zł, z czego dotacja UE stanowiła 8 027 654,71 zł (85%). W 2021 roku wydatkowano 567 912,33 zł, z czego dotacja UE wyniosła 560 308,89 zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.1.6 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;

3) Kierunek – lepsze jutro

Rozpoczęto dwuletni projekt z zakresu aktywnej integracji zaplanowany od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. dla grupy 167 osób będących odbiorcami świadczeń z pomocy społecznej. Podobnie, jak AS Aktywny Społecznie, był to projekt realizowany w Dziale Pomocy Środowiskowej (7 etatów pracowników socjalnych). Kontynuowano formy wsparcia realizowane w poprzednich projektach aktywnej integracji, lecz kierowano je do nowych uczestników i uczestniczek. Rekrutacja obejmowała cały obszar miasta. W 2021 r. w projekcie wzięły udział 152 osoby (93 kobiety i 59 mężczyzn). Planowana łączna wartość projektu Kierunek – lepsze jutro w całym okresie realizacji to 3 596 978,60 zł, z czego dotacja UE ma wartość 3 057 431,81 zł (85%). W 2021 roku wydatkowano 1 165 437,40 zł, z czego dotacja UE wyniosła 934 895,77zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.1.5 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020;

4) Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej edycja II

Projekt zaplanowany na pełne 3 lata (2020-2022) był kontynuowany w 2021 r. zgodnie z harmonogramem. Skierowany do 60 osób z obszaru rewitalizacji, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. W 2020 r. rekrutacja objęła 40 osób, w 2021 roku uzupełniono rekrutację o 18 osób, zamknięcie rekrutacji nastąpi w 2022 r. Działania na rzecz poprawy sytuacji społecznej i zawodowej uczestników/-czek oraz osób z ich otoczenia realizują pracownicy socjalni (2 osoby) i trenerki/animatorki (2 osoby) w KIS przy ul. Powstańców Warszawskich 14. W 2021 roku realizowano kolejne formy wsparcia w celu poprawy funkcjonowania społecznego i zwiększenia szans na zatrudnienie wśród uczestników i uczestniczek projektu. Realizowano m.in. szkolenia, zajęcia z wizażu dla 20 uczestników/-czek, a dla wybranych osób staże zawodowe oraz indywidualne usługi stomatologiczne.

Planowana łączna wartość projektu „Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej edycja II” w całym okresie realizacji wynosi 2 077 965,19 zł, w tym dotacja UE i budżetu państwa to kwota 1 974 066,93 zł (95%). W 2021 r. wydatkowano 686 056,03 zł, z czego dotacja wyniosła 651 557,03 zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.1.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – OSI;

5) Centrum Wsparcia Rodziny edycja I

W 2021 roku zakończono pierwszą edycję kompleksowego projektu z zakresu poprawy dostępu do usług wsparcia dla rodzin. Projekt rozpoczęto w czerwcu 2018 r. Okres

realizacji był wydłużany ze względu na sytuację wynikającą z COVID-19. Edycja I trwała do 30 września 2021 r., po czym od 1 października 2021 r. MOPR podjął kontynuację w ramach II edycji. Realizacją zajmował się Dział Wsparcia Rodziny, w którym ze środków projektu finansowane było zatrudnienie 10 dodatkowych asystentów rodziny i 7 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wykonywali oni zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na rzecz rodzin mieszkających na obszarze rewitalizacji lub powiązanych z tym obszarem. Ustawowe działania były uzupełniane dodatkowymi usługami dla rodzin, jak na przykład wyjazdowe treningi umiejętności wychowawczych, praca z terapeutą zajęciowym, wsparcie psychologa i pedagoga. Wsparciem objęto rodziny biologiczne i zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. W 2021 roku z form wsparcia skorzystało 175 osób. Łączna wartość projektu „Centrum Wsparcia Rodziny edycja I” w całym okresie realizacji to 6 807 342,26 zł, z czego dotacja UE i budżetu państwa stanowiła 6 330 828,30 zł (93%). W 2021 roku wydatkowano 1 716 882,75 zł, z czego dotacja funduszy zewnętrznych wyniosła 1 651 039,86 zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.2.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – OSI;

6) Centrum Wsparcia Rodziny edycja II

Bezpośrednio po zakończeniu pierwszej edycji, MOPR przystąpił do kontynuacji Centrum Wsparcia Rodziny. Okres realizacji drugiej edycji to 1 października 2021 r. – 30 kwietnia 2023 r. Realizację kontynuował Dział Wsparcia Rodziny, w którym sfinansowano 9 dodatkowych etatów asystentów rodziny i 7 etatów koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wykonywali oni zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na rzecz rodzin mieszkających na obszarze rewitalizacji lub powiązanych z tym obszarem. W 2021 r. zrekrutowano do projektu 90 rodzin. Łączna wartość projektu „Centrum Wsparcia Rodziny edycja II” w całym okresie realizacji to 5 156 184,77 zł, z czego dotacja UE i budżetu państwa 4 795 251,84zł (93%). W 2021 roku wydatkowano 357 748,57zł, z czego dotacja funduszy zewnętrznych wyniosła 297 748,57zł. Zadanie było realizowane w ramach poddziałania 9.2.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego – OSI;

7) ZERO RYZYKA DLA PRACOWNIKA – wspólny projekt MOPR i PUP w Bytomiu

Projekt skierowany do pracowników dwóch jednostek miejskich w celu poprawy ich sytuacji zdrowotnej. Pierwotnie zakładano wsparcie dla 270 osób z MOPR i 70 osób z PUP, jednak liczebność grupy zwiększyła się. W 2021 roku z oferty projektu skorzystało 305 pracowników MOPR (273 kobiety i 32 mężczyzn) oraz 93 pracowników PUP (89 kobiet i 4 mężczyzn). Łącznie w 2021 r. brało udział 398 osób (362 kobiety i 36 mężczyzn). Działania polegające na wyposażeniu stanowisk pracy w ergonomiczne sprzęty biurowe rozpoczęto jeszcze w 2020 roku. W 2021 roku były one kontynuowane oraz uzupełnione o szereg szkoleń dla pracowników, których zdrowie jest narażone na szkodliwe czynniki wynikające z charakteru pracy. Okres realizacji projektu to 01.10.2020 – 31.03.2022. W 2021 roku wydatkowano (tylko w ramach części MOPR) 219 605,94 zł, w tym z dotacji 155 231,22 zł. Łączna wartość projektu to 995 607,50 zł, z czego dofinansowanie ze środków zewnętrznych ma wynosić 876 134,60 zł. Zadanie jest realizowane w ramach poddziałania 8.3.2 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

2. Projekty współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

W 2021 roku realizowano dwa zadania współfinansowane ze środków MRiPS i były to:

- 1) dofinansowanie dodatków do wynagrodzeń asystentów rodzin w roku 2021 (dotacja 32 000 zł czyli po 2 000 zł brutto na każdy etat asystenta – jednorazowo);
- 2) *Opieka wytchnieniowa* w formie pobytu dziennego – 2021 (dotacja 48 960,00 zł).

3. Projekty lokalne (środki budżetu gminy w ramach funduszu przeciwalkoholowego)

W 2021 roku realizowano trzy zadania z funduszu przeciwalkoholowego gminy:

- 1) Projekt partnerski MOPR i Komendy Miejskiej Policji PRAWO OCHRONNYM PARASOLEM DZIECKA – przyjazne patrole, którego kolejne edycje są wdrażane od 2011 roku. W 2021 r. wartość projektu w budżecie MOPR wyniosła 90 000,00 zł;
- 2) LUDZIE ULICY – streetworking, realizowany na rzecz osób bezdomnych koczujących w miejscach niemieszkalnych. W 2021 r. wartość projektu współfinansowana z funduszu przeciwalkoholowego wyniosła 32 903,64 zł;
- 3) PROFI EKSPRES Profilaktyka z dostawą do klienta – polegający na wdrożeniu nowej formy profilaktyki uzależnień w postaci prezentacji filmów edukacyjnych bezpośrednio w środowiskach osób korzystających z pomocy społecznej. Wartość dofinansowania wyniosła 26 696,00 zł.

V. DZIAŁ POMOCY INSTYTUCJONALNEJ I DOCHODZENIA OPŁAT

Podstawa prawna realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1358).
7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2018 r., poz. 734 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 249).
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 r., poz. 822 ze zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 listopada 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).
12. Uchwała Nr XXI/283/19 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia na terenie gminy Bytom.
13. Uchwała Nr XX/273/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych działających w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
14. Uchwała Nr XVIII/238/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.
15. Uchwała Nr LI/627/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie określenia zasad i trybu umorzenia, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym miasta Bytom oraz jego jednostek organizacyjnych, warunków dopuszczalnych pomocy publicznej, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia przedmiotowych ulg.
16. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	14
	Ilość etatów	13
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	13 pracowników	

Dział Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat realizuje zadania w zakresie prowadzenia postępowań dotyczących ustalania wobec rodziców odpłatności za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej, kierowaniem i ustalaniem odpłatności w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia, środowiskowym domu samopomocy, mieszkaniach chronionych, a także postępowań egzekucyjnych w ww. zakresie oraz świadczeń nienależnie pobranych od osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym.

Realizowane zadania:

1. Pomoc instytucjonalna dla osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych

Zadania realizowane w Dziale Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat w zakresie pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym oraz przewlekle chorym, mieszczą się w katalogu zadań własnych gminy i powiatu oraz zadań zleconych gminy wskazanych w ustawie o pomocy społecznej:

- 1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:
 - a) wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania osób bezdomnych do Schroniska dla Bezdomnych, prowadzonym przez Bytomskie Centrum Wsparcia,
 - b) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie udzielenia lub odmowy skierowania do domu pomocy społecznej oraz ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej,
 - c) wydanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania osób do mieszkań chronionych oraz ustalania odpłatności za pobyt;

2) zadania własne gminy (fakultatywne):

- wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania osób do Bytomskiego Centrum Wsparcia, w tym do: schroniska dla bezdomnych, dziennych domów pomocy, Dziennego Domu Senior-WIGOR oraz ustalania odpłatności za pobyt;

3) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę:

- wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych dotyczących kierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy *Integracja*;

4) zadania własne powiatu:

- wydawanie decyzji o umieszczaniu w domach pomocy społecznej osób do nich skierowanych.

W 2021 r. wydano 1 458 decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń udzielanych w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia oraz w mieszkaniach chronionych, w tym:

- 1) 959 decyzji dotyczących domów pomocy społecznej (tj. decyzje w sprawie skierowania, umieszczenia oraz odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej);
- 2) 442 decyzje dotyczące świadczeń udzielanych w ośrodkach wsparcia, tj. w Środowiskowym Domu Samopomocy *Integracja* oraz w Bytomskim Centrum Wsparcia (które obejmuje schronisko dla bezdomnych, dzienne domy pomocy i Dzienny Dom Senior-WIGOR);
- 3) 57 decyzji dotyczących mieszkań chronionych, nadzorowanych przez Dział Pomocy Środowiskowej, w tym Zespół Psychiatryczno – Środowiskowy (tj. mieszkania chronionego dla matek z małymi dziećmi oraz mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi), w tym 4 decyzje dotyczące mieszkań chronionych prowadzonych przez Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych w Bytomiu przy ul. Dworcowej 7.

Ponadto wydano 15 skierowań do mieszkań chronionych prowadzonych przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intellektualnie. Skierowania są realizowane na podstawie umowy podpisanej między ww. stowarzyszeniem i Gminą Bytom.

Tabela 6. Liczba osób korzystających w 2021 roku z różnych form wsparcia

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba osób, które skorzystały ze świadczeń
1	Liczba osób skierowanych do Dziennych Domów Pomocy	104
2	Liczba osób skierowanych do Dziennego Domu Senior WIGOR	23
3	Liczba osób skierowanych do Schroniska dla Bezdomnych	70
4	Liczba osób skierowanych do Środowiskowego Domu Samopomocy Integracja	66
5	Liczba osób, za które gmina Bytom wniosła odpłatność za pobyt w DPS (dotyczy osób przebywających na mocy skierowania wydanego w latach ubiegłych i w 2021 r.)	399

W związku z realizacją obowiązkowego zadania gminy w zakresie ponoszenia odpłatności za pobyt jej mieszkańców w domach pomocy społecznej w 2021 r. wydatkowano kwotę 11 415 787,94 zł. Dotyczy to 399 mieszkańców Bytomia, umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie Bytomia (prowadzonych przez miasto Bytom lub działających na zlecenie miasta Bytomia) oraz na terenie innych jednostek samorządu terytorialnego, w tym 211 osób przebywających w domach pomocy społecznej, prowadzonych przez Miasto Bytom oraz 188 osób przebywających w domach pomocy społecznej działających na zlecenie miasta Bytom lub funkcjonujących poza gminą Bytom. Średnio za ich pobyt gmina wносиła odpłatność w wysokości 951 315,66 zł miesięcznie.

W 2021 roku udzielono 4 220 świadczeń. Średnia miesięczna wysokość odpłatności ponoszonej przez gminę za pobyt jednej osoby wynosiła ok. 2 705,16 zł.

Domy pomocy społecznej prowadzone przez miasto Bytom oraz działające na zlecenie miasta Bytomia są podmiotami o zasięgu ponad gminnym, co umożliwia kierowanie do nich zarówno mieszkańców Bytomia, jak i mieszkańców innych gmin. Decyzje dotyczące umieszczenia skierowanych osób w ww. domach wydawane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu – zgodnie z pozycją na liście osób oczekujących na umieszczenie w konkretnym domu pomocy społecznej.

Tabela 7. Liczba osób przebywających w roku 2021 w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie miasta Bytomia (prowadzonych przez miasto Bytom lub działających na zlecenie miasta Bytomia)

Nazwa placówki	Liczba osób
DPS Kombatant, ul. Stolarzowicka 33	159
DPS dla Dorosłych, ul. Dworcowa 7	142
DPS Wędrowiec, ul. ks. Frenzla 204	40
Ewangelicki Dom Opieki Ostoja Pokoju, ul. Matki Ewy 1	67
DPS Stowarzyszenie Pomocna Dłoń ul. Strzelców Bytomskich 450	54
Razem w DPS	462

Kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej wpisuje się w realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bytomia na lata 2021-2026, przyjętej Uchwałą Nr L/666/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 października 2021 r. Stanowi działanie z zakresu zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osobom niezdolnym do samodzielnej egzystencji w formie miejsc pobytu w placówkach stacjonarnych, a także wpisuje się w działanie dotyczące prowadzenia oraz rozwoju opieki stacjonarnej zgodnie z wymaganym standardem dla osób niezdolnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb życiowych w środowisku zamieszkania.

Poza wydawaniem decyzji w indywidualnych sprawach związanych z zapewnieniem pomocy instytucjonalnej osobom tego potrzebującym oraz prowadzeniem spraw związanych z ponoszeniem odpłatności za pobyt mieszkańców Bytomia w domach pomocy społecznej do zadań Działu Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat należy nadzór nad realizacją umów zawartych z osobami zobowiązanymi na mocy ustawy o pomocy społecznej do ponoszenia odpłatności za pobyt małżonka/zstępnych/wstępnych w DPS.

W strukturze Działu Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat zatrudnionych jest trzech pracowników socjalnych, których zadaniem jest prowadzenie spraw osób ubiegających się o skierowanie do domu pomocy społecznej i oczekujących na umieszczenie (w zakresie związanym z kwalifikowaniem do tego typu świadczenia oraz ustalaniem odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej). Postępowania dotyczące skierowania do domu pomocy społecznej obejmują również ustalenie możliwości zapewnienia niezbędnej opieki przez osoby najbliższe. Brak takiej możliwości jest jedną z przesłanek uzasadniających

skierowanie do domu pomocy społecznej, co wiąże się z obowiązkiem partycypowania przez małżonka, wstępnych i zstępnych w odpłatności za pobyt w placówce (jeśli małżonek, wstępni i zstępni spełniają kryteria dochodowe, określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej). Pracownicy socjalni zatrudnieni w dziale przeprowadzają wywiady środowiskowe w celu ustalenia zasadności skierowania osoby do domu pomocy społecznej, odpowiedniego typu oraz ustalenia odpłatności, zarówno osoby kierowanej, jak również pozostałych osób, na których ciąży ustawowy obowiązek wnoszenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

2. Prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących ustalania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Do zadań Działu Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat należy również prowadzenie postępowań administracyjnych, w celu ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, co wynika z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W ramach tych postępowań ustalana jest sytuacja osobista i socjalna rodziców biologicznych, którzy są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za pobyt swoich dzieci w pieczy zastępczej, do wysokości przyznanych świadczeń oraz dodatków na pokrycie kosztów utrzymania dziecka lub pełnoletniego wychowanka w rodzinnej pieczy zastępczej, średniego miesięcznego kosztu utrzymania w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub 200% wysokości najniższej emerytury w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Postępowania administracyjne w zakresie ustalania odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej prowadzone są przez trzech etatowych pracowników działu (od listopada 2021 r. ze względu na braki kadrowe, spowodowane długotrwałą absencją jednego pracownika etatowego, została oddelegowana osoba z innego działu). Ustalenie sytuacji życiowej rodziców ma wpływ na wynik prowadzonego postępowania i wydanie decyzji administracyjnej, a co za tym idzie zastosowanie możliwych ulg zawartych w Uchwale Nr XVIII/238/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 listopada 2015 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej. W sytuacjach braku informacji o miejscu zamieszkania lub pobytu rodzica zobowiązanego do odpłatności, pracownicy działu przygotowują wnioski do sądów o ustanowienie przedstawiciela dla osoby

nieobecnej w miejscu zamieszkania, w celu przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji administracyjnej. W roku 2021 przygotowano 71 wniosków, sąd rozpatrzył i wydał 44 orzeczenia, na podstawie których zostały przeprowadzone postępowania i wydane decyzje administracyjne w sprawie ustalenia rodzicom odpłatności za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej.

W 2021 roku w powyższym zakresie zostało wydanych łącznie 1 151 decyzji administracyjnych, w tym dotyczących rodzinnej pieczy zastępczej 814, natomiast instytucjonalnej 323 oraz w postępowaniach egzekucyjnych 14. Należy zaznaczyć, iż decyzji ustalających odpłatność (obejmują okresy miesięczne) zostało wydanych 56 na kwoty: 468 123,26 zł – rodzinna piecza zastępcza, 2 135 561,412 zł – instytucjonalna piecza zastępcza, co daje łączną kwotę 2 603 684,38 zł.

3. Odzyskiwanie ustalonych opłat za świadczenia przyznane na podstawie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Do zadań działu należą działania ukierunkowane na egzekwowanie świadczeń nienależnie pobranych od osób lub rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym należności pieniężnych o charakterze publicznoprawnym (umowy zawierane z osobami zobowiązanymi do odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznych). Powyższe należności podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.). Tak więc, dział podejmuje kroki dotyczące dochodzenia należności gminy z tytułu odpłatności, wynikających z ww. umów, zawieranych z osobami zobowiązanymi do odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, a także odpłatności wynikających z decyzji administracyjnych, wydawanych w sprawach należących do kompetencji działu (w odniesieniu do odpłatności wnoszonych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu, odpłatność za korzystanie z ośrodków wsparcia, środowiskowego domu samopomocy, mieszkań chronionych, noclegowni) oraz innych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych), a także usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych o charakterze pielęgnacyjnym.

Ponadto do kompetencji działu należy prowadzenie egzekucji w sprawach wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, takich jak należności ustalonych rodzicom odpłatności za pobyt ich dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej

pieczy zastępczej, a także w zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej wraz z przysługującymi dodatkami, wynikającymi z zapisów cytowanej wyżej ustawy, świadczeń dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej w formie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz pomocy na zagospodarowanie.

Dział Pomocy Instytucjonalnej i Dochodzenia Opłat w zakresie prowadzonych postępowań egzekucyjnych ściśle współpracuje z Działem Wsparcia Rodziny, Działem Realizacji Świadczeń, a także Wydziałem Egzekucji Administracyjnej Urzędu Miejskiego w Bytomiu, kancelariami komorniczymi oraz urzędami skarbowymi, zgodnie z właściwością miejscową. W przypadku braku spłaty zobowiązania, zgodnie z wydaną decyzją o nienależnie pobranym świadczeniu oraz ustalonej odpłatności lub zobowiązań wynikających z zawartych umów o odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznych, na podstawie kompletu dokumentów sporządzany jest projekt upomnienia wzywającego do zapłaty.

W przypadku bezskutecznego postępowania upominawczego, sporządzany jest tytuł wykonawczy, który zostaje przekazany do organu egzekucyjnego zgodnie z właściwością.

W przypadku powstania zaległości z tytułu ustalonej odpłatności wobec rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej przez okres dłuższy niż 12 miesięcy osoba upoważniona przez Prezydenta Bytomia przekazuje do biura informacji gospodarczej informację o powstaniu zaległości.

Tabela 8. Dane dotyczące działań egzekucyjnych (stan na dzień 31.12.2021 r.)

Upomnienia		Tytuły wykonawcze		Wpisy BIG	
Ilość - sztuki	245	Ilość - sztuki	145	Ilość wpisów oraz zmian sald	162
na kwotę	2 435 974,94	na kwotę	1 261 398,43	Kwota wpisów	618 149,46

Tabela 9. Odzyskanie nienależnie pobranych świadczeń i opłat za świadczone usługi z pomocy społecznej oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2021 r.)

Spłata zobowiązań	Odpłatność za pieczę zastępczą	Odpłatność za pobyt w DPS	Odpłatność za usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne	Odpłatność za specjalistyczne usługi		Nienależnie pobrane zasilki	Suma
				5% budżet gminy	95% budżet państwa		
należność główna	89 468,44	42 575,16	36 792,91	1 077,48	20 472,21	3 469,80	193 856,00
odsetki	10 153,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 153,43
koszty upomnienia	185,60	116,00	1 067,80	0,63	11,97	81,20	1 463,20
suma	99 807,47	42 691,16	37 860,71	1 078,11	20 484,18	3 551,00	205 472,63

Tabela 10. Umorzenie należności z tytułu opłat za świadczone z pomocy społecznej usługi oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2021 r.)

Umorzenia należności	Odpłatność za pieczę zastępczą	Odpłatność za pobyt w DPS	Suma
Ilość spraw	2	1	3
należność główna	3 829,53	1 082,65	4 912,18
odsetki	1 076,63	0,00	1 076,63
koszty upomnienia	11,60	0,00	11,60

VI. DZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r. 1129 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz.305 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 164 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).
6. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j.: Dz. U. z 2021 poz. 779 ze zm.).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. z 2016 r., poz.1864).
9. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 1974r. w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej pracowników za powierzone mienie (t.j.: Dz. U. z 1996 r., nr 143, poz. 663).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 października 1975 r. w sprawie warunków odpowiedzialności materialnej pracowników za szkodę w powierzonym mieniu (t.j.: Dz. U. z 1996 r., nr 143, poz. 662).
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa (Dz. U. z 2019 r., poz. 2004 ze zm.).
12. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	32
	Ilość etatów	28
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	31 pracowników	

Do zadań działu należą sprawy administracyjno-gospodarcze, transportu, łączności, archiwizacji, inwestycji i remontów, zamówień publicznych oraz ochrony przeciwpożarowej, w szczególności:

- 1) zarządzanie i gospodarowanie obiektami administrowanymi przez MOPR, w tym utrzymanie czystości i porządku, ochrona i zabezpieczenie mienia oraz jego ubezpieczenia;
- 2) nadzór merytoryczny i finansowy nad remontami bieżącymi i inwestycjami;

- 3) usuwanie wszelkich drobnych usterek oraz wykonywanie prac konserwatorskich;
- 4) dbanie o efektywne zarządzanie urządzeniami biurowymi poprzez zawieranie umów na dzierżawę sprzętu;
- 5) zaopatrzenie materiałowo-techniczne w środki trwałe, przedmioty nietrwałe, materiały biurowe i inne;
- 6) całokształt spraw związanych z dostawą mediów dla wszystkich obiektów Ośrodka, usługami eksploatacyjnymi itp.;
- 7) nadzór nad gospodarką magazynową;
- 8) prowadzenie ewidencji majątku MOPR;
- 9) gospodarka środkami transportowymi Ośrodka;
- 10) organizowanie i koordynowanie obsługi telekomunikacyjnej;
- 11) sporządzanie wszelkich sprawozdań z zakresu zadań działu;
- 12) sporządzanie dokumentacji w postępowaniu o zamówienia publiczne;
- 13) opiniowanie zawieranych umów w zakresie zgodności z przepisami ustawy;
- 14) prawo zamówień publicznych;
- 15) przygotowywanie druków tzw. "bonów na gorący posiłek" wg wzoru i w ilościach wskazanych przez Dział Pomocy Środowiskowej;
- 16) gromadzenie, ewidencjonowanie, przechowywanie, udostępnianie, brakowanie dokumentacji oraz przekazywanie materiałów archiwalnych do archiwum państwowego.

W roku 2021 archiwum zakładowe przyjęło do archiwizacji 55 314 teczek dokumentów oraz udostępniono pracownikom 191 teczek. Na bieżąco prowadzono porządkowanie dokumentów zgromadzonych w pomieszczeniach archiwum.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w roku 2021 zarządzał pięcioma obiektami przy ulicach:

- 1) Strzelców Bytomskich 16 – budynek dyrekcji MOPR;
- 2) Stolarzowickiej 35;
- 3) Kosynierów 26;
- 4) Strzelców Bytomskich 21;
- 5) Piłsudskiego 67.

Ponadto w 2021 roku MOPR przejął w trwałe zarząd cztery rodzinne domy dziecka :

- 1) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Powstańców Warszawskich 38/9;
- 2) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Miarki 18/7;

- 3) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Kościuszki 75/5;
- 4) Rodzinny Dom Dziecka przy ul. Wrocławskiej 11/7;

oraz pięć mieszkań chronionych przy ulicach:

- 1) Matejki 27/1;
- 2) Piłsudskiego 73/2;
- 3) Cichej 24/2;
- 4) Korfantego 22/1;
- 5) Strzelców Bytomskich 43/3.

W 2021 roku Dział Administracyjny realizował (pod kątem zakupów materiałów i usług, procedur zamówień publicznych, wkładu własnego, opisu dokumentów finansowych) następujące projekty i programy:

- 1) *Prawo ochronnym parasolem dziecka – Przyjazne Patrole*;
- 2) *Bytomska Karta Seniora*;
- 3) *Centrum Wsparcia Rodziny – edycja 2*;
- 4) *Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej – edycja 2*;
- 5) *3+Liczna Rodzina*;
- 6) *Dobry Start*;
- 7) *Zero ryzyka dla pracownika – wspólny projekt MOPR i PUP*;
- 8) *PROFI EKSPRES Profilaktyka z dostawą do klienta*;
- 9) *Ludzie ulicy – streetworking*;
- 10) *Asystent z Rodziną – kontynuacja*;
- 11) *AS – Aktywny Społecznie*.

Kontynuowane jest porozumienie zawarte w 2012 roku z Bytomskimi Mieszkaniem mające na celu spłatę zadłużenia wobec gminy Bytom – Bytomskich Mieszkań z tytułu należności wynikających z korzystania z lokalu mieszkalnego w formie świadczenia rzeczowego. Bytomskie Mieszkania kierowały do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie osoby, które wykonując prace porządkowe lub drobne prace remontowe i konserwatorskie, miały odpracowywać zaległości czynszowe. W 2021 roku zostały skierowane do MOPR trzy osoby.

Przedsięwzięcia inwestycyjne i remontowe przeprowadzone w placówkach pomocy społecznej w roku 2021:

- 1) zadania inwestycyjne – wykonano modernizację poszycia dachu budynku Noclegowni należącej do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie;

Tabela 11. Wydatki na zadania inwestycyjne w 2021

	Plan roczny w zł	Wykonanie w zł	% wykonania
Dyrekcja MOPR Rozdz.85219 § 6050 (zadania własne gminy) 02/MOPR/PWP-21	80.000,00	79.950,00	99,94

2) zadania remontowe:

- a) w budynkach Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej w Bytomiu oraz w budynku Dyrekcji MOPR w Bytomiu w okresie sprawozdawczym wykonano szereg bieżących napraw i konserwacji wyposażenia biurowego, tj.: drukarki, komputery, urządzenia kserujące, urządzeń grzewczych oraz instalacji grzewczej (kotłów c.o.). Jednocześnie wykonano obowiązkowe, okresowe konserwacje i przeglądy: instalacji elektrycznej, elektronarzędzi – będących na wyposażeniu warsztatu MOPR, sprzętu przeciwpożarowego i przewodów kominowych. Ponadto dokonywano comiesięcznych przeglądów/konserwacji dźwigów osobowych, instalacji alarmowej – włamania, monitoringu wizyjnego, klimatyzatorów w pomieszczeniach serwerowni oraz pokoi biurowych,
- b) w budynku mieszczącym Noclegownię oraz Ogrzewalnię wykonano pomiary instalacji elektrycznej, bieżące konserwacje wymiennika ciepła, systemu sygnalizacji pożaru, sprzętu przeciwpożarowego, wykonano również konserwację systemu wentylacji oraz monitoringu wizyjnego,
- c) w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności wykonano bieżące naprawy i konserwację klimatyzacji i klimatyzatorów oraz urządzeń kserujących,
- d) ze środków przeznaczonych na świadczenia rodzinne wykonano okresową konserwację dźwigów osobowych, konserwacje klimatyzatorów oraz pomiary instalacji elektrycznej,
- e) ze środków przyznanych na funkcjonowanie Mieszkań Chronionych wykonano prace naprawcze instalacji wodnej, pralki oraz instalacji c.o. oraz konserwację kotłów c.o.,

- f) ze środków projektu AS Aktywny Społecznie pokryto koszty comiesięcznej konserwacji dźwigu osobowego,
- g) ze środków przyznanych na świadczenie wychowawcze pokryto koszt konserwacji instalacji alarmu włamania oraz koszty konserwacji dźwigu osobowego.

Tabela 12. Wydatki na zadania remontowe w 2021 roku

Lp.	Zadania remontowe	Plan roczny w zł	Wykonanie w zł	% wykonania
1	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie /zadania własne gminy/	49.510,00	47.562,44	96,07
2	Noclegownia /zadania własne gminy/	10.424,00	10.423,91	100,00
3	Ogrzewalnia /zadania własne gminy/	1.144,00	1.143,97	100,00
4	Kierunek – leprze jutro /zadania własne gminy/	6.000,00	1.867,81	31,13
5	Świadczenie wychowawcze /zadania zlecone gminy/	1.582,00	1.581,26	99,95
6	Świadczenia Rodzinne /zadania własne gminy/	1.300,00	773,80	59,52
7	Świadczenia Rodzinne /zadania zlecone gminy/	6.500,00	1.761,42	27,10
8	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności/ zadania zlecone powiatu/	2.713,00	2.712,15	99,97
9	Ośrodek Interwencji Kryzysowej / zadania własne powiatu/	300,00	300,00	100,00
10	Mieszkania chronione /zadania własne powiatu/	6.000,00	2.002,66	33,38
11	Projekt AS Aktywny Społecznie /zadania własne gminy/	245,00	244,74	55,65

VII. NOCLEGOWNIA I OGRZEWALNIA

Podstawy prawne realizacji zadań działów

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021, poz. 2268 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki społecznej z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni (Dz. U. 2018, poz. 896).
3. Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu *Posilek w szkole i w domu* na lata 2019-2023.
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
5. Regulamin Noclegowni i Ogrzewalni wprowadzony zarządzeniem nr 78 Dyrektora MOPR w Bytomiu z dnia 5 listopada 2018 r. (ze zm).

Stan i struktura zatrudnienia działów według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	12
	Ilość etatów	12
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	11 pracowników	

W ramach zadań własnych gminy, Noclegownia oraz Ogrzewalnia podejmowały działania, których nadrzędnym celem było stworzenie optymalnych warunków do realizacji zadań w zakresie udzielenia schronienia i posiłku. Ogrzewalnia jest pomieszczeniem dla maksymalnie 40 bezdomnych kobiet i mężczyzn wymagających tymczasowego schronienia, natomiast Noclegownia może zapewnić schronienie maksymalnie 100 osobom bezdomnym. Od kwietnia 2021 roku w celu zwiększenia efektywności pracy socjalnej z osobami bezdomnymi w Noclegowni stworzono stanowisko pracownika socjalnego ds. pracy z osobami bezdomnymi. Podstawą udzielenia schronienia w Noclegowni były skierowania, wydane przez pracownika socjalnego. W 2021 roku udzielono schronienia 125 osobom bezdomnym, którym udzielono 15 888 świadczeń w formie noclegów, natomiast 100 osób skorzystało ze schronienia w Ogrzewalni, gdzie udzielono 4 487 świadczeń w formie schronienia. W okresie zimowym placówki są czynne w godzinach 18.00 – 8.00 dnia następnego, jednak w razie spadku temperatur godziny funkcjonowania Noclegowni oraz Ogrzewalni mogą ulec zmianie, aż do pobytu całodobowego. Osoby korzystające ze schronienia mogą skorzystać z jednego gorącego posiłku dziennie, dowożonego w jednorazowych opakowaniach w ramach porozumienia z Centrum Integracji Społecznej

w Bytomiu. W 2021 roku wydano 14 642 posiłków na łączną kwotę 146 420 zł. W 2021 roku, z uwagi na zagrożenie wirusem CarsCov2, nadal kontynuowano pracę w zwiększonym reżimie sanitarnym, informowano osoby bezdomne o sposobach rozprzestrzeniania się wirusa, a w przypadku wzrostu liczby zakażeń w kraju, umożliwiono osobom bezdomnym całodobowy pobyt w Noclegowni. Powyższe środki zapobiegawcze przyniosły zadowalające efekty, gdyż w roku 2021 nie odnotowano żadnego ogniska zakażeń w Noclegowni oraz Ogrzewalni.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu w okresie od października do grudnia 2021 realizował projekt socjalny „Ludzie ulicy – streetworking”, dofinansowany ze środków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu, adresowany do osób bezdomnych przebywających poza placówkami zapewniającymi bezpieczne schronienie. Celem projektu było ograniczenie skali bezdomności „na ulicy” i w miejscach niemieszkalnych oraz przeciwdziałanie sytuacjom zagrażającym życiu i zdrowiu wśród osób bezdomnych pozostających poza systemem pomocy.

Praca z osobami bezdomnymi prowadzona była na zasadzie patroli (w trakcie trwania projektu odbyło się 8 patroli) przez 3 streetworkerów, w bezpośrednim miejscu przebywania osób bezdomnych, poza godzinami pracy Ośrodka, tj. w godzinach popołudniowych i wieczornych. Streetworkerzy kontrolowali znane miejsca przebywania osób bezdomnych lub wskazane przez osoby anonimowe koczowiska, które z racji obniżonych temperatur były zdecydowanym priorytetem. Główny nacisk patrolu skierowano na centrum miasta, gdzie przebywa najwięcej osób bez stałego miejsca pobytu. W trakcie patroli koordynatorzy motywowali osoby bezdomne do zmian w społecznym funkcjonowaniu przy pomocy różnych instytucji gminy oraz podjęcia leczenia odwykowego. Osobom bezdomnym rozdawano koce termiczne oraz ogrzewacze osobiste, gorące napoje oraz, w razie potrzeby, żywność.

VIII. KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021r., poz. 2268 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1100 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 176 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 984).
5. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1128 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249).
8. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r., poz. 1882 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2447).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzoru formularza „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz. 1245).
11. Uchwała Nr XXXIII/482/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 26 października 2020 r. w sprawie przyjęcia rocznego planu potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych dla Bytomia na 2021 r.
12. Zarządzenie nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP poz. 26).
13. Zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 lutego 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez dzielnicowego i kierownika dzielnicowych (Dz. Urz. KGP poz. 12).
14. Zarządzenie nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 maja 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich.
15. Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury "Niebieskie Karty".
16. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
17. Regulamin organizacyjny Klubu Integracji Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	8
	Ilość etatów	8
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	7 pracowników	

Realizowane zadania:

- 1) udzielanie pomocy i wsparcia społecznego osobom, które z powodu braku zatrudnienia mają trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem, w zakresie zatrudnienia i spraw bytowych;
- 2) realizacja projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Rok 2021 był trzynastym rokiem działalności Klubu Integracji Społecznej (KIS).
Obszary działalności KIS-u to m. in.:

1. Prace społecznie użyteczne

W roku 2021 rozpoczęto realizację prac społecznie użytecznych 21 stycznia. Kontynuowane były przez cały rok – wykonywanie prac zakończono 7 grudnia.

Tabela 13. Ilość osób realizujących prace społecznie użyteczne w poszczególnych miesiącach 2021 roku

Miesiące realizacji prac	styczeń	luty – listopad	grudzień
Ilość uczestników	50	100	50

W roku 2021 realizowano omawiane prace w 47 instytucjach. W ramach programu Prace społecznie użyteczne na świadczenia wydatkowano 314 275,20 zł, z czego 60% zrefundował Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu (188 565,12 zł). Pozostałe środki – 40 % świadczeń (125 710,08 zł) zostało wypłacone przez gminę. Dodatkowo gmina pokryła wydatki związane z dojazdem uczestników programu do miejsca wykonywania prac – 9 465,20 zł, a także koszty badań lekarskich uczestników programu w wysokości 1 874,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia liczbę osób w latach 2017-2021, które podjęły prace społecznie użyteczne oraz ilość osób zaktywizowanych zawodowo i liczbę osób, które

z realizacji programu zrezygnowały lub zostały wyłączone (np. nie zgłosiły się do miejsca wykonywania prac społecznie użytecznych, nabyły uprawnienia emerytalne, nie zgłosiły się w wyznaczonym przez PUP w Bytomiu terminie – tym samym utraciły status osoby bezrobotnej):

Tabela 14. Liczba osób, które w latach 2017-2021 uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych

Rok	Liczba osób, które podjęły prace społecznie użyteczne	Zaktywizowano zaw.		Rezygnacja	
		Liczba osób	%	Liczba osób	%
2017	311	41	13	108	35
2018	139	19	14	38	27
2019	162	19	12	54	33
2020	141	7	5	42	30
2021	203	13	6	39	19
Razem	956	99	10 %	281	29 %

2. Zajęcia szkoleniowo-edukacyjne z zakresu reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych mieszkańców Bytomia

W roku 2021 zajęcia szkoleniowo-edukacyjne realizowano dla uczestników:

- 1) projektu *Kierunek – lepsze jutro* współfinansowanego z Funduszy Europejskich;
- 2) projektu *Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej edycja II* współfinansowanego z Funduszy Europejskich.

W trakcie realizacji zajęć dla uczestników Klubu kontynuowano oraz nawiązywano współpracę z różnymi instytucjami, m.in. z:

- 1) Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu;
- 2) Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bytomiu;
- 3) Komendą Miejską Policji w Bytomiu;
- 4) Spółdzielnią Socjalną W&TEAM w Bytomiu;
- 5) Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu.

W zajęciach uczestniczyły 203 osoby – były to zajęcia indywidualne oraz grupowe. Zajęcia prowadzili specjaliści reintegracji zawodowej, pracownicy socjalni, informatyk oraz zaproszeni goście – przedstawiciele: Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu, Powiatowego

Urzędu Pracy w Bytomiu, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Bytomiu. Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu, Spółdzielni Socjalnej W&TEAM w Bytomiu. Tematyka zajęć realizowanych w 2021 roku to między innymi pokazanie korzyści wynikających z powrotu lub zaistnienia na rynku pracy, aspekty dotyczące komunikacji interpersonalnej, sposobów rozwiązywania konfliktów czy radzenia sobie ze stresem, przygotowanie do przeprowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcą, przygotowanie przez uczestników swoich dokumentów aplikacyjnych, a także aspekty prawne z zakresu prawa pracy oraz zasady dotyczące dbałości o własne zdrowie i higienę osobistą. Ponadto uczestnicy KIS w ramach zajęć dotyczących zapobiegania wykluczeniu informatycznemu mieli możliwość nauki podstaw obsługi komputera poprzez udział w trzydniowych zajęciach realizowanych w pracowni komputerowej. Każdy z uczestników zajęć w pracowni komputerowej miał możliwości założenia adresu mailowego, jak również mógł praktycznie wykorzystać jedną z aktywnych form poszukiwania pracy – poprzez portale internetowe.

W ramach zajęć prowadzone były również zajęcia aktywizujące w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bytomiu. Praktyk ekonomii społecznej przedstawił podstawowe informacje dotyczące zasad powołania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Bytomiu prowadzili interaktywne zajęcia, na których omawiano zagadnienia dotyczące różnych aspektów związanych m.in. z bezpiecznymi zachowaniami na drodze, unikania oszustw związanych z tzw. wymuszaniem „na wnuczka” oraz ze skutkiem nieprzestrzegania obowiązującego prawa.

3. Poradnictwo

Prowadzono poradnictwo zawodowe i socjalne. Można było skorzystać ze wsparcia specjalisty reintegracji zawodowej, pracownika socjalnego.

W 2021 r. z poradnictwa zawodowego, socjalnego oraz działań szkoleniowych i edukacyjnych w formie warsztatowej oraz indywidualnej skorzystało łącznie 306 osób. Specjaliści reintegracji zawodowej oraz pracownicy socjalni prowadzili rozmowy indywidualne, konsultacje oraz zajęcia grupowe z uczestnikami/uczestniczkami zajęć mające na celu zintensyfikowane wsparcie, udzielane przez specjalistów KIS, w procesie poszukiwania pracy.

4. Program partnerski pod nazwą: *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*

Działając we współpracy z Komendą Miejską Policji w Bytomiu realizowano kolejną – XI edycję projektu pod nazwą *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole* (który jest realizowany od 2011 r.). Od stycznia do grudnia 2021 r. przyjazne patrole, złożone z pracownika socjalnego MOPR i funkcjonariusza policji, zrealizowały 132 dyżury, w trakcie których zmonitorowały 339 środowisk, w których w sumie 595 razy przeprowadzono monitoring lub interwencje (rodziny z problemem alkoholowym, patologiczne, niewydolne opiekuńczo i wychowawczo). W dni, kiedy nie odbywały się dyżury *przyjaznych patroli* realizowane były przez pracowników MOPR telefoniczne dyżury domowe. Dyżury prowadzone były w godzinach: 15.30 – 7.30 następnego dnia. W roku 2021 przeprowadzono 67 interwencji, w tym 32 interwencje zostały przeprowadzonych w trakcie pełnienia przez pracowników MOPR dyżuru domowego. W trakcie przeprowadzonych dyżurów 89 dzieci zostało przekazanych pod opiekę najbliższej rodziny, krewnych, gdyż ich rodzice lub opiekunowie ze względu na upojenie alkoholowe nie byli w stanie sprawować należytej opieki nad małoletnimi. 17 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, pogotowiach rodzinnych bądź w rodzinach zastępczych. Ośmioro dzieci przyjazny patrol przewiózł do szpitala na badania lekarskie, niektóre zostały hospitalizowane. 24 osoby dorosłe trafiły do izby wytrzeźwień. Przesłano 9 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Opracowano 8 wystąpień do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Bytomiu. Odpowiednie terytorialnie terenowe punkty pomocy środowiskowej i komisariaty policji były na bieżąco informowane o wszelkich nieprawidłowościach występujących podczas sprawowania opieki nad małoletnimi w ich środowiskach rodzinnych. Pracownicy przyjaznych patroli podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych podejmowali rozmowy dyscyplinujące z osobami dorosłymi – rodzicami bądź opiekunami nieletnich. Obligowali do podjęcia leczenia odwykowego, mobilizowali rodziców do większej dbałości i troski o swoje dzieci. Niejednokrotnie podejmowany był temat trudnego samotnego macierzyństwa, różne aspekty z tego wynikające: problemy wychowawcze, finansowe. Proponowano kontakt z placówkami, w których można uzyskać pomoc, poradę, wsparcie.

Środki na realizację projektu w wysokości 88 647,86 zł zostały przeznaczone na:

- 1) pokrycie kosztów wynagrodzeń w wysokości 78 230,62 zł, z tytułu zawartych umów z osobami, które w ramach realizacji projektu wykonywały następujące zadania:
 - a) brały udział w procesie zabezpieczenia życia i zdrowia dziecka poprzez nawiązanie z nim bezpośredniego kontaktu i dbały o jego potrzeby emocjonalne,
 - b) uczestniczyły w procedurze umieszczania dziecka w rodzinie lub placówce,
 - c) zawiadamiały właściwy terenowy punkt pomocy środowiskowej MOPR o sytuacji rodzinnej dziecka,
 - d) pełniły dyżur – pozostawały w gotowości w godzinach 15.30 – 7.30 dnia następnego, zgodnie z miesięcznym harmonogramem,
 - e) na wniosek oficera dyżurnego KM Policji uczestniczyły w interwencjach związanych z ewentualną potrzebą zabezpieczenia dziecka;
- 2) zakup usług, materiałów i wyposażenia w wysokości 2 487,31 zł;
- 3) zakup usług pozostałych 400 zł;
- 4) ryczałty za przejazdy samochodami w ramach prowadzonych patroli na kwotę 7 529,93 zł.

Kwota na realizację zadania została wydatkowana w 95,80%. Zrealizowane zostały wszystkie założenia przewidziane w harmonogramie projektu. Program *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole* wpisywał się w *Miejski Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego w Bytomiu na lata 2021-2023* przyjęty uchwałą nr XXXVIII/534/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 stycznia 2021 r., *Bytomski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024* przyjęty uchwałą nr L/667/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 października 2021 r., *Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu na 2021 rok* przyjęty uchwałą nr XL/553/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 lutego 2021 r.

Ponadto przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu Nr L/666/21 z dnia 25 października 2021 r. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia na lata 2021-2026* wskazuje, iż Bytom jest miastem o dużej skali bezrobocia oraz znaczącej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Jednym z powodów korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest alkoholizm. W 2014 roku problem alkoholizmu dotyczył 312 środowisk¹, w roku 2015 – 311 środowisk, w roku 2016 – 308 środowisk, w roku 2017

¹ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bytomia na lata 2015-2020, str. 15, 16.

– 306 środowisk², w roku 2018 – 265 środowisk³, w roku 2019 – 228 środowisk⁴, a w roku 2020 – 216 środowisk⁵.

Przytoczone dane wskazują, że ilość rodzin, w których występuje problem alkoholowy nie wykazuje zdecydowanej tendencji spadkowej.

Program wpisuje się w efektywny system wdrażania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia*. Proces wdrażania strategii w zakresie wymiarów i działań organizacyjnych obejmować będzie zbiór instrumentów obejmujących plany i programy służące realizacji określonych w Strategii celów i skupiające się na zagadnieniach problemowych określonych i wymaganych przepisami prawa, w tym:

- 1) program przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) program przeciwdziałania narkomanii;
- 4) program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- 5) program wspierania osób niepełnosprawnych i innych, którego celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- 6) program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej.⁶

² Ocena zasobów pomocy społecznej – stan na XII 2017 r., str. 5.

³ Ocena zasobów pomocy społecznej – stan na XII 2018 r., str. 23.

⁴ Ocena zasobów pomocy społecznej – stan na XII 2019 r., str. 23.

⁵ Ocena zasobów pomocy społecznej – stan na XII 2020 r., str. 23.

⁶ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bytomia na lata 2015-2020, str. 62.

IX. OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1249).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskie Karty oraz wzorów formularzy Niebieska Karta (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz.1245).
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
5. Regulamin Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	17
	Ilość etatów	15,5
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	16 pracowników	

Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) w Bytomiu kontynuuje działalność od 16 lipca 2018 r. w ramach struktur Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu na podstawie uchwały nr LXV/854/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 czerwca 2018 r. w sprawie reorganizacji Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom (CIKiPU) oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela specjalistycznej pomocy osobom i rodzinom z uwagi na kryzys wynikający z:

- 1) przemocy w rodzinie (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej oraz zaniedbania);
- 2) przeżywania trudności w relacjach małżeńskich, partnerskich, rodzinnych;
- 3) przewlekłej choroby, żałoby;
- 4) przeżywania zmian w życiu np. utrata pracy, zagrożenia chorobą itp.;
- 5) trudności związanych z przejściem na nowy etap życia np. narodziny dziecka, odejście z domu dzieci, zmiana pracy, przejście na emeryturę;
- 6) przeciążenia psychicznego, życia w przewlekłym stresie;
- 7) zagrożenia suicydalnego;
- 8) zdarzeń losowych oraz klęsk żywiołowych.

Główny obszar działalności OIK związany jest z występowaniem przemocy w rodzinie i przeciwdziałanie temu zjawisku.

Profesjonalną pomoc i doradztwo świadczą specjaliści następujących dziedzin:

- 1) specjaliści pracy socjalnej;
- 2) psychologowie;
- 3) terapeuci;
- 4) interwenci kryzysowi.

W budynku Ośrodka Interwencji Kryzysowej mieści się hostel, w którym bezpieczne schronienie znajdują osoby i rodziny w sytuacjach kryzysowych, w tym ofiary przemocy. Hostel gwarantuje 16 miejsc noclegowych. Poza bezpiecznym schronieniem hostel gwarantuje:

- 1) pomieszczenia do spania oraz wspólne pomieszczenie do dziennego pobytu;
- 2) ogólnodostępną łazienkę i wc;
- 3) ogólnodostępną kuchnię do samodzielnego sporządzania posiłków.

W hostelu znajduje się podstawowy sprzęt AGD umożliwiający sprawne funkcjonowanie osób w nim przebywających.

OIK jest czynny cały rok, przez 7 dni w tygodniu, w zakresie udzielenia i funkcjonowania miejsc pobytowych. Specjaliści (psycholodzy, terapeuci oraz pracownicy socjalni) świadczą pomoc od poniedziałku do piątku w godzinach: 7.30 do 19.30. Zadania wykonywane przez specjalistów są realizowane w indywidualnym kontakcie z klientem oraz poprzez pracę z parami, rodziną oraz oddziaływania grupowe.

Podstawowym celem działalności ośrodka jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego oraz podejmowanie działań z zakresu interwencji kryzysowej osobom oraz rodzinom mającym trudności w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych, doświadczających jakichkolwiek form przemocy w rodzinie lub będących w innych kryzysach życiowych.

Główne zadania specjalisty Ośrodka Interwencji Kryzysowej to:

- 1) ustalenie źródła kryzysu klienta;
- 2) określenie stanu psychicznego i społecznych skutków kryzysu;
- 3) przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie;
- 4) przywrócenie poczucia bezpieczeństwa;
- 5) zapewnienie ochrony w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia;

- 6) diagnoza sytuacji kryzysowej;
- 7) współpraca z instytucjami na rzecz klienta.

Zadania i cele OIK wynikają z zadań interwencji kryzysowej, którą określa się jako zespół interdyscyplinarnych, profesjonalnych, celowych i skoordynowanych oddziaływań, wykorzystujących zasoby klienta kryzysowego, jego naturalnego otoczenia społecznego oraz instytucji pomagających, których celem jest ułatwienie odzyskania przezeń równowagi wewnętrznej i poczucia sprawczości oraz rozwiązania problemu (problemów) stanowiących podłoże doświadczenia kryzysowego.

W ramach podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, promowania prawidłowych postaw rodzicielskich i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pracownicy Ośrodka w ramach zadań własnych, w roku 2021, prowadzili Szkołę dla Rodziców. Uczestnictwo w zajęciach szkoły dla rodziców umożliwia dorosłym nabycie umiejętności radzenia sobie z rolami społecznymi, w tym małżeńskimi i rodzicielskimi w sposób konstruktywny oraz nabycie umiejętności wychowawczych umożliwiających kształtowanie dojrzałości psychospołecznej własnych dzieci. Wprowadzenie do własnych domów rodzinnych zdobytej wiedzy i umiejętności, umożliwia rodzicom zmianę postaw wobec dziecka oraz pełnionych przez siebie ról rodzicielskich, co w konsekwencji wpływa na prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny dzieci. Szczególnie cennym rezultatem działań jest nabycie przez uczestników umiejętności interpersonalnych w komunikacji codziennej i w sytuacjach pojawiających się konfliktów w środowisku rodzinnym, jak również wzmocnienie swojej skuteczności rodzicielskiej.

Szkoła dla Rodziców oparta jest na następujących modułach:

- 1) jak określać dziecku stałe granice;
- 2) umiejętność nazywania, wyrażania oraz radzenia sobie z emocjami;
- 3) zachęcanie do współpracy – jak mówić, żeby dzieci nas słuchały;
- 4) umiejętność stosowania kar i konsekwencji;
- 5) rozwiązywanie problemów i konfliktów;
- 6) zachęcanie do samodzielności;
- 7) uwalnianie dzieci od etykiet.

W roku 2021 zajęcia zostały poszerzone o dwa moduły oraz poszerzono treści dotyczące uważności na zagrożenia płynące ze środowiska np. przemoc ze strony obcych w stosunku do dzieci, w tym przemoc seksualna. Dwa dodatkowe moduły to dzieci w środowisku postpandemicznym, czyli:

- 1) jak pandemia wpłynęła i wpływa na dzieci i młodzież;
- 2) najczęstsze problemy natury psychicznej występujące u dzieci i młodzieży.

Moduł drugi jest ściśle powiązany z rzeczywistością pandemiczną, gdyż obecnie zauważa się ogromny trend zwykłowy występowania zaburzeń psychicznych w tej grupie.

W ramach zadań własnych Ośrodka prowadzona była w roku 2021 Psychoedukacyjna Grupa Wsparcia jako forma pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Grupa wsparcia bazuje na programie stworzonym przez pracowników Ośrodka w oparciu o długoletnie doświadczenie pracy z osobami doświadczającymi przemocy. Każdy cykl składa się z 10 spotkań poświęconych konkretnej tematyce, z zakresu przemocy w rodzinie. Uczestnicy spotkań otrzymują wiedzę i umiejętności, które mogą wykorzystać do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz przerwać mechanizmy przemocy, którym podlegają. Istotnym celem grupy jest uzyskanie wsparcia, poprzez wymianę własnych doświadczeń oraz możliwość odreagowania trudnych przeżyć i emocji, nagromadzonych, w związku z doznawaniem przemocy. Jednym z działań grupy jest wzmacnianie uczestników w dążeniu do zmiany swojej sytuacji życiowej oraz wykorzystanie indywidualnych zasobów do odzyskania kontroli nad własnym życiem. Spotkania odbywają się w życzliwej, pełnej zaufania atmosferze, z poszanowaniem każdej osoby i jej historii.

Kolejnym zadaniem związanym z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w roku 2021 była realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program korekcyjno- edukacyjny skoncentrowany jest na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy. Celem działań korekcyjno-edukacyjnych jest zmiana zachowań i postaw sprawców przemocy w rodzinie, a także zwiększenie zdolności do samokontroli agresywnych zachowań. Uczestnicy rozwijają umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć i rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji.

Zadaniem programu korekcyjno-edukacyjnego jest :

- 1) powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed jej dalszym stosowaniem;
- 2) kształtowanie umiejętności, w zakresie wychowania dzieci bez używania przemocy w rodzinie;
- 3) uznanie przez osobę stosującą przemoc w rodzinie swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 4) zdobycie i poszerzenie wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie;

- 5) zdobycie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów w rodzinie, bez stosowania przemocy;
- 6) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

Program psychologiczno-terapeutyczny skierowany jest dla osób, które ukończyły program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i zamierzają kontynuować oraz rozwijać umiejętności, w zakresie samokontroli i zmiany wzorców zachowań. Uczestnicy programów kierowani są do jego udziału za pośrednictwem Sądu – Wydziału Karnego i grup roboczych. Rzadko uczestnicy zgłaszają swój udział w programie dobrowolnie. Środki finansowe na realizację programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych pozyskiwane są z budżetu państwa zgodnie z *Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*.

Specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Bytomiu zajmujący się podejmowaniem działań, związanych z szeroko pojętą interwencją kryzysową, problematyką przemocy w rodzinie, systematycznie podnoszą swoje kompetencje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i kursach.

W okresie sprawozdawczym pracownicy uczestniczyli w szkoleniach, związanych z zagadnieniami prawnymi dotyczącymi nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pomocy osobom w kryzysie potraumatycznym – wypadki i katastrofy masowe, w zagadnieniach dotyczących udzielanie pierwszej pomocy. Pracownicy podnosili swoje kwalifikacje zawodowe w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, psychoterapii w Katowickim i Wrocławskim Instytucie Psychoterapii oraz na studiach podyplomowych, w zakresie suicydologii.

Pracownicy merytoryczni podlegają systematycznie superwizji. Superwizja wzbogaca własne umiejętności i doświadczenie zawodowe specjalistów, które docelowo służy klientowi zgłaszającemu się po pomoc. Głównym zadaniem superwizji jest stworzenie przestrzeni do refleksji dla superwizanta, aby mógł on w bezpiecznej atmosferze przyglądać się swojej pracy z klientem.

Tabela 15. Ilość osób objętych pomocą psychologiczną w 2021 roku (z powodu różnych kryzysów z wykluczeniem przemocy)

Kobiety	178
W tym niepełnosprawne	4
Wiek emerytalny	6
Mężczyźni	45
W tym niepełnosprawni	0
Wiek emerytalny	2
Dzieci	72
W tym niepełnosprawne	2
Liczba par w konsultacji	11
Ogółem	295

Tabela 16. Liczba osób (ofiary przemocy) objętych pomocą psychologiczną w 2021 roku

Kobiety	80
W tym niepełnosprawne	4
Wiek emerytalny	4
Mężczyźni	7
W tym niepełnosprawni	0
Wiek emerytalny	1
Dzieci	9
W tym niepełnosprawne	0
Ogółem	96

Tabela 17. Liczba osób objętych pomocą psychologiczną (ogólnie) w 2021 roku

Ilość osób	391
------------	-----

Tabela 18. Liczba spisanych Niebieskich Kart w 2021 roku

Liczba spisanych NK:	250
Policja	127
Oświata	38
Ochrona Zdrowia	3
MKRPA	1
MOPR	15
OIK	66
Przemoc w powiązaniu z alkoholem	110
Liczba dzieci co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą	154
Dzieci- jako świadkowie przemocy	363

Tabela 19. Liczba osób, którym udzielono schronienia w postaci pobytu w hotelu OIK w 2021 roku

Ilość osób ogółem:	94
Osoby dorosłe	42
Dzieci	52
W tym osoby niepełnosprawne dorosłe	1
W tym dzieci niepełnosprawne	0
W tym osoby 60+	0

Tabela 20. Przyczyna, z powodu której osobom udzielono schronienia w 2021 roku

Ogółem:	94
Przemoc w rodzinie:	41
Osoby dorosłe	20
Dzieci	21
Kryzys mieszkaniowy:	45
Osoby dorosłe	20
Dzieci	25
Pożar:	8
Osoby dorosłe	2
Dzieci	6

Tabela 21. Liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych w 2021 roku

Programy korekcyjno-edukacyjne	3
Programy psychologiczno-terapeutyczne	2

Tabela 22. Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno- edukacyjnych w 2021 roku

Liczba osób, które przystąpiły do programów:	
Ogółem	42
Kobiety	16
Mężczyźni	26
Liczba osób, które ukończyły programy:	
Ogółem	16
Kobiety	9
Mężczyźni	7

Tabela 23. Liczba osób uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych w 2021 roku

Liczba osób, które przystąpiły do programów:	
Ogółem	16
Kobiety	6
Mężczyźni	10
Liczba osób, które ukończyły programy:	
Ogółem	15
Kobiety	5
Mężczyźni	10

X. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego siedziba mieści się w Ośrodku, ściśle współpracuje z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. Skład zespołu został powołany przez Prezydenta Bytomia, w skład którego wchodzi: specjaliści różnych dziedzin związanych z sądownictwem, policją, prokuraturą, administracją samorządową, ochroną zdrowia, oświatą, pomocą społeczną, profilaktyką i leczeniem uzależnień, organizacjami pozarządowymi.

Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o *Bytomski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie* na określone lata (obecnie 2021 – 2024), które wpisane są w *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Bytomia*. Podejmuje działania związane z szeroko pojętą problematyką przemocy w rodzinie.

Głównymi obszarami działania Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

- 1) profilaktyka i edukacja;
- 2) ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 3) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- 4) podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania, z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Bytomiu powołuje grupy robocze, gdzie koordynatorami są pracownicy socjalni Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Członkowie grup roboczych prowadzili działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc tj. osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących przemoc. Członkami grup roboczych są: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, funkcjonariusze policji, pedagodzy, psychologowie, kuratorzy sądowi, terapeuci, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu oraz przedstawiciele ochrony zdrowia.

W ramach podejmowanych działań członkowie grup roboczych, m.in. diagnozowali sytuację rodziny, opracowywali indywidualny plan pracy z rodziną, udzielali niezbędnej pomocy, zapewniali w razie konieczności schronienie osobom dotkniętym przemocą. Zobowiązywali osoby stosujące przemoc do zaprzestania jej stosowania. Składali wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, motywowali do podjęcia właściwej terapii, kierowali osoby stosujące przemoc do programu korekcyjno-edukacyjnego oraz

psychologiczno-terapeutycznego, a także powiadamiali prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa oraz występowali do sądu w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

XI. ZESPÓŁ DS. REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 573 ze zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2015 r., poz. 926 ze zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., nr 230, poz. 1694 ze zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2284).
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 roku w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 704 ze zm.).
6. Uchwała Nr XLI/572/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z 29 marca 2021 r. (ze zm.) w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz ustalenia wysokości środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przeznaczonych na ich realizację w 2021 r.
7. Uchwała Nr XIII/186/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 roku (ze zm.) w sprawie uchwalenia Programu Bytomska Karta Seniora.
8. Zarządzenie nr 561 Prezydenta Bytomia z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie określenia wzoru karty, logo Programu Bytomska Karta Seniora oraz wniosku o wydanie karty Programu Bytomska Karta Seniora.
9. Porozumienie o partnerstwie zawarte w Bytomiu w dniu 18 maja 2017 r. pomiędzy Stowarzyszeniem MANKO z siedzibą w Krakowie, przy ul. Siarczki 16 (30-698 Kraków), a Miastem Bytom dotyczące współpracy w zakresie aktywizacji seniorów poprzez dystrybucję Ogólnopolskiej Karty Seniora na terenie Miasta Bytom.
10. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	6
	Ilość etatów	6
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	5 pracowników	

Realizowane zadania:

Do zadań Zespołu ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych należy prowadzenie spraw związanych z rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych (w tym realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd”), realizacja Programu Bytomska Karta Seniora oraz wydawanie lokalnej edycji Ogólnopolskiej Karty Seniora (z zamieszczonym herbem miasta). W związku z ogłoszonym stanem epidemii realizowano również Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”, finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (w styczniu 2021 roku zakończono realizację zadania rozpoczętego w 2020 roku).

1. Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych;
- 2) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych;
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla indywidualnych osób niepełnosprawnych;
- 4) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej;
- 5) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej;
- 6) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych (zadanie adresowane do osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej).

Realizację powyższych zadań dofinansowuje *Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych*. Zarząd Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych corocznie podejmuje uchwałę w sprawie podziału środków finansowych Funduszu na dany rok i informuje samorządy wojewódzkie oraz powiatowe o wielkości środków Funduszu określonych algorytmem przypadających danej jednostce (informacja ta jest przekazywana w terminie 30 dni od dnia złożenia sprawozdań rzeczowo-finansowych za poprzedni rok,

nie wcześniej jednak, niż przed opublikowaniem ustawy budżetowej na dany rok). Wysokość środków na poszczególne rodzaje zadań określana jest corocznie uchwałą Rady Miejskiej w Bytomiu. W 2021 roku na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu przyznano łącznie kwotę 5 565 496,00 zł.

Tabela 24. Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych

Rodzaj zadania	Kwota przyznana	Skala dofinansowania	Kwota wydatkowana (w złotych)
Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	638 000,00	457 osób, w tym 139 opiekunów	629 984,43
Likwidacja barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych	580 000,00	125 umów	578 235,28
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	934 636,00	343 wnioski	934 571,39
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	49 980,00	13 umów	49 238,34
Dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej	3 362 880,00	2 WTZ dla 155 uczestników	3 337 055,86
RAZEM	5 565 496,00	-	5 529 085,30

Roczny koszt dofinansowania ze środków PFRON do jednego uczestnika WTZ jest określony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 roku w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1605 ze zm.). W 2021 roku była to kwota 21 696,00 zł. Roczna kwota dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej jest wyliczana jako iloczyn rocznego kosztu dofinansowania jednego uczestnika (tj. 21 696,00 zł) i liczby uczestników warsztatów terapii zajęciowej, wynikającej z podpisanych przez powiat umów (do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego). Na dzień 31 grudnia 2020 roku zawarte umowy wskazywały 155 uczestników. Środki PFRON nie zostały wydatkowane w pełnej przyznanej miastu wysokości (tj. $21\,696,00 \times 155 \text{ osób} = 3\,362\,880,00 \text{ zł}$) w związku z przerwą w obsadzie uczestników w jednym z WTZ.

W 2021 roku odnotowano niewykorzystanie dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w całości lub w części

z powodu rezygnacji, zgonu lub niższego kosztu turnusu na łączną kwotę 56 623,57 zł. Skorzystały z tych środków osoby niepełnosprawne, które złożyły wniosek o dofinansowanie po terminie złożenia rezygnacji lub wystąpienia innych okoliczności powodujących niepełne wykorzystanie środków PFRON. Ostatecznie przyznano dofinansowania dla 499 osób na kwotę 686 608,00 zł. Z kwoty przeznaczonej na realizację tego zadania, tj. 638 000,00 zł, wydatkowano 629 984,43 zł dla 457 osób. Niewydatkowana kwota wynosi 8 015,57 zł.

Należy podkreślić, że termin, w jakim MOPR poweźmie informację o niepełnym wykorzystaniu dofinansowania przez beneficjenta pomocy (m. in. o rezygnacji z całości lub części dofinansowania) ma duże znaczenie dla wydatkowania środków. Dotyczy to szczególnie zadań, których realizacja jest mocno uzależniona od czynników zewnętrznych, takich jak np.: wolny termin w ośrodku i u organizatora turnusu rehabilitacyjnego, wybranych adekwatnie do dysfunkcji lub schorzeń konkretnej osoby niepełnosprawnej czy możliwość realizacji prac budowlanych związanych z likwidacją barier w określonym terminie przez wybranego wykonawcę. Zbyt późne ujawnienie oszczędności, zwłaszcza pod koniec roku, utrudnia wydatkowanie środków w całości. Odnosi się to do wszystkich zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

2. Realizacja pilotażowego programu *Aktywny samorząd*

W 2021 roku na realizację pilotażowego programu *Aktywny samorząd* MOPR w Bytomiu otrzymał 521 179,55 zł. W ramach programu realizowano następujące zadania:

1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją narządu ruchu): zawarto trzy umowy na kwotę 23 225,00 zł i zrealizowano je w całości, planuje się zawarcie w 2022 r. jednej umowy na kwotę 4 477,80 zł,
- zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją narządu ruchu): zawarto jedną umowę na kwotę 1 725,00 zł i zrealizowano ją w całości,

b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

b) zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych): zawarto trzy umowy na kwotę 22 027,20 zł i zrealizowano je na kwotę 22 026,10 zł, planuje się zawarcie w 2022r. dwóch umów na kwotę 15 621,26 zł,

– zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją narządu wzroku): zawarto cztery umowy na kwotę 19 570,61 zł i zrealizowano je na kwotę 18 702,09 zł,

– zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy): zawarto 12 umów na kwotę 42 366,80 zł, zrealizowano je na kwotę 41 223,80 zł, planuje się zawarcie w 2022 roku umów na kwotę 5 529,00 zł,

c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

– zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym): zawarto dwie umowy na kwotę 35 000,00 zł i zrealizowano je w całości,

– zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności): zawarto dwie umowy na kwotę 7 000,00 zł i zrealizowano je na kwotę 6 900,00 zł,

– zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie

- jakości (adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności): zawarto cztery umowy na kwotę 128 800,00 zł, zrealizowano jedną umowę na kwotę 50 000,00 zł,
- zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego (adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności – do 16 roku życia lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności – z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania): nie zawarto żadnej umowy, planuje się zawarcie w 2022 r. jednej umowy na kwotę 7 500,00 zł,
 - d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, tj. dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka): zawarto pięć umów na kwotę 13 876,25 zł, zrealizowano jedną umowę w części na kwotę 964,75 zł, planuje się zawarcie w 2022 r. jednej umowy na kwotę 510,00 zł;
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym (adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi):
- a) zawarto 46 umów na kwotę 161 238,49 zł,
 - b) zrealizowano 35 umów na kwotę 113 612,62 zł,
 - c) planuje się zawarcie w 2022 r. trzech umów na kwotę 11 046,25 zł.

Ogółem w ramach środków finansowych przyznanych na realizację pilotażowego programu *Aktywny samorząd* w 2021 roku zawarto 82 umowy na łączną kwotę 454 829,35 zł. Zrealizowano 64 umowy i wypłacono środki na kwotę 313 379,36 zł. Pozostałe środki finansowe przekazane miastu w ramach realizacji programu w 2021 roku winny być wydatkowane przed 15 kwietnia 2022 roku (zgodnie z zasadami programu). Zawarcie części umów w następnym roku wynika z konieczności zagwarantowania dodatkowych środków finansowych i aneksowania umowy dotyczącej realizacji programu. Wypłata niektórych świadczeń w roku następnym jest związana z terminami realizacji zadań,

określonymi w umowach zawartych z beneficjentami programu. W przypadku Modułu II wypłata dodatków na pokrycie kosztów kształcenia możliwa jest dopiero po zakończeniu zimowego semestru, najczęściej w okresie od lutego do marca/kwietnia następnego roku kalendarzowego – dlatego wypłata świadczeń możliwa jest do kwietnia roku następującego po zakończeniu danego roku realizacji programu (do 15 kwietnia 2022 roku MOPR zobowiązany jest rozliczyć środki finansowe, przekazane przez PFRON na realizację programu w 2021 roku). W pierwszym półroczu 2021 roku wypłacono również dofinansowania do 42 umów na kwotę 200 920,33 zł w ramach środków finansowych na realizację pilotażowego programu *Aktywny samorząd* za 2020 rok. W 2021 roku na realizację pilotażowego programu *Aktywny samorząd* za 2020 i 2021 rok wydano łącznie 514 299,69 zł.

3. Program *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi*

Program *Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi* został uruchomiony przez PFRON w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568, ze zm.). Pomoc finansowa w ramach Modułu III programu udzielana była osobom niepełnosprawnym, które na skutek wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami zakaźnymi utraciły, w okresie od dnia 9 marca 2020 roku do dnia 16 listopada 2020 roku, możliwość korzystania (przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych) z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej – w formie dofinansowania kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych. Pomoc finansowa w ramach Modułu III programu skierowana była do osób niepełnosprawnych, które są:

- 1) uczestnikami warsztatów terapii zajęciowej;
- 2) uczestnikami środowiskowych domów samopomocy, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2019 roku, poz. 1507, ze zm.);

- 3) podopiecznymi dziennych domów pomocy społecznej, funkcjonujących na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2019 roku, poz. 1507, ze zm.);
- 4) podopiecznymi placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON na podstawie art. 36 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 426, ze zm.);
- 5) uczestnikami programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystają ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne;
- 6) pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) uczestnikami zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (Dz. U. z 2013 r., poz. 529);
- 7) pełnoletnimi (od 18 do 24 roku życia) wychowankami specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniami szkół specjalnych przysposabiających do pracy funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 910);
- 8) pełnoletnimi (od 18 do 25 roku życia) wychowankami ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych funkcjonujących na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 910).

Maksymalna wysokość pomocy finansowej udzielonej wnioskodawcy ze środków PFRON w ramach Modułu III wynosiła 500,00 zł miesięcznie na jedną osobę niepełnosprawną, za okres nie dłuższy niż 5 miesięcy. W każdym z miesięcy, wykazanych we wniosku o dofinansowanie w ramach Modułu III, musiał wystąpić brak możliwości korzystania z opieki w placówce rehabilitacyjnej przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych. Świadczenie nie przysługiwało za miesiąc, w którym nastąpiła wypłata dodatkowego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842, ze zm.).

Nabór wniosków w systemie SOW został uruchomiony przez PFRON w dniu 10 kwietnia 2020 r. Miasto Bytom przystąpiło do realizacji programu i w dniu 16 czerwca 2020 r. zawarto umowę w sprawie realizacji Modułu III. W 2020 roku wypłacono świadczenia dla 212 osób na kwotę 353 000,00 zł, natomiast w 2021 roku wypłacono świadczenia dla 135 osób na kwotę 145 000,00 zł. Wypłata części świadczeń w styczniu 2021 r. była spowodowana koniecznością zawarcia aneksów do umowy dotyczącej realizacji programu, zwiększających limit przyznanych miastu środków finansowych w związku z wydłużeniem przez PFRON terminu naboru wniosków oraz zwiększeniem maksymalnej liczby miesięcy, za które przyznawano świadczenie (z 3 do 5 miesięcy). Łącznie na wypłatę świadczeń w ramach programu MOPR w Bytomiu otrzymał 498 000,00 zł. Świadczenia przyznano w sumie 228 osobom niepełnosprawnym. Wszystkie środki zostały wykorzystane w wyznaczonym terminie, t.j. przed 29 stycznia 2021 r.

4. Program Bytomska Karta Seniora oraz Program Ogólnopolska Karta Seniora

Działania podejmowane w ramach Programu Bytomska Karta Seniora oraz Programu Ogólnopolska Karta Seniora mają na celu aktywizację społeczną seniorów. Od sierpnia 2013 roku MOPR koordynuje realizację Programu Bytomska Karta Seniora, przyjętego Uchwałą Nr XIII/186/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 roku (z późniejszymi zmianami, dotyczącymi obniżenia wieku beneficjentów). Do otrzymania karty uprawnieni są mieszkańcy Bytomia, którzy ukończyli 60 rok życia. Celem Programu jest aktywizacja społeczna bytomskich seniorów poprzez system ulg, zwolnień i rabatów umożliwiających większy dostęp do usług kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Wykaz zniżek udzielanych przez podmioty, które przystąpiły do Programu publikowany jest na stronie internetowej MOPR. W 2021 roku wydano 395 Bytomskich Kart Seniora (od początku realizacji programu wydano 11 349 kart). Zniżki dla seniorów oferują 32 podmioty.

Program Ogólnopolska Karta Seniora jest programem przeznaczonym dla seniorów (osób w wieku 60+) posiadających obywatelstwo polskie. Organizatorem tego programu jest Stowarzyszenie MANKO, z siedzibą w Krakowie, wydawca magazynu Głos Seniora. Miasto Bytom zostało partnerem Programu Ogólnopolska Karta Seniora, na mocy porozumienia, zawartego w dniu 18 maja 2017 r. z organizatorem programu. Porozumienie dotyczy aktywizacji seniorów poprzez dystrybucję Ogólnopolskiej Karty Seniora na terenie miasta Bytomia. W 2021 r. mieszkańcom Bytomia wydano 257 Ogólnopolskich Kart Seniora

z zamieszczonym herbem miasta (edycja lokalna), a od początku realizacji programu przez miasto Bytom, tj. od maja 2017 r., wydano łącznie 1991 kart.

Wykaz podmiotów honorujących Ogólnopolską Kartę Seniora oraz inne szczegółowe informacje dostępne są na portalu Głos Seniora (na stronie internetowej MOPR publikowany jest odnośnik do strony).

XII. ZESPÓŁ ORGANIZACJI, KONTROLI I SPRAWOZDAWCZOŚCI

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
2. Regulamin kontroli wewnętrznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	3
	Ilość etatów	3
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	2 pracowników	

Realizowane zadania:

Do zadań Zespołu należały sprawy z zakresu organizacji i sprawozdawczości Ośrodka oraz kontroli wewnętrznej, a w szczególności:

- 1) przygotowywanie projektów wewnętrznych aktów prawnych dotyczących organizacji Ośrodka;
- 2) współpraca z kierownikami komórek organizacyjnych w zakresie przygotowywania zarządzeń dyrektora;
- 3) opracowywanie pism ogólnych, poleceń służbowych itp.;
- 4) prowadzenie rejestrów dokumentów wymienionych w punkcie 1-3;
- 5) prowadzenie stałego naboru kandydatów na opiekunów prawnych i kuratorów ustanawianych przez sąd dla osób ubezwłasnowolnionych;
- 6) publikowanie wewnętrznych aktów prawnych w elektronicznym rejestrze wydawanych przez dyrektora oraz bieżące informowanie pracowników wszystkich komórek organizacyjnych Ośrodka o konieczności zapoznania się z ich treścią;
- 7) wystawianie upoważnień i pełnomocnictw udzielanych przez dyrektora, na wniosek kierownika komórki organizacyjnej, a także występowanie o upoważnienia i pełnomocnictwa do Prezydenta Bytomia oraz prowadzenie odpowiednich rejestrów;
- 8) prowadzenie rejestrów uchwał Rady Miejskiej w Bytomiu dotyczących działalności Ośrodka;
- 9) prowadzenie rejestru pieczętek Ośrodka i pracowników oraz wydawanie i kasowanie nieaktualnych;

- 10) prowadzenie rejestru skarg i wniosków, przekazywanie ich właściwym komórkom organizacyjnym do merytorycznego rozpatrzenia oraz nadzór nad terminowym załatwianiem spraw;
- 11) monitorowanie procesu legislacyjnego projektów uchwał kierowanych przez Ośrodek pod obrady Rady Miejskiej w Bytomiu;
- 12) weryfikacja informacji przygotowanych przez komórki organizacyjne i przekazywanie ich do biura prasowego Urzędu Miejskiego w Bytomiu oraz mediów;
- 13) koordynowanie spraw związanych z organizacją i zapewnieniem obsługi kontroli zewnętrznych prowadzonych w Ośrodku;
- 14) koordynowanie, we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi, prac związanych z terminową odpowiedzią w zakresie wydanych zaleceń pokontrolnych;
- 15) sporządzanie, na podstawie materiałów źródłowych opracowanych w komórkach organizacyjnych, corocznego sprawozdania z działalności Ośrodka wraz ze wskazaniem potrzeb w zakresie zadań pomocy społecznej;
- 16) sporządzanie corocznej informacji do raportu o stanie miasta, w oparciu o dane z poszczególnych komórek organizacyjnych i współpraca w tym zakresie z miejskimi jednostkami organizacyjnymi;
- 17) opracowanie we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Ośrodka oceny zasobów pomocy społecznej i współpraca w tym zakresie z właściwymi wydziałami Urzędu Miejskiego w Bytomiu;
- 18) koordynowanie prac związanych ze statystyką oraz sprawozdawczością Ośrodka, z wyłączeniem sprawozdawczości budżetowej i finansowej;
- 19) koordynowanie i przekazywanie w formie elektronicznej sprawozdań: jednorazowych, kwartalnych, półrocznych i rocznych w odpowiednich modułach Centralnej Aplikacji Statystycznej, we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Ośrodka i podmiotami zewnętrznymi;
- 20) współpraca ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Ośrodka, urzędami i instytucjami w ramach wykonywanych czynności służbowych.

W 2021 roku zredagowanych zostało 77 zarządzeń dyrektora i wydano 196 upoważnień dyrektora Ośrodka. Ponadto 27 razy wystąpiono do Urzędu Miejskiego w Bytomiu w sprawie wydania lub cofnięcia upoważnień Prezydenta Miasta (w tym w celu sporządzenia – 17, natomiast cofnięcia – 10). Zebrano i przygotowano dane do 265

sprawozdań jednorazowych, które przesłano za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej do Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Wypełniono 20 ankiet dotyczących programów i pomocy, skierowanych do różnych grup społecznych, odnoszących się do uzależnień, niepełnosprawności i wielu innych problemów społecznych. Zebrano dane i sporządzono: *Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej, Roczne sprawozdanie z działalności MOPR za 2020 rok, Sprawozdanie z Bytomskiego Programu Wsparcia Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej* oraz kwartalne i roczne sprawozdania MRiPS, dot. *dożywiania, składek emerytalno-rentownych oraz zdrowotnych*.

Zgodnie z § 35 ust. 3 *Regulaminu organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu* czynności kontrolne są przeprowadzane na podstawie planu kontroli lub zlecone doraźnie przez dyrektora Ośrodka. Regulacje wewnętrzne dotyczące trybu i metodyki przeprowadzania kontroli zawarte zostały w *Regulaminie kontroli wewnętrznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu* wprowadzonym zarządzeniem nr 95 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu z dnia 31 grudnia 2015 roku.

W okresie sprawozdawczym zadania kontrolne realizowane były w oparciu o roczny plan kontroli wewnętrznej zatwierdzony przez Dyrektora MOPR w Bytomiu, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 75 Dyrektora MOPR w Bytomiu z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia planu kontroli wewnętrznej na rok 2021.

Istotą czynności kontrolnych było szczegółowe zbadanie stanu faktycznego i porównanie go z obowiązującymi dla niego uregulowaniami prawnymi, przepisami wewnętrznymi, realizacją budżetu oraz ustalenie przyczyn i skutków stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz wskazanie sposobu i środków umożliwiających ich usunięcie.

Zatwierdzony 30 grudnia 2020 roku plan kontroli wewnętrznej na 2021 rok przewidywał pięć kontroli, w tym trzy problemowe i dwie kompleksowe. Ze względu na sytuację epidemiczną na terenie naszego kraju, związaną z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 oraz decyzją Wojewody Śląskiego w sprawie czasowego zawieszenia działalności warsztatów terapii zajęciowej, na terenie całego województwa śląskiego, planowane kontrole warsztatów w 2020 r. nie odbyły się. W związku z powyższym kontrole te zostały przełożone na 2021 rok i obejmowały swym zakresem dwa lata tj. działalności WTZ za 2019 i 2020 rok.

Wszystkie kontrole były przeprowadzone na podstawie imiennego upoważnienia Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu. O planowanej kontroli powiadamiano pisemnie kierowników komórek kontrolowanych – zgodnie z § 20

Regulaminu kontroli wewnętrznej w MOPR w Bytomiu, nie później niż dzień przed rozpoczęciem kontroli.

Zakres przedmiotowy każdej planowanej kontroli określony był w programach kontroli zatwierdzonych przez Dyrektora MOPR i obejmował:

- 1) kontrola prawidłowości gromadzenia, przechowywania i brakowania materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej Archiwum Zakładowego MOPR;
- 2) kontrolę kompleksową działalności WTZ za 2019 i 2020 rok (przy ul. Powstańców Śląskich 17) zgodnie z § 22 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dn. 25.03.2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 587 ze zm.);
- 3) kontrolę kompleksową działalności WTZ za 2019 i 2020 rok (przy ul. Tetmajera 2) zgodnie z § 22 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25.03.2004 roku w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. z 2004 r. nr 63, poz. 587 ze zm.);
- 4) kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej przez pracowników socjalnych;
- 5) kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez pracowników socjalnych.

W celu wyeliminowania uchybień i nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli Dyrektor MOPR skierował do kierowników kontrolowanych komórek/jednostek stosowne zalecenia pokontrolne, zobowiązując jednocześnie do poinformowania o sposobie ich realizacji. Kierownicy kontrolowanych komórek/jednostek przedłożyli Dyrektorowi informację o podjętych działaniach zmierzających do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości.

XIII. ZESPÓŁ RADCÓW PRAWNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: DZ. U. z 2020, poz. 75 ze zm.).
2. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	3
	Ilość etatów	3
Struktura zatrudnienia	1 koordynator	
	2 pracowników	

Realizowane zadania w zakresie obsługi prawnej:

- 1) zapewnienie obsługi prawnej i doradztwa prawnego dyrektorowi, jego zastępcom i pozostałej kadrze zarządzającej oraz komórkom organizacyjnym, w tym przygotowywanie opinii prawnych oraz wyjaśnień w zakresie stosowania prawa;
- 2) opiniowanie pod względem formalno-prawnym projektów uchwał Rady Miejskiej w Bytomiu, zarządzeń, umów, porozumień, regulaminów, upoważnień, pełnomocnictw oraz wzorów decyzji administracyjnych, opracowywanych przez właściwe komórki organizacyjne;
- 3) prowadzenie spraw zastępstwa procesowego przed sądami i występowanie w charakterze pełnomocnika dyrektora przed innymi organami orzekającymi, na podstawie udzielonych pełnomocnictw;
- 4) prowadzenie doradztwa metodycznego, w zakresie interpretacji przepisów prawnych;
- 5) bieżące monitorowanie zamierzeń legislacyjnych i informowanie dyrektora, zastępców dyrektora oraz kierowników komórek organizacyjnych o wszelkich zmianach w przepisach prawa, w zakresie spraw objętych działalnością Ośrodka;
- 6) dokonywanie analiz orzeczeń, postanowień, wyroków sądowych wydanych przez organy sądowe i odwoławcze, w sprawach bieżących.

W 2021 r. Zespół Radców Prawnych:

- 1) udzielił 60 pisemnych opinii prawnych;
- 2) prowadził 4 sprawy sądowe.

XIV. ZESPÓŁ OBSŁUGI INFORMATYCZNEJ

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j.: Dz. U. 2021 poz. 2070 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. 2019 poz. 1781).
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. 2021 poz. 735 ze zm.).
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j.: Dz. U. 2017 poz. 2247).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (Dz. U. 2007 nr 216 poz. 1609).
6. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	3
	Ilość etatów	3
Struktura zatrudnienia	1 koordynator	
	2 pracowników	

Realizowane zadania

Do głównych zadań Zespołu Obsługi Informatycznej należało:

- 1) zapewnienie sprawnego działania systemów informatycznych, sieci komputerowej i oprogramowania;
- 2) utrzymanie istniejących zasobów informatycznych i ich rozwój w celu realizacji zadań, określonych w ustawie o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- 3) ochrona zbiorów danych;
- 4) serwis używanego oraz zakupy nowego sprzętu komputerowego i materiałów eksploatacyjnych do niego;
- 5) ochrona danych osobowych, w tym w szczególności przetwarzanych w systemach informatycznych;

- 6) pomoc pracownikom Ośrodka w zakresie działania zespołu;
- 7) obsługa podmiotowej strony internetowej i utrzymanie Biuletynu Informacji Publicznej Ośrodka.

Wykaz najważniejszych spraw zrealizowanych w 2021 roku:

- 1) przekazano do serwisu i naprawiono: 19 drukarek laserowych i notebook;
- 2) naprawiono we własnym zakresie i z wykorzystaniem własnych środków 50 urządzeń komputerowych (w tym stacje, notebooki);
- 3) umieszczono lub zaktualizowano w serwisach informacyjnych Ośrodka 57 ogłoszeń oraz na bieżąco prowadzono wewnętrzny, internetowy serwis informacyjny dla kadry pracowniczej, który znacząco ułatwiał przepływ informacji w Ośrodku;
- 4) zmodernizowano lokalne środowisko serwerowe Ośrodka, wykorzystując do tego celu zakupiony pod koniec 2020 roku nowy, wydajny serwer fizyczny;
- 5) wdrożono dodatkowe zabezpieczenia infrastruktury sieciowej, w postaci blokowania nieautoryzowanych przenośnych nośników danych typu pendrive;
- 6) w sytuacji pandemicznej zapewniono możliwość świadczenia pracy zdalnej poza infrastrukturą sieciową (bezpiecznej, zgodnej z obowiązującą w tym zakresie PBI) na zakupionym mobilnym sprzęcie służbowym, dzięki czemu zachowano ciągłość realizacji zadań Ośrodka;
- 7) zakończono etap wymiany wszystkich przestarzałych stacji roboczych (systemów operacyjnych) pracowników Ośrodka, ujednolicając tym samym całe środowisko systemowe;
- 8) częściowo wymieniono stare, wolne dyski komputerowe stacji roboczych, na dynamiczne dyski SSD, zwiększając tym samym szybkość i komfort pracy;
- 9) ujednolicono system poczty elektronicznej w Ośrodku;
- 10) zakupiono kolejne wydajne urządzenia drukujące i objęto je umową serwisową;
- 11) zakupiono kolejną partię mini notebooków (25 szt.- w tym 6 szt. z projektu PROFIEKSPRES) z przeznaczeniem jako terminale mobilne dla pracowników socjalnych, realizując kolejny etap elektronizacji pracy socjalnej w terenie;
- 12) dwóch pracowników Zespołu wzięło udział w VII Śląskim Konwencie Informatyków;
- 13) ostatecznie podłączono Ośrodek do Systemów Rejestrów Państwowych SRP – aplikacji Źródło – moduł PESELER.

Tabela 25. Zestawienie wydatków na przedsięwzięcia związane z obsługą informatyczną w 2021 roku

Lp.	Zadania i wydatki realizowane przez Zespół Obsługi Informatycznej	Roczny koszt brutto w złotych
1.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją FundAI ZETO Katowice – obsługa świadczeń alimentacyjnych (płatności miesięczne)	9 903,96
2.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją FAMILIA ZETO Katowice – obsługa świadczeń rodzinnych (płatności miesięczne)	24 250,47
3.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją MIDOS ZETO Katowice – obsługa dodatków mieszkaniowych (płatności miesięczne)	4 029,48
4.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją STYPENDIA ZETO Katowice – obsługa stypendiów i zasiłków szkolnych (płatności miesięczne)	1 180,80
5.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją InformSW ZETO Katowice – informacja o świadczeniach finansowych (płatności miesięczne)	944,64
6.	Dodatkowe modyfikacje systemów ZETO Katowice (płatności jednorazowe): – Midos - opracowanie zapytań, – Familia - zestaw zapytań,	1 353,00
7.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją Kadry-Place (płatności miesięczne)	7 675,20
8.	Program ESET ENDPOINT Antywirus – roczna ochrona antywirusowa 350 stanowisk (płatność jednorazowa)	12 518,94
9.	Roczny dostęp dla 23 równoczesnych połączeń do on-linowego systemu prawniczego Wolters Kluwer – LEX Dział Prawny Standard + i LEX Pomoc Społeczna Optimum (płatność jednorazowa)	10 099,53
10.	Zakupy sprzętu komputerowego, sieciowego, oprogramowania i materiałów eksploatacyjnych na potrzeby Ośrodka (w tym: 2 poleasingowe stacje komputerowe z systemem, 2 kompletne nowe zestawy komputerowe z systemem i pakietem biurowym, 25 nowych terminali (notebooków), skaner, routery sieci bezprzewodowej)	118 814,50
11.	Roczny nadzór techniczny nad aplikacją do obsługi kancelarii i gościów „Kancelaria – Książka Korespondencji” oraz „Kancelaria Archiwum – Książka Korespondencji” (płatności miesięczne)	3 000,00
12.	Roczne licencje dostępowe dla pakietu 11-15 pracowników do oprogramowania Wsparcie Rodziny i Piecza Zastępcza wraz z modulem Windykacje (płatność jednorazowa)	4 783,22
13.	Licencja na użytkowanie do końca 2021 roku modułu Karty Polaka w systemie Pomost Std. (płatność jednorazowa)	639,60
14.	Zakup 10 nowych certyfikatów (w tym kwalifikowane i 4 certyfikaty do Źródła) oraz odnowienie 8 istniejących (w tym czytniki i koszt weryfikacji tożsamości) (płatności jednorazowe)	6 798,58
15.	Roczne utrzymanie domeny mopr.bytom.pl (płatność jednorazowa) + SSL	637,13
16.	Roczne wsparcie techniczne dla Systemu Quorum z modułami FK, Magazyn i Środki trwałe (płatności miesięczne)	26 671,32

17.	Serwisowanie 35 urządzeń drukujących i zakup 14 nowych objętych umową serwisową (wydatki za cały rok wg faktur dostawcy usług, płatności miesięczne)	50 278,57
18.	Wyszczególnione powyżej naprawy sprzętu komputerowego (płatności jednorazowe)	6 446,30
19.	Odnowienie licencji rocznej na wsparcie i aktualizację urządzenia UTM Stormshield SN910 (płatność jednorazowa)	11 140,06
20.	Usługa kolokacji i dzierżawy głównego serwera w centrum przetwarzania danych (Data Center) (płatności miesięczne)	28 882,12
21.	Zakup nowej wersji systemu backupowego FERRO Backup System(5 maszyn + 1 hypervisor (płatność jednorazowa)	1 811,00
O g ó ł e m		331 858,42

* bez umowy 3S (transmisja danych, telefony, internet)

XV. INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).
2. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
3. Polityka bezpieczeństwa informacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

Zgodnie z zapisem zawartym w rozporządzeniu o *Krajowych Ramach Interoperacyjności* podmioty realizujące zadania publiczne mają obowiązek przeprowadzania audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji co najmniej raz w roku (KRI, §20 ust. 2 pkt 14). W grudniu 2020 r. za zgodą Dyrektora MOPR Bytom podjęto działania w celu realizacji obowiązku wynikającego z rozporządzenia.

W styczniu 2021 roku zgodnie z procedurą nr 20 została przeprowadzona, a następnie zostały opracowane wyniki Analizy Ryzyka dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu za 2021 rok.

Na przełomie miesiąca stycznia i lutego został przeprowadzony audyt wewnętrzny dokonany przez firmę zewnętrzną, zgodnie z zapisem zawartym w rozporządzeniu o *Krajowych Ramach Interoperacyjności*. Wynik końcowy został wystawiony na podstawie ocen jakie uzyskano we wszystkich badanych obszarach i ostatecznie został określony jako stan bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych na poziomie A (prawidłowym). Raport końcowy został przedstawiony 15 lutego.

W kwietniu i maju ubiegłego roku przeprowadzono czynności sprawdzające -audytowe, ukierunkowane na sprawdzenie stosowania obowiązujących procedur Polityki bezpieczeństwa informacji, jak również zaleceń i dobrych praktyk dotyczących ochrony danych pod kątem zabezpieczeń techniczno-organizacyjnych w pomieszczeniach biurowych.

Czynnościami audytowymi objęto wszystkie lokalizacje podlegające administracyjnie Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

W miesiącach: maj, czerwiec, wrzesień i październik zostały zorganizowane szkolenia pt.: *Przypomnienie wiedzy z zakresu ochrony danych osobowych, oparte o zapisy obowiązującej Polityki bezpieczeństwa informacji w MOPR Bytom*. Szkoleniem zostali objęci wszyscy pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

W trakcie roku na bieżąco realizowany był obowiązek pełnienia funkcji punktu kontaktowego (informacyjnego) dla osób, których dane są przetwarzane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

XVI. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. SPOŁECZNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm).
2. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

Realizowane zadania:

- 1) udzielanie wsparcia klientom Ośrodka w kwestii załatwiania spraw urzędowych i istotnych spraw życiowych;
- 2) współpraca oraz współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych;
- 3) udzielania wsparcia indywidualnego dla uczestników Klubu Integracji Społecznej;
- 4) udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym;
- 5) prowadzenie działań wspierających pracowników socjalnych w realizacji zadań, tj. działań aktywizacyjnych i usamodzielniających beneficjentów pomocy społecznej;
- 6) udzielanie klientom Ośrodka wsparcia w zakresie poruszania się na otwartym rynku pracy;
- 7) udzielanie klientom Ośrodka wsparcia w poszukiwaniu miejsc pracy oraz w zakresie pisania dokumentów aplikacyjnych;
- 8) sporządzanie sprawozdań i informacji dotyczących realizowanych zadań;
- 9) prowadzenie rejestrów przyjmowanych spraw.

W 2021 r. głównym zadaniem pracownika ds. społecznych była bezpłatna pomoc w znalezieniu pracy osobom bezrobotnym. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. w ramach ww. zadań: 427 osób skorzystało z bezpłatnego indywidualnego poradnictwa z zakresu prawa pracy, cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego. W ramach wsparcia zredagowano łącznie 94 pisma (pozwoly, wnioski, wezwania, skargi, odpowiedzi, odwołania, sprzeciwy, oświadczenia woli), 132 osoby zostały objęte pomocą, w celu aktywizacji zawodowej, w procesie poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne. W ramach tego

wsparcia: 25 osób podjęło zatrudnienie, 22 osoby rozpoczęły uczestnictwo w projektach oferujących szkolenia i kursy.

Ponadto na potrzeby klientów MOPR zostało opracowanych 56 zagadnień prawnych.

XVII. SAMODZIELNE STANOWISKO DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz.1320 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021, poz. 2095).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 1997 r., nr 109, poz. 704).
4. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

Realizowane zadania

W 2021 roku głównym celem pracownika służby BHP było utrzymanie działań zmierzających do ograniczenia ryzyka, w związku z zagrożeniem zakażenia wirusem Sars-CoV-2. Z uwagi na fakt utrzymującej się pandemii działania wprowadzone w MOPR w Bytomiu miały na celu głównie zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19, przy zachowaniu prawidłowego funkcjonowania pracy Ośrodka.

Ze względu na konieczność ograniczenia kontaktów międzyludzkich szkolenia okresowe, z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w dalszym ciągu były prowadzone, w formie samokształcenia kierowanego. Pracownicy na stanowiskach administracyjno-biurowych byli informowani przez pracownika służby BHP za pomocą komunikatora wewnętrznego SPARK (lub poprzez Kierownika działu) o obowiązku zapoznania się z materiałami i wypełnieniu testu. Szkolenia stacjonarne odbywały się dla wybranej grupy pracowników na stanowiskach robotniczych. Informację o szkoleniu były przekazywane z odpowiednim wyprzedzeniem, a same szkolenia odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego (tj. każda osoba biorąca udział w szkoleniu, przed wejściem na salę zobowiązana była: zdezynfekować ręce, zachować odległość między pozostałymi pracownikami min. dwa metry oraz założyć na twarz maseczkę). W 2021 roku łącznie przeszkolono 80 osób

pracowników (w tym stanowiska: kierownicze, samodzielne, administracyjno-biurowe i koordynatorzy).

Z uwagi na utrzymujący się stan epidemii w kraju pracownik służby BHP przeprowadzał kontrolę warunków pracy w Ośrodku oraz w podległych jednostkach. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, ze szczególnym uwzględnieniem dodatkowych działań mających na celu ograniczanie zagrożenia zakażeniem COVID-19 w MOPR, przy zachowaniu ciągłości pracy Ośrodka. Wszelkie nieprawidłowości oraz zalecenia pokontrolne były weryfikowane przez pracownika służby BHP oraz inspektora ds. przeciwpożarowych – stan pomieszczeń oceniany jest na dopuszczalnie dobrym poziomie.

Pracownik służby BHP współpracował z Działem Planowania, Koordynowania i Realizacji Projektów w ramach projektu „Zero ryzyka dla pracownika – wspólny projekt MOPR-u i PUP-u”. W szkoleniu trzydniowym, z zakresu przeciwdziałania stresowi i wypaleniu zawodowemu wzięło łącznie udział 141 osób. Ponadto odbyły się szkolenia z zakresu: technik samoobrony (40 osób), zdrowego kręgosłupa (210 pracowników) oraz doskonalenia technik bezpiecznej jazdy (2 kierowców). Pracownicy w ramach projektu otrzymali również sprzęt, w celu poprawy ergonomii stanowiska pracy, t.j.: krzesła (o podwyższonym standardzie), lampki biurowe, podnóżki, podkładki pod mysz oraz klawiaturę, podstawki pod monitor oraz poduszki sensoryczne. Łącznie w projekcie uczestniczyło 305 pracowników.

Zgodnie z art. 237¹² § 1 Kodeksu pracy w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu była przeprowadzana komisja BHP, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W 2021 roku komisja, ze względów bezpieczeństwa pracowników odbyła się dwukrotnie, w formie zdalnej. Członkowie komisji byli informowani z odpowiednim wyprzedzeniem o możliwości zgłaszania wniosków i skarg, a protokoły z posiedzeń były przekazywane członkom komisji, po zatwierdzeniu przez przewodniczącego komisji, tj. Dyrektora MOPR.

XVIII. SAMODZIELNE STANOWISKO SPECJALISTY PRACY SOCJALNEJ DS. INTERWENCYJNEGO UDZIELANIA POMOCY

Podstawy prawne realizacji zadań

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm).
2. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	1
	Ilość etatów	1
Struktura zatrudnienia	1 pracownik	

Od 1 stycznia 2021 r. utworzono samodzielne stanowisko specjalisty pracy socjalnej ds. interwencyjnego udzielania pomocy. Taka konieczność wynikła z powodu rosnącej ilości potrzeb wsparcia osób lub rodzin w kryzysie oraz koordynacji działań podczas interwencji domowych. Ponadto uruchomiono telefon interwencyjny, który ma na celu odbieranie zgłoszeń oraz podjęcie interwencji w godzinach popołudniowych i dniach świątecznych. Od momentu uruchomienia linii telefonicznej przyjęto dużo wszelkiego rodzaju zgłoszeń i w związku z tym podejmowano działania począwszy od podstawowego wsparcia, tj. udzielanie telefonicznych porad do natychmiastowej interwencji w terenie. Kilkadziesiąt telefonów było zgłoszeniami błędnymi, wynikającymi ze złej interpretacji zakresu działań interwenta kryzysowego. Natomiast rozmowy wspierające dotyczyły m.in. problemów nadużywania alkoholu w rodzinie, wsparcia słownego kobiety poszukującej zaginionego dorosłego syna i innych podobnych spraw, gdzie podstawą interwencji była tylko rozmowa wspierająca, bo takowej oczekiwała osoba zgłaszająca. Część rozmówców oczekiwała porady: do jakiej instytucji mogą zgłosić się w sprawie pomocy długofalowej, ewentualnie przyznania pomocy finansowej, leczenia odwykowego czy też wsparcia psychologicznego. Podczas tych rozmów interwent kryzysowy kierował do wielu innych instytucji takich jak: Sąd Rejonowy w Bytomiu, Policja, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Terenowe Punkty Pomocy Środowiskowej w Bytomiu lub też Zespół Psychiatryczno-Środowiskowy. Oprócz osób prywatnych z telefonu interwencyjnego korzystali pracownicy: Policji w Bytomiu, Sądu Rejonowego w Bytomiu, Bytomskich Mieszkań, Zespołu Psychiatryczno

- Środowiskowego, Straży Miejskiej, sanepidu, socjalni, noclegowni, lekarze z bytomskich szpitali, bytomscy radni a nawet pracownicy TVP.

Interwencje w terenie wymagały błyskawicznych działań, gdyż zachodziło często niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia osób będących w potrzebie. I tak udzielić pomocy należało rodzinie przebywającej na zasypanych śniegiem ogródkach działkowych, gdzie nie była w stanie dojechać ani taksówka ani służby medyczne. Kilkanaście interwencji dotyczyło osób bezdomnych w ciężkim stanie zdrowia, którym bezzwłocznie potrzebna była konsultacja medyczna i schronienie. Podejmowano lub koordynowano działania związane z rażącym zaniedbywaniem małoletnich dzieci, poprzez zabezpieczanie ich, w warunkach im przyjaznych. Interwencje dotyczyły również zabezpieczania osób niepełnosprawnych pozostawionych bez opieki. W terenie udzielano także wsparcia pracownikom Bytomskich Mieszkań, podczas lustracji problemowych środowisk oraz pracownikom socjalnym z Terenowych Punktów Pomocy Środowiskowej w Bytomiu.

Odrębną formą wsparcia udzielanego w terenie przez specjalistę pracy socjalnej była pomoc osobom i rodzinom pozostającym w kwarantannie, z powodu zarażenia koronawirusem. Rodzinom tym pomagano poprzez zakup i dostarczenie lekarstw oraz artykułów żywnościowych.

W 2021 roku podjęto 48 interwencji w terenie, natomiast pomocą objęto 29 rodzin przebywających na kwarantannie.

XIX. POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W BYTOMIU

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 573 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).
4. Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 450 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2095).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. z 2002 r., nr 17, poz. 162).
7. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 857).
8. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie warunków, sposobu oraz trybu gromadzenia i usuwania danych w ramach Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (t.j.: Dz. U. z 2007 r., nr 228, poz. 1681).
9. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2007 r., w sprawie wykonywania badań specjalistycznych na potrzeby orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2007 r., nr 250, poz. 1875).
10. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 843).
11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie rodzaju placówek uprawnionych do uzyskania karty parkingowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 818).
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1438).
13. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 czerwca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1123).
14. Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie opłaty ewidencyjnej stanowiącej przychód Funduszu - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2546).
15. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
16. Regulamin organizacyjny Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	10
	Ilość etatów	10
Struktura zatrudnienia	1 przewodniczący	
	9 pracowników	

Realizowane zadania

Do zadań realizowanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu należy:

- 1) wydawanie i przyjmowanie wniosków dotyczących niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, legitymacji i kart parkingowych;
- 2) wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, legitymacji i kart parkingowych;
- 3) udzielanie informacji na temat ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym.

W 2021 roku Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Bytomiu wydał dla mieszkańców Bytomia i Piekar Śląskich:

- 1) 3512 orzeczeń o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, w tym 2681 orzeczeń dla mieszkańców Bytomia oraz 831 orzeczeń dla mieszkańców Piekar Śląskich;
- 2) 776 kart parkingowych, w tym dla:
 - a) Bytomia 606, tj.: 599 dla osób niepełnosprawnych oraz 7 dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją osób niepełnosprawnych,
 - b) Piekar Śląskich 170, tj.: 168 dla osób niepełnosprawnych oraz 2 dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją i edukacją niepełnosprawnych;
- 3) 917 legitymacji osoby niepełnosprawnej, w tym: dla mieszkańców Bytomia 717 oraz 200 dla mieszkańców Piekar Śląskich.

XX. DZIAŁ WSPARCIA RODZINY

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2012 r., poz. 954).
4. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 292, poz. 1720).
5. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r., nr 274, poz. 1620).
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2011 r., nr 272, poz. 1609).
7. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. z 2018 r., poz. 822).
8. Bytomski program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 będący załącznikiem do uchwały nr XXXVI/552/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 21 grudnia 2021 r.
9. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	45
	Ilość etatów	44,5
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	1 zastępca kierownika	
	43 pracowników	

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie realizuje również zadania na rzecz mieszkańców miasta w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną. Wsparcie rodziny jest istotnym elementem w odbudowywaniu relacji w rodzinie oraz wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. W zakresie zadań realizowanych przez Ośrodek na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano 2 049 decyzji, przyznano 13 343 świadczeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie dla wychowanków pieczy zastępczej oraz innych określonych w art. 88 ustawy o pomocy społecznej, a także świadczeń dla dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2021 roku 136 dzieci zmieniło środowisko wychowawcze, w tym m.in.:

- 1) 69 osób opuściło pieczę z uwagi na osiągnięcie pełnoletniości, w tym 42 z rodzinnej pieczy zastępczej i 27 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) 41 dzieci powróciło do rodziny naturalnej, w tym 29 z rodzinnej pieczy zastępczej i 12 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 3) 6 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) 9 dzieci zostało umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w tym 6 z rodzinnej pieczy zastępczej i 3 z instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 5) 4 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej zostało umieszczonych w rodzinie adopcyjnej;
- 6) 7 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej opuściło rodzinną pieczę zastępczą na terenie Bytomia z innego powodu, m.in. rozwiązano rodzinę zastępczą, rodzina zmieniła miejsce zamieszkania, nastąpił zgon rodzica zastępczego, rodzina została ustanowiona na 6 miesięcy.

1. Rodzinna piecza zastępcza

Tabela 26. Umieszczanie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2021 (narastająco)

			Liczba rodzin		Liczba dzieci	
			Ilościowo	%	Ilościowo	%
1	Spokrewniona rodzina zastępcza		184	67,65	247	48,06
2	Niezwadodowa rodzina zastępcza		71	26,10	91	17,70
3	Zawodowa rodzina zastępcza		4	1,47	38	7,39
3a	w tym:	specjalistyczna	-	-	-	-
3b		o charakterze pogotowia rodzinnego	4	1,47	38	7,39
4	Rodzinne domy dziecka		13	4,78	138	26,85
Ogółem			272	100%	514	100%

Tabela 27. Umieszczenie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej, stan na dzień 31.12.2021 r.

			Liczba rodzin		Liczba dzieci	
			Ilościowo	%	Ilościowo	%
1	Spokrewniona rodzina zastępcza		156	68,42	209	50,00
2	Niezaawodowa rodzina zastępcza		55	24,12	73	17,47
3	Zawodowa rodzina zastępcza		4	1,76	23	5,50
3a	w tym	specjalistyczna	-	-	-	-
3b		o charakterze pogotowia rodzinnego	4	1,76	23	5,50
4	Rodzinny dom dziecka		13	5,70	113	27,03
Ogółem			228	100%	418	100%

Tabela 28. Wydatkowanie środków w ramach rodzinnej pieczy zastępczej

	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	5 118	3 370 512,63
Dodatek do świadczenia na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności	427	67 758,99
Pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka	2	5 612,88
Jednorazowa pomoc na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka	23	16 329,46
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych w wystąpieniu zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	0	0,00
Dofinansowanie do wypoczynku	25	8 050,00
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym prowadzona jest rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka	82	191 918,34

Środki finansowe na remont lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka	1	740,00
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach o pomocy państwa w wychowaniu dzieci	4 365	2 096 404,10
Ogółem	10 043	5 757 326,40

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Tabela 29. Ruch osobowy w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Bytomia w 2021 r.

Lp.	Nazwa	Liczba miejsc	Liczba dzieci w ciągu roku	Liczba dzieci (na 31.12.21 r.)	Liczba przyjętych do placówek dzieci w 2021 r.	
					dzieci z Bytomia	dzieci spoza Bytomia
1	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 1 w Bytomiu	14	20	11	6	0
2	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 2 w Bytomiu	14	16	14	2	0
3	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 3 w Bytomiu	14	16	13	4	0
4	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 4 w Bytomiu	14	17	14	1	0
5	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 5 w Bytomiu	14	16	14	1	0
6	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 6 w Bytomiu	14	16	10	7	0
7	Placówka opiekuńczo-wychowawcza nr 7 w Bytomiu	14	16	14	0	1

8	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 8 w Bytomiu	14	14	13	1	0
9	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 9 w Bytomiu	14	5	11	5	0
10	Dom Dziecka nr 1	14	17	11	6	0
Ogółem		140	153	125	33	1

Tabela 30. Wychowankowie opuszczający instytucjonalną pieczę zastępczą

Lp.	Nazwa	Liczba miejsc	Liczba dzieci w ciągu roku	Liczba dzieci (na 31.12.21 r.)	Liczba dzieci opuszczających placówkę w 2021 r.	
					dzieci z Bytomia	dzieci spoza Bytomia
1	Placówka opiekuńczo - wychowawcza nr 1 w Bytomiu	14	20	11	7	0
2	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 2 w Bytomiu	14	16	14	2	0
3	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 3 w Bytomiu	14	16	13	2	0
4	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 4 w Bytomiu	14	17	14	2	0
5	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 5 w Bytomiu	14	16	14	2	0
6	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 6 w Bytomiu	14	16	10	7	0
7	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 7 w Bytomiu	14	16	14	2	0

8	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 8 w Bytomiu	14	14	13	3	0
9	Placówka opiekuńczo wychowawcza nr 9 w Bytomiu	14	5	11	4	0
10	Dom Dziecka nr 1	14	17	11	6	1
	Ogółem	140	153	125	37	1

W roku 2021 przyjęto 34 dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Bytomia. Łącznie w bytomskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych w ubiegłym roku przebywało 153 wychowanków.

Ponadto w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Bytomiem przebywało 28 dzieci, dla których miejscem zamieszkania, przed umieszczeniem był Bytom (w tym 26 umieszczonych przed 2021 r.).

W zakładach opiekuńczo-leczniczych poza Bytomiem przebywało 19 dzieci, urodzonych na terenie Bytomia. W 2021r. nie przyjęto żadnego dziecka, a troje dzieci opuściło zakład opiekuńczo-leczniczy. Na dzień 31 grudnia 2021 w zakładach opiekuńczo-leczniczych przebywało 16 dzieci, urodzonych w Bytomiu.

Na dzień 31.12.2021 r. w MOPR do realizacji pozostawało 12 postanowień sądu w sprawie umieszczenia małoletnich w pieczy zastępczej.

Tabela 31. Realizacja postanowień sądowych w 2021 r.

Realizacja postanowień sądu w 2021 r.	Liczba dzieci
Umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej	36
Umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej	76
Oczekujący na umieszczenie w pieczy zastępczej na 31 grudnia 2020 r.	12
Osiągnięcie pełnoletniości przed skierowaniem do placówki	2
Razem	126

3. Porozumienia:

- 1) dzieci spoza Bytomia umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Bytomia. W roku 2021 realizowano 42 porozumienia zawarte z innymi powiatami, w sprawie zwrotu środków, na pokrycie kosztów utrzymania dzieci spoza powiatu w rodzinnej pieczy zastępczej w Bytomiu. Zawarto dziesięć nowych porozumień. Zakończono cztery porozumienia. Na dzień 31 grudnia 2021 r. realizowano 38 porozumień;
- 2) dzieci z Bytomia umieszczone w pieczy zastępczej poza Bytomiem. W roku 2021 realizowano 72 porozumienia dotyczące pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Bytomia, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem. Zawarto siedem nowych porozumień, a zakończono dziewięć w ciągu roku. Na dzień 31 grudnia 2021 r. realizowano 63 porozumienia.

W 2021 r. realizowano 28 porozumień dotyczące pokrywania kosztów utrzymania dzieci pochodzących z Bytomia, umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza powiatem. Zawarto dwa nowe porozumienia, a sześć zakończono w ciągu roku. Na dzień 31 grudnia 2021 r. realizowano 22 porozumienia.

4. Usamodzielnienia

Osoby, które opuszczają rodzinną pieczę zastępczą oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze mogą być objęte pomocą na kontynuowanie nauki na usamodzielnienie oraz pomocą na zagospodarowanie – w formie rzeczowej. Poniższe zestawienia przedstawiają wysokość udzielonej w 2021 r. pomocy osobom, które opuściły rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Tabela 32. Pomoc udzielona osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą

Rodzaj świadczenia		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	85	762	391 563,34
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	23	23	141 285,00
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	19	19	33 074,00
Ogółem		X	804	565 922,34

Tabela 33. Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Rodzaj świadczenia		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	60	568	314 810,39
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	19	19	115 990,20
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	15	15	32 798,97
Ogółem		X	602	463 599,56

Tabela 34. Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Rodzaj świadczenia		Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Ilość świadczeń	Kwota świadczeń w zł
1	Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	3	26	13 716,14
2	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	2	2	11 283,20
3	Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	1	5 289,00
Ogółem		X	29	30 288,34

Ponadto prowadzono działania polegające na:

- 1) udzielaniu konsultacji przez psychologów mieszkańcom Bytomia (m.in. rodzinom zastępczym, usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej) w przypadkach gdy wymagało tego dobro dziecka;
- 2) prowadzeniu mieszkania chronionego, z którego w 2021 r. skorzystało pięć osób usamodzielnianych;
- 3) prowadzeniu rekrutacji oraz realizacji merytorycznej projektu „Asystent z Rodziną – kontynuacja” polegającej na udzielaniu wsparcia w prawidłowym funkcjonowaniu rodzin w trudnej sytuacji ekonomicznej bezpośrednio zagrożonych odebraniem dzieci lub starających się o odzyskanie dzieci z pieczy zastępczej. Od 2020 roku wsparciem w ramach projektu objętych zostało łącznie 108 rodzin. Projekt był kontynuowany do 28 lutego 2021 roku;

- 4) realizacji projektu Centrum Wsparcia Rodziny edycja I oraz edycja II, w tym m.in.: rekrutacja rodzin wymagających wsparcia asystenta rodziny lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wsparcie uczestników projektu udzielane przez specjalistów (psycholog, pedagog, terapeuta zajęciowy), udział w grupach wsparcia, udział w treningu doskonalenia kompetencji i umiejętności dla rodzin zastępczych, zorganizowanie spotkania świątecznego dla rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka;
- 5) podjęciu działań promujących ideę rodzicielstwa zastępczego, w tym kontynuowano współpracę z rzecznikiem prasowym Urzędu Miejskiego w Bytomiu, Biurem Promocji Miasta, Bytomskim Centrum Kultury, PUP w Bytomiu. Rozkolportowano ulotki i plakaty. Plakaty zostały umieszczone na słupach ogłoszeniowych oraz przystankach. Rozpoczęto współpracę w projekcie „Aniołkowe granie” celem promowania idei rodzicielstwa zastępczego, którego finał ma odbyć się w 2022r. Działania ze względu na pandemię były w znacznym stopniu ograniczone;
- 6) zakwalifikowano i skierowano na szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze;
- 7) wydano kwalifikacje dla rodzin zastępczych;
- 8) współfinansowano wydatki za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 9) kontynuowano zadanie rozpoczęte w 2020 r. w ramach projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” a polegające na pozyskaniu wsparcia finansowego na zakup 291 sztuk sprzętu komputerowego (laptopy, komputery stacjonarne), 92 szt. sprzętu multimedialnego (projektory, urządzenia wielofunkcyjne), jedno specjalistyczne oprogramowanie dla dziecka z niepełnosprawnością wzroku. W 2021 r. dokonywano, m.in. zmian miejsca użytkowania ww. sprzętu pomiędzy rodzinami zastępczymi, zdawania go do depozytu tutejszego Ośrodka, udzielano pomocy technicznej przy użytkowaniu sprzętu.

5. Asystenci rodziny

W MOPR zatrudnieni są asystenci rodziny, na których wsparcie mogą liczyć bytomskie rodziny. Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy rodziny są podejmowane przez nich działania, a wśród nich między innymi: konsultacje wychowawcze, działania interwencyjne i zaradcze, udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz wspieranie aktywności społecznej i zawodowej.

W 2021 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie z rodzinami pracowało 23 asystentów rodziny, w tym 10 finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu „Centrum Wsparcia Rodziny edycja I oraz edycja II” oraz czterech finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach projektu „Asystent z Rodziną – kontynuacja”. Ze wsparcia asystentów korzystało 278 rodzin.

Asystenci rodziny swoją pracę wykonywali w oparciu o plany pracy z rodziną, w ramach których prowadzili różnego rodzaju treningi, w tym m.in.: gospodarowanie budżetem i prowadzenie gospodarstwa domowego, kompetencji wychowawczych oraz higieny i czystości. W ramach realizacji planów pracy asystenci współpracowali, m. in. z: Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, szkołami i przedszkolami, sądem i kuratorami, placówkami szkolnymi i przedszkolnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Centrum Interwencji Kryzysowej, a także organizacjami pozarządowymi i prywatnymi przedsiębiorcami.

6. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W MOPR zatrudnieni są koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, którzy udzielają wsparcia bytomskim rodzinom zastępczym oraz osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka. Do podstawowych działań realizowanych przez nich należy udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka pomocy, w realizacji zadań, wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadaniem takim, m.in. jest przygotowywanie planu pomocy dziecku, zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach, z uregulowaną sytuacją prawną, przygotowywanie pozwów o zasądzenie alimentów.

W 2021 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie z rodzinami pracowało 12 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy objęli wsparciem łącznie 125 rodzin, w tym w ramach projektu Centrum Wsparcia Rodziny edycja I objęto 65 rodzin.

7. Działania wspierające rodzinę

W odpowiedzi na zdiagnozowaną potrzebę wspierania rodzin, znajdujących się w sytuacji kryzysu i zapewnienia rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej dzieciom, w przypadku braku możliwości pozostawania w naturalnym środowisku zastępczym powstał: Bytomski program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023, przyjęty uchwałą nr XXXVI/552/20 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 21 grudnia 2021 r.

Program stanowi narzędzie polityki miasta na rzecz umacniania rodziny i rodzicielstwa zastępczego i jest kontynuacją Bytomskiego programu wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2012-2014, Bytomskiego programu wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2015-2017 oraz Bytomskiego programu wspierania rodziny i rozwoju systemu pieczy zastępczej na lata 2018-2020. Program jest odpowiedzią na realizację obowiązku gminy, wynikającego z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczącego wspierania rodziny, przeżywającej trudności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ale również obowiązku powiatu, mającego za zadanie opracowanie programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. W jego zapisach programowych wyodrębniono dwie części:

- 1) Gminny Program Wspierania Rodziny. Program adresowany jest do bytomskich rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról społecznych, w szczególności, w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Głównym celem programu jest wspieranie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cele operacyjne gminnego programu wspierania rodziny to:
 - a) diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez pracę socjalną, polegającą na rozpoznawaniu deficytów, w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie,
 - b) zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących kryzysów w rodzinie,
 - c) doskonalenie zawodowe osób zaangażowanych na rzecz wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 2) Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej. Adresatami programu są: istniejące rodziny zastępcze, prowadzący rodzinne domy dziecka oraz kandydaci do prowadzenia ww. form pieczy zastępczej. Ponadto program kierowany jest do usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. Program jest również adresowany do pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz instytucji odpowiedzialnych za jej doskonalenie. Celem głównym jest stworzenie optymalnego systemu pieczy zastępczej, natomiast cele operacyjne powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej to:
 - a) poszerzanie i kontynuacja usług, w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej, promowanie idei rodzicielstwa zastępczego,

- b) wspieranie w procesie usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą,
- c) wzmocnienie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

XXI. DZIAŁ REALIZACJI ŚWIADCZEŃ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1947 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1598 ze zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (t.j.: Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie trybu podziału rezerwy celowej na wypłatę świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka (Dz. U. z 2016 r., poz. 2275).
7. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007).
8. Uchwała nr III/25/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia do wysokości 150% kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy, w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. U. 2018 r., poz. 7947).
9. Uchwała nr IV/54/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu osłonowego dla Bytomia w zakresie dożywiania” na lata 2019-2023.
10. Uchwała Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXVIII/439/04 z dnia 28 lipca 2004 roku ze zm. w sprawie zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
11. Uchwała Rady Miejskiej w Bytomiu nr XXVIII/444/04 z dnia 28 lipca 2004 roku w sprawie sprawienia pogrzebu przez gminę Bytom oraz ustalania zasad zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu.
12. Regulamin Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	19
	Ilość etatów	19
Struktura zatrudnienia	1 kierownik	
	18 pracowników	

Realizowane zadania

Dział Realizacji Świadczeń wykonywał zadania własne i zlecone gminy oraz zadania własne z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat. Do zadań działu należało m.in. wydawanie decyzji administracyjnych i postanowień po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego, jak również sporządzanie list wypłat oraz załatwianie wszelkich spraw związanych z dalszą realizacją zadań zleconych i własnych gminy oraz zleconych powiatu.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę w 2021 roku należało:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – czyli usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym;
- 2) wypłacanie wynagrodzeń należnych opiekunom z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd;
- 3) wydawanie decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w 2021 roku należało:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, które przysługują w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, oraz rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych – z przeznaczeniem na różnorodne cele, jak również na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023*;
- 3) dożywianie dzieci w ramach rządowego programu *Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023*;
- 4) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych

dla osób z zaburzeniami psychicznymi – dla osób tego wymagających ze względu na wiek lub niepełnosprawność;

- 5) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym wobec osób zmarłych zamieszkałych, przebywającym lub zmarłym na terenie Bytomia, wobec których nie stwierdzono osób zobowiązanych do ich alimentacji lub osoby zobowiązane nie posiadały środków finansowych na pokrycie kosztów pochówku;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, które przysługują pełnoletnim osobom niezdolnym do pracy, z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a w przypadku osoby pozostającej w rodzinie, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
- 7) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne, które odprowadzane są za osoby posiadające prawo do zasiłku stałego i nie posiadające prawa do opłacania składek z innego tytułu, jak również za osoby, które zostały objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez powiat należało wypłacanie świadczeń pieniężnych, przeznaczonych na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej.

W 2021 roku liczba osób objętych programem *Posilek w szkole i w domu* wyniosła 3 875 osób oraz 22 dzieci objętych pomocą w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Ogólny koszt programu wyniósł 3 505 029,90 zł, z tego środki własne gminy 701 005,98 zł, a z dotacji z budżetu państwa 2 804 023,92 zł.

Tabela 35. Realizowane zadania zlecone gminy

Lp.	Rodzaj zasiłku	Liczba osób	Kwota świadczeń w zł
1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	15	110 568,00
2	Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	14	70 444,40

Tabela 36. Realizowane zadania zlecone gminy w sprawie decyzji wydawanych w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Liczba wniosków złożonych w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni	Liczba decyzji wydanych w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni ogółem	w tym:		
		liczba decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	liczba decyzji odmownych	liczba pozostałych decyzji
528	499	295	16	188

Tabela 37. Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat

Rodzaj zasiłku	Liczba osób	Kwota świadczeń w zł
Karta Polaka	6	51 480,00

Tabela 38. Realizowane zadania własne gminy

Zadania własne	Rodzaj zasiłku		Liczba osób	Kwota świadczeń w zł
1	Zasiłki okresowe - ogółem		1 701	4 097 266,47
	w tym:	środki własne	x	-
		dotacja	x	4 097 266,47
	w tym przyznane z powodu:	bezrobocia	1 368	3 272 178,47
		długotrwałej choroby	261	410 020,00
		niepełnosprawności	234	376 854,00
	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego		42	28 744,00
	inne niż wymienione powyżej		13	9 470,00
2	Zasiłki stałe – ogółem		935	4 761 197,11
	w tym przyznane dla osoby:	samotnie gospodarującej	752	4 145 942,11
		pozostającej w rodzinie	196	615 255,00
3	Posiłek ogółem		2 685	2 666 845,40
	w tym :	dożywianie dzieci (w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”)	1 150	433 895,00
4	Usługi opiekuńcze - ogółem		372	1 454 339,32
	w tym:	specjalistyczne	64	224 896,32
5	Sprawienie pogrzebu		78	127 650,00
6	Inne zasiłki celowe i w naturze (w tym udzielane w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”)		2 005	1 239 455,48
	w tym:	zasiłki specjalne celowe	151	27 766,00
7	Składki na ubezpieczenie zdrowotne		955	414 860,90

XXII. DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 1285 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 685).
5. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).
7. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., nr 209, poz.1245).
11. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1788).
12. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893).
13. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (t.j.: Dz. U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598 ze zm.).
14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r., nr 218, poz. 1439).
15. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie mieszkań chronionych (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 822 ze zm.).
16. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358).
17. Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (Monitor Polski z 2018 r., poz. 1007).
18. Uchwała nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (Monitor Polski z 2016 r. poz. 1250).
19. Uchwała Nr III/25/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 7 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia

do wysokości 150% kryterium dochodowego, uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy, w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

20. Uchwała nr IV/54/18 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia "Programu osłonowego dla Bytomia w zakresie dożywiania" na lata 2019-2023.
21. Uchwała Nr XX/273/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych działających w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
22. Uchwała Nr XIII/182/13 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 22 kwietnia 2013 r. w sprawie ustalenia naliczania, sposobu pobierania oraz częściowego lub całkowitego zwalniania z ponoszenia odpłatności za posiłek oraz pobyt w dziennych domach pomocy działających w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
23. Uchwała nr XXVIII/439/04 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 28 lipca 2004 r. w sprawie zasady przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.
24. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	96
	Ilość etatów	95,75
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępcę kierownika	
	11 kierowników terenowych punktów pomocy środowiskowej	
	1 kierownik Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego	
	82 pracowników	

W 2021 roku w skład działu wchodziły:

1) terenowe punkty pomocy środowiskowej:

- a) nr 1 – pl. Akademicki 9,
- b) nr 2 – pl. Akademicki 9,
- c) nr 3 – ul. Piłsudskiego 67,
- d) nr 4 – ul. Łagiewnicka 15,
- e) nr 5 – ul. Orzegowska 20a,
- f) nr 6 – ul. Huty Julia 10,

- g) nr 7 – ul. Szymały 122 b,
 - h) nr 8 – ul. Stolarzowicka 35,
 - i) nr 9 – ul. Łagiewnicka 15,
 - j) nr 10 – ul. Piłsudskiego 67;
- 2) zespoły:
- a) Psychiatryczno-Środowiskowy – ul. Piłsudskiego 67,
 - b) do realizacji zadań projektu Kierunek – Lepsze Jutro – ul. Piłsudskiego 67,
 - c) do realizacji zadań projektu Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej – edycja II – ul. Powstańców Warszawskich 14.

Realizowane zadania

W 2021 r. Dział Pomocy Środowiskowej prowadził działania związane z następującymi zadaniami określonymi w ustawie o pomocy społecznej:

1) z zakresu zadań własnych gminy:

- a) udzielanie schronienia i zapewnienie posiłku,
- b) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków okresowych, celowych oraz zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- c) przyznawanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania,
- d) dożywianie dzieci,
- e) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- f) sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- g) pomoc osobom mającym trudność w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- h) praca socjalna,
- i) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków specjalnych celowych,
- j) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków stałych,
- k) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;

2) z zakresu zadań zleconych gminie:

- a) przyznawanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- b) prowadzenie postępowań w sprawie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- c) realizacja postanowień w zakresie wynagrodzeń należnych opiekunom z tytułu

sprawowania opieki przyznanej przez sąd.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Dla osiągnięcia tego celu przewidziano świadczenia w postaci pieniężnej (m.in. zasiłki) i niepieniężnej (m.in. usługi opiekuńcze, schronienie, posiłek, praca socjalna). Rodzaj i forma świadczenia były dostosowane do sytuacji i potrzeb osoby lub rodziny zgłaszającej się po pomoc. Wsparcie klientów pomocy społecznej udzielane jest przez pracowników socjalnych. Aby ułatwić kontakt klientom pomocy społecznej z pracownikami socjalnymi pracują oni w terenowych punktach pomocy środowiskowej, zlokalizowanych w większości dzielnic Bytomia.

Do zadań pracowników socjalnych należało m.in.:

- 1) prowadzenie postępowań administracyjnych z zakresu udzielania pomocy społecznej, w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych;
- 2) ustalanie planu pomocy;
- 3) praca socjalna;
- 4) wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 5) rekrutacja do projektów realizowanych przez MOPR oraz do innych form aktywizacji;
- 6) prowadzenie działań interwencyjnych i profilaktycznych;
- 7) wnioskowanie o objęcie wsparciem asystenta rodziny;
- 8) utrzymywanie stałej współpracy z innymi służbami w tym z dzielnicowymi, strażą miejską, kuratorami sądowymi, placówkami oświatowymi.

Prowadzenie postępowań o udzielenie pomocy społecznej zarówno w postaci pieniężnej i niepieniężnej stanowi największy udział w szeregu działań i obowiązków realizowanych przez pracowników socjalnych. Ogółem w 2021 roku pomocą społeczną objęto 3 396⁷ środowisk, gdzie zaobserwowano tendencję wyhamowującą kilkuletni spadek osób korzystających z pomocy społecznej.

W TPPŚ w dzielnicach Bobrek, Miechowice i Stroszek zlokalizowane są Punkty Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, jednakże wskutek panującej pandemii nie obsługiwały one osobiście beneficjentów.

⁷ MRPiPS za 2021 r. dział 4

Działania usamodzielniające wobec beneficjentów pomocy społecznej opierają się w dużej mierze w oparciu o zawierane kontrakty socjalne. W 2021 roku pracownicy socjalni zawarli 230 kontraktów oraz kontynuowali 325 kontraktów zawartych w latach poprzednich.

Z osobami bezdomnymi przebywającymi w noclegowni prowadzona była systematyczna praca socjalna w tym w oparciu o Indywidualny Program Wychodzenia z Bezdomności. Wyżej wymienione programy zawierano również z osobami bezdomnymi, przebywającymi poza placówką noclegową. W przypadku pracy z osobami bezdomnymi jest ona o wiele trudniejsza, gdyż osoby te w większości nie wyrażają chęci współpracy i korzystania z oferowanych form wsparcia. W 2021 roku pracownicy działu PS zawarli 15 Indywidualnych Programów Wychodzenia z Bezdomności oraz kontynuowano 11 programów zawartych w latach wcześniejszych. W trakcie 2021 r. podjęto decyzję o wyodrębnieniu od 01.04.2021 r. – wśród pracowników socjalnych działu PS – pracownika ds. pracy z osobami bezdomnymi, który podlega bezpośrednio kierownikowi Noclegowni i który od tego czasu prowadzi pracę z bezdomnymi, również w oparciu o Indywidualny Program.

1. Posiłek w szkole i w domu

W ramach programu rządowego *Posiłek w szkole i w domu* istnieje możliwość korzystania z posiłków. W 2021 roku w celu realizacji tego zadania zawarto umowy z 9 placówkami gastronomicznymi, zlokalizowanymi w śródmieściu oraz dzielnicach Bytomia (tj. Miechowice, Szombierki, Karb, Stroszek i Łagiewniki) oraz jedno porozumienie z placówką gminną (Centrum Integracji Społecznej) które wydawały ciepłe posiłki dla klientów pomocy społecznej, na podstawie otrzymanych od pracownika socjalnego bonów. W ten sposób wydano łącznie 204 927 ciepłych posiłków, tj. średnio 674 dziennie.

2. Pomoc żywnościowa

Gmina Bytom bierze udział w *Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020* współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Realizacja Programu na terenie Bytomia odbywa się przy współpracy ze Śląskim Oddziałem Okręgowym PCK Katowice – Oddział Rejonowy PCK Bytom (jako Organizacji Partnerskiej Regionalnej i jednocześnie Organizacji Partnerskiej Lokalnej). Osoby kierowane są do pomocy przez pracowników socjalnych MOPR. W ramach Podprogramu 2020 który zakończył się we wrześniu 2021 r. spośród mieszkańców Bytomia do uzyskania pomocy

skierowano 4840 osób, które spełniały warunki do jej przyznania. Żywność wydawana jest w magazynie żywności znajdującym się w Bytomiu przy ulicy Łużyckiej 12a. W ramach programu realizowane są również działania towarzyszące. Na początek 2022 r. planowana jest kontynuacja działań programu w ramach Podprogramu 2021.

3. Pozostałe czynności wykonywane przez pracowników socjalnych na rzecz mieszkańców Bytomia:

- 1) pracownicy socjalni brali udział w wielu interwencjach dot. udzielenia wsparcia osobom, głównie zaniedbanym higienicznie, nieporadnym życiowo, mieszkających w trudnych warunkach i wymagających natychmiastowych działań, w celu zapewnienia im właściwej pomocy; ofiarom przemocy; jak też w rodzinach niewydolnych wychowawczo w których dobro dzieci było lub mogło być zagrożone, co powodowało konieczność zabezpieczenia czasowego lub stałego małoletnich: u rodziny, w pogotowiu rodzinnym, rodzinnych domach dziecka lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej;
- 2) prowadzono postępowania administracyjne, w tym przeprowadzano wywiady środowiskowe, zarówno z mieszkańcami Bytomia jak i z mieszkańcami innych gmin, przebywających w placówkach opieki zdrowotnej na terenie Bytomia, w ramach postępowań o wydanie decyzji, potwierdzającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej w oparciu o art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej;
- 3) prowadząc pracę socjalną poprzez próby usamodzielnienia osób i rodzin, i ich wyjścia z systemu pomocy społecznej bądź w celu poprawy funkcjonowania w środowisku rodzinnym lub lokalnym, pracownicy podejmowali szereg działań, w szczególności:
 - a) rekrutację do udziału w pracach społecznie użytecznych i zajęć w Klubie Integracji Społecznej,
 - b) rekrutację do udziału w projektach : *Kierunek Lepsze Jutro* oraz *Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej – edycja II*,
 - c) rekrutację do udziału w Centrum Integracji Społecznej – w 2021 roku skierowano 96 osób, 59 osobom przedłużono okres uczestnictwa oraz wydano 28 opinii, wobec osób, które zostały skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu,
 - d) kierowanie wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytomiu o wszczęcie procedury przymusowego leczenia odwykowego, wobec osób, które nadużywają alkoholu, a poprzez swój nałóg

zagrożają życiu i zdrowiu swojemu i innych (w 2021 roku skierowano 30 takich wniosków wobec 33 osób);

- 4) zgłaszanie rodziny do objęcia monitoringiem w ramach projektu *Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole*;
- 5) przyjmowanie wniosków celem wydania Bytomskiej Karty Seniora;
- 6) kontynuowanie realizacji akcji Śląska Koperta Życia. „Koperta życia” to karta, w której podaje się informacje dotyczące jej właściciela – dane osobowe, numer telefonu do bliskiej osoby, przebyte choroby, zażywane leki i uczulenia. Kartę wkłada się najczęściej do lodówki, na której umieszcza się naklejkę z nadrukiem „Koperta życia”. Umieszczenie koperty w miejscu widocznym i dostępnym umożliwia służbom medycznym, w razie wypadku lub zasląbnienia, a także Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej czy innym służbom szybki dostęp do podstawowych informacji o seniorze. „Koperta życia” przyspiesza ratownikom medycznym dostęp do ważnych informacji medycznych mogących uratować życie, ułatwia pracę innym służbom oraz zwiększa poczucie bezpieczeństwa osób starszych. Pracownicy socjalni w 2021 roku wydali 119 tego typu kart podopiecznym w podeszłym wieku, schorowanym i niepełnosprawnym.

Oprócz zadań wymienionych w ustawie o pomocy społecznej, pracownicy socjalni wykonywali również inne czynności stanowiące istotne zaangażowanie ich czasu, m.in.:

- 1) wywiady i opinie na rzecz sądu w toczących się postępowaniach o wydanie lub zmianę zarządzeń opiekuńczych. Wystąpiono z 17 wnioskami do Sądu Rejonowego o wydanie zarządzeń lub wgląd w sytuację rodziny oraz wydano 27 opinii na wniosek Sądu o rozeznanie sytuacji rodziny;
- 2) wnioski Bytomskich Mieszkań, spółdzielni mieszkaniowych i innych zarządców budynków o rozeznanie sytuacji zainteresowanych rodzin i udzielenie im ewentualnej pomocy, w tym otrzymano 81 wniosków Bytomskich Mieszkań o rozeznanie sytuacji;
- 3) wnioski placówek penitencjarnych o udzielenie pomocy osobom je opuszczającym;
- 4) wnioski ZUS (likwidowany Fundusz Alimentacyjny) o ustalenie sytuacji bytowej dłużników;
- 5) wnioski Prokuratury Rejonowej w Bytomiu o rozeznanie sytuacji i udzielenie pomocy;
- 6) współudział w opracowywaniu planów pracy z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny;
- 7) opinie dot. rodzin ubiegających się o wsparcie fundacji;

- 8) wywiady i ustalenia na rzecz Działu Świadczeń Alimentacyjnych i Dochodzenia Należności;
- 9) wywiady na rzecz Działu Świadczeń Rodzinnych;
- 10) w ramach realizacji programu „500+” również na pracownikach socjalnych spoczywały zadania związane z koniecznością weryfikacji czy przyznawane świadczenia nie są marnotrawione bądź wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem;
- 11) w ramach współpracy ze stowarzyszeniem Wiosna, tutejszy Ośrodek po raz kolejny wziął udział w akcji „Szlachetna Paczka”. Pracownicy socjalni wytypowali 58 rodzin/osób do objęcia wsparciem w ramach tej akcji.

4. Mieszkanie chronione dla matek z dziećmi

Od października 2017 r. w ramach MOPR funkcjonuje mieszkanie chronione, treningowe przeznaczone dla matek z dziećmi, pozostających w sytuacji kryzysowej, spowodowanej między innymi przemocą, bezdomnością bądź zagrożenia bezdomnością, które ze względu na trudną sytuację życiową potrzebują wsparcia. Celem funkcjonowania mieszkania chronionego jest udzielenie schronienia matce i dziecku znajdującym się w sytuacji kryzysowej; zapewnienie bezpieczeństwa, w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie; usamodzielnienie, poprzez ich powrót do środowiska. W 2021 roku z tego typu wsparcia skorzystało 13 osób.

W ramach zawartego porozumienia pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie i Aresztem Śledczym w Bytomiu realizowana jest współpraca, w zakresie funkcjonowania w Areszcie tzw. *Punktu konsultacyjnego*. Wyznaczeni pracownicy socjalni sporządzają wywiady środowiskowe, udzielają poradnictwa oraz informacji osadzonym pod nadzorem funkcjonariusza służby więziennej. W 2021 roku pracownik socjalny 13 razy wizytował Areszt Śledczy w Bytomiu.

Od 2 stycznia 2017 r. realizowane jest porozumienie pomiędzy MOPR, Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Bytomiu, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Bytomiu i Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu, celem zintegrowania działań służb, instytucji i organizacji pozarządowych, działających na rzecz rodzin w ramach *Zespołów na Rzecz Rodziny*. W 2021 roku pracownicy socjalni Ośrodka powołali lub brali udział w 20 posiedzeniach zespołów, celem omówienia zgłaszanych problemów występujących w rodzinach oraz podjęcia skutecznych działań na ich rzecz. Stan

epidemii ograniczył ilość spotkań w ramach tych zespołów. Ideą działalności Zespołów na Rzecz Rodzin jest przyczynienie się, m.in. do:

- 1) zmniejszenia ilości umieszczeń dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) przeciwdziałania tzw. wyuczonej bezradności;
- 3) wypracowania metod postępowania i porozumiewania się w rodzinie;
- 4) łagodzenia skutków konfliktów w rodzinie;
- 5) zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach.

5. Działania podejmowane na rzecz osób chorych psychicznie

Działania podejmowane wobec osób chorych psychicznie realizowane były poprzez 6 pracowników Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego. Pracownicy socjalni specjalizujący się w pracy z osobami zaburzonymi psychicznie podejmowali szereg działań na rzecz jednostek, grup i środowisk dotkniętych tym problemem, również interwencyjnych wobec osób w ostrej fazie choroby psychicznej, niejednokrotnie w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia klienta. Pracownicy Zespołu Psychiatryczno-Środowiskowego w 2021 r. objęli swoim działaniem 423 środowiska. Udzielono 626 konsultacji i porad (poprzez indywidualne spotkania lub telefoniczne konsultacje). Dokonano 1462 wejścia w środowiska oraz 218 wizyt w różnego typu instytucjach (m.in. sądy, ZUS, urząd miasta, przychodnie lekarskie, poradnie zdrowia psychicznego) załatwiając sprawy podopiecznych bądź udając się tam z nimi.

W ośmiu przypadkach pracownicy musieli dokonać interwencyjnych działań, wobec osób chorych psychicznie z uwagi na zaostrzenie przebiegu choroby, w celu zminimalizowania skutków dla zainteresowanego i otoczenia oraz poprawy stanu chorego.

Ponadto pracownicy ZPS uczestniczyli w rozprawach sądowych, realizując postanowienia sądowe dotyczące przymusowego leczenia psychiatrycznego, udawali się wraz z klientami na komisje lekarskie celem uzyskania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W celu prawidłowej realizacji zadań, na podstawie umowy – zlecenia zatrudniony jest konsultant – lekarz psychiatra. W 2021 roku dokonał 100 konsultacji psychiatrycznych. W oparciu o wydane zaświadczenia sporządzono 20 wniosków do sądu o wydanie skierowania do szpitala psychiatrycznego bez wymaganej zgody, w oparciu o art. 29 i art. 30 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz 36 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez wymaganej zgody (w trybie art. 39 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego).

Organizowano realizację postanowień sądowych w sprawie przymusowego leczenia oraz współpracowano w przewozie klientów do domów pomocy społecznej bez wymaganej zgody. Zespół Psychiatryczno – Środowiskowy prowadzi 4 mieszkania chronione treningowe dla 13 osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2021 r. z pobytu w tych Mieszkaniach skorzystało 20 osób. Z mieszkańcami prowadzono zajęcia dające wiedzę i umiejętności niezbędne w prowadzeniu gospodarstwa domowego, dbania o higienę osobistą i otoczenia, z zakresu rozwiązywania sytuacji problemowych i konfliktowych, podnoszenia wiedzy o chorobie psychicznej i gospodarowaniu budżetem domowym. Celem pobytu w mieszkaniach chronionych jest usamodzielnienie i przygotowanie do pełnienia ról społecznych, ich integrowanie, a także ich przygotowanie do powrotu do społeczności lokalnej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej cztery osoby usamodzielnili się i opuścili mieszkanie chronione.

W ramach prowadzonej pracy zespół współpracował z placówkami takimi jak: poradnie zdrowia psychicznego, szpitale, oddziały dzienne psychiatryczne, transport sanitarny oraz Środowiskowym Domem Samopomocy *Integracja*, Bytomskimi Mieszkaniem i innymi instytucjami.

6. Zespół pracowników socjalnych realizujących Projekt *AS Aktywni Społecznie*

Projekt *AS – Aktywny Społecznie* realizowany był przez tut. Ośrodek od 1 stycznia 2018 r. Planowo miał zakończyć się z dniem 31 grudnia 2020 r., jednakże z uwagi na panującą pandemię jego realizacja została przedłużona do 31 marca 2021 r. Projekt skierowany był do 600 mieszkańców/-nek Bytomia zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych pomocą MOPR. Cel główny to podniesienie poziomu integracji społecznej i zwiększenie zdolności do zatrudnienia. Kluczowym zadaniem była aktywna integracja uczestników/-czek przy wsparciu w postaci pracy socjalnej i działań środowiskowych, angażujących również otoczenie osób uczestniczących w projekcie. Pracownicy socjalni w 2021 r. kontynuowali pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny ze 130 osobami – uczestnikami projektu.

W ramach działań skierowanych dla klientów oferowano:

- 1) pracę socjalną;
- 2) warsztaty z zakresu poruszania się po rynku pracy w Klubie Integracji Społecznej;
- 3) trening kompetencji rodzicielskich;

- 4) poradnictwo specjalistyczne, w ramach którego odbywały się zajęcia ze specjalistą pracy z rodziną rozwijające umiejętności wychowawcze, tj:
 - a) Klub Aktywnego Rodzica,
 - b) Kraina Przyjaciół,
 - c) indywidualne konsultacje ze specjalistą pracy z rodziną;
- 5) poradnictwo psychologiczne;
- 6) poradnictwo prawne;
- 7) poradnictwo zawodowe;
- 8) pośrednictwo zawodowe;
- 9) indywidualne Konsultacje Społeczne;
- 10) grupy samopomocowe prowadzone przez pracowników socjalnych;
- 11) kursy zawodowe: koparko-ładowarki, operator sprzętu sprząającego, kadry i płace z programem Symfonia, uprawnienia SEP, spawanie, kurs wózka jezdniowego z napędem silnikowym/magazyniera, komputerowy ECDL, szkolenia okresowe kierowców, prawo jazdy kat B i C itp.;
- 12) działania środowiskowe, realizowane przez specjalistki działań środowiskowych.

W ramach działań środowiskowych w 2021 roku odbyły się następujące działania:

- 1) zajęcia taneczne dla dzieci/spotkania rodziców;
- 2) warsztaty dla dzieci – w trakcie ferii;
- 3) warsztaty kreatywne;
- 4) wsparcie rodzin z dziećmi korzystających z nauki zdalnej (odrabianie lekcji, konsultacje i zajęcia manualne).

7. Zespół do realizacji zadań projektu *Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej edycja II*

Projekt jest skierowany do mieszkańców Bytomia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych, korzystających z pomocy MOPR, zamieszkujących obszar zdegradowany, wyznaczony do rewitalizacji w ramach Obszaru Strategicznej Interwencji. Celem głównym projektu jest wzrost integracji społecznej i zdolności do zatrudnienia kobiet i mężczyzn, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zamieszkujących obszar rewitalizacji w Bytomiu, poprzez wsparcie zajęciami w Klubie Integracji Społecznej MOPR 60 osób (w tym 39 kobiet) i ich otoczenia. W roku

2021 działaniami objętych było 51 osób. Działania skupiają się na aktywizacji społecznej i zawodowej, nabywaniu lub podnoszeniu kwalifikacji, podnoszeniu poziomu motywacji do pracy i umiejętności społecznych, umożliwiających podjęcie i utrzymanie zatrudnienia. W ramach projektu zorganizowano szereg zindywidualizowanych form wsparcia ukierunkowanych na rozwiązanie problemów życiowych i rodzinnych, co pozwoli ustabilizować swoją sytuację życiową i podjąć aktywność zawodową. W wyniku udziału w projekcie w 2021 roku pięć osób podjęło zatrudnienie.

W ramach projektu *Rewitalizacja z KIS edycja II* uczestnicy mogą skorzystać z:

- 1) zajęć z zakresu reintegracji społecznej;
- 2) wyjazdowego treningu integracyjnego;
- 3) indywidualnego poradnictwa psychologicznego;
- 4) poradnictwa prawnego;
- 5) zajęć komputerowych;
- 6) kursów i szkoleń;
- 7) doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy;
- 8) zajęć uspołeczniających;
- 9) zajęć ze społecznościami lokalnymi;
- 10) usługi stomatologicznej;
- 11) warsztatów kreowania wizerunku z metamorfozą.

8. Zespół pracowników socjalnych realizujących projekt *Kierunek – Lepsze Jutro*

Projekt *Kierunek – lepsze jutro* skierowany jest do 167 mieszkańców/-nek Bytomia, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych pomocą MOPR. Okres realizacji projektu od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. W 2021 roku w wyniku rekrutacji udział podjęło 152 uczestników/-czek. Celem głównym jest podniesienie poziomu integracji społecznej i zwiększenie zdolności do zatrudnienia, poprzez udział w działaniach integracyjno-aktywizacyjnych. Każdy z uczestników mógł skorzystać z usług o charakterze społecznym, edukacyjnym, zawodowym bądź zdrowotnym, przy wsparciu pracy socjalnej i działań środowiskowych, angażując również otoczenie osób uczestniczących. Każdy z uczestników korzystał z:

- 1) poradnictwa psychologicznego indywidualnego i grupowego;

- 2) poradnictwa prawnego;
- 3) poradnictwa zawodowego indywidualnego i grupowego;
- 4) pośrednictwa zawodowego;
- 5) treningów kompetencji społecznych, rodzicielskich grupowych i indywidualnych;
- 6) spotkań grupowych i indywidualnych prowadzonych przez pracowników socjalnych;
- 7) pracy socjalnej na rzecz poprawy sytuacji osobistej uczestników i ich rodzin;
- 8) kursów i szkoleń.

Podczas realizacji projektu:

- 1) 25 osób uzyskało zatrudnienie;
- 2) 10 osób skierowano do Centrum Przeciwdziałania Uzależnień w Bytomiu celem podjęcia terapii;
- 3) 26 uczestników skierowano do prac społecznie użytecznych;
- 4) prowadzono kącik z odzieżą używaną dla osób potrzebujących;
- 5) zorganizowano wyjazd edukacyjno-integracyjny z uczestnikami projektu do Piekar Śląskich – kopiec Wyzwolenia.

Ponadto prowadzono przez specjalistki działania środowiskowe na obszarze całego Bytomia skupione na integracji społeczności lokalnej, edukacji, różnorodnych warsztatach, wyjściach kulturalnych, piknikach międzypokoleniowych oraz wiele innych działań kierowanych do uczestników projektu oraz ich otoczenia. W ramach działań środowiskowych mieszkańcy Bytomia mogli skorzystać z różnych form aktywności, takich jak:

- 1) warsztaty kreatywne:
 - a) sutasz,
 - b) papierowa wiklina,
 - c) pudełka/decoupage,
 - d) świąteczne wieńce,
 - e) string – art,
 - f) proste malowanie akrylem,
 - g) makrama (torebki i kwietniki),
 - h) wykonanie drewnianych skrzynek na kwiaty oraz ich malowanie,
 - i) sadzenie kwiatów z lokatorami Mieszkań Chronionych;
- 2) spotkania edukacyjno-integracyjne:
 - a) wykładowe ze strażakiem,

- b) w ramach autorskich warsztatów specjalistek od działań środowiskowych *Skarbiec rodzinny* dla rodzin z dziećmi,
 - c) lokalne spacer-y poznawcze z uczestnikami i otoczeniem: Żabie Doły i Kopalnia Rozbark,
 - d) szkolenie PCK (Bobrek),
 - e) wyjazd do kopalni Guido,
 - f) wyjazdy do Teatru Rozrywki w Chorzowie,
 - g) próby do spektaklu „ZAMKNIĘTE do odwołania”,
 - h) zwiedzanie Stadionu Śląskiego w Chorzowie;
- 3) zajęcia ruchowe:
- a) czwartkowe zajęcia taneczne dla dzieci oraz spotkania rodziców,
 - b) wakacyjne animacje dla dzieci w dzielnicy Bobrek,
 - c) aktywne poranki na trawie (wspólne spędzanie wolnego czasu, gry i zabawy animacyjne dla dzieci, pilates dla rodziców i opiekunów),
 - d) wakacyjne spacer-y z kijkami Nordic Walking;
- 4) akcje społeczne:
- a) malowanie i odświeżanie mieszkania osobie potrzebującej,
 - b) dostarczanie artykułów spożywczych i pierwszej potrzeby osobom przebywającym na kwarantannie bądź izolacji,
 - c) tworzenie wieńców na opuszczone groby na cmentarzu komunalnym, w związku z dniem Wszystkich Świętych i dniem Zadusznym;
- 5) imprezy i eventy:
- a) współtworzenie festiwalu Zabawy na Bobrku, realizowanego przez grupę Pedagogów Ulicy UNO (warsztaty zmysłów),
 - b) impreza edukacyjno-integracyjna EKO świat to mój świat,
 - c) akcja wymianka – (wymiana odzieży i książek),
 - d) spektakl teatralny „ZAMKNIĘTE do odwołania” dla mieszkańców Bytomia,
 - e) pokaz taneczny uczestniczek czwartkowych warsztatów.

XXIII. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
3. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1359).
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się, stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
8. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1177).
10. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	14
	Ilość etatów	13 $\frac{3}{4}$
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępca kierownika	
	12 pracowników	

Realizowane zadania

Do zadań Działu Świadczeń Rodzinnych należy prowadzenie wszelkich spraw związanych z przyznawaniem świadczeń należących do zakresu zadań zleconych gminie takich, jak:

- 1) zasiłki rodzinne (oraz dodatki do zasiłków rodzinnych), które przyznawane są rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności oraz osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie może przekraczać 674 złotych. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 złotych.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- a) urodzenia dziecka,
 - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - c) samotnego wychowywania dziecka,
 - d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - f) rozpoczęcia roku szkolnego (w tym rozpoczęcia roku szkolnego na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne),
 - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
 - h) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły);
- 2) świadczenia opiekuńcze:
- a) zasiłek pielęgnacyjny, który przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne, które przyznaje się z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad dzieckiem (legitymującym

- się orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji) albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) specjalny zasiłek opiekuńczy jako pomoc dla osób z rodzin o niskich dochodach nie przekraczających 764 zł na osobę, które rezygnują z zatrudnienia w związku z opieką nad niepełnosprawnym członkiem rodziny;
- 3) zasiłek dla opiekuna, który przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa, na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw;
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa. Zgodnie z art. 22a ustawy o świadczeniach rodzinnych Rada gminy może w drodze uchwały przyznać osobom zamieszkałym na terenie jej działania jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Jak dotąd taka uchwała nie została podjęta przez Radę Gminy Bytom, zatem mieszkańcom Bytomia nie przysługuje ww. świadczenie;
- 5) świadczenie rodzicielskie stanowiące wsparcie dla rodziców i niektórych opiekunów, którzy nie nabyli uprawnień do zasiłku macierzyńskiego;
- 6) „Za życiem” – jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu;
- 7) świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje niezależnie od dochodu rodziny.

Rodzaje, ilość i wysokość udzielonych świadczeń w 2021

W roku 2021 w Dziale Świadczeń Rodzinnych odnotowano wpływ 25 158 wniosków wraz z kompletem dokumentów, w tym – 760 wniosków o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, 3 590 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku

rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, 1082 wnioski o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, 276 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, 59 wniosków o ustalenie prawa specjalnego zasiłku opiekuńczego, 404 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego, 13 wniosków o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wynikającego z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i 18 974 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. W roku 2021 w wyniku prowadzonych postępowań wydano łącznie 28 398 informacji i decyzje administracyjne, w tym decyzje: ustalające uprawnienia do świadczeń; wydane w związku z nabyciem uprawnienia do dodatków do przyznanego już zasiłku rodzinnego; w związku ze zmianą sytuacji rodzinnej lub finansowej świadczeniobiorców oraz ustalające świadczenia nienależnie pobrane.

Tabela 39. Świadczenia przyznane w roku 2021

	Ilość wypłaconych świadczeń	Łączna kwota w złotych świadczeń
Zasiłki rodzinne	69 154	7 938 515,30
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		
Urodzenie dziecka	238	220 477,18
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 020	386 715,60
Samotne wychowywanie dziecka	7 553	1 466 989,99
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	518	46 620,00
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego po 5 roku życia	4 657	503 058,47
Rozpoczęcie roku szkolnego	6 133	401 091,15
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	42	4 453,98
Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na pokrycie kosztów związanych z dojazdem z miejsca zamieszkania z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły)	1 410	9 4043,43
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	14 571	1 360 959,55
Zasiłek pielęgnacyjny	49 552	10 691 973,00

Świadczenia pielęgnacyjne	8 147	15 962 250,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	627	627 000,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	456	282 080,00
Zasiłki dla opiekunów	122	75 640,00
Świadczenie rodzicielskie	4 914	4 375 023,35
Świadczenie „Za życiem”	13	52 000,00
Świadczenie wychowawcze	287 413	142 964 235,58
Razem	456 540	187 453 126,58

Realizując zadania ustawowe pracownicy działu współpracowali z jednostkami i instytucjami takimi jak: zakładami ubezpieczeń społecznych, urzędami skarbowymi, urzędami miejskimi, urzędami pracy, szkołami, komornikami sądowymi i sądami.

XXIV. DZIAŁ ŚWIADCZEŃ ALIMENTACYJNYCH I DOCHODZENIA NALEŻNOŚCI

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 877 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 111 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1915).
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
5. Ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
7. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2021).
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).
9. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.).
10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1359).
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).
12. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1805 ze zm.).
13. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2345 ze zm.).
14. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 534 ze zm.).
15. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.).
16. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 ze zm.).
17. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 października 2020 r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia (Dz. U. z 2020 r. poz. 1713).
18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1092).
19. Rozporządzenie Ministra, Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).
20. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).

21. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
22. Uchwała Nr LI/627/17 Rady Miejskiej w Bytomiu dnia 29 sierpnia 2017 r. w sprawie określania zasad i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym miasta Bytomia oraz jego jednostek podległych, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których z dnia ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg.
23. Regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie gminy Bytom, stanowiący załącznik do Uchwały nr LI/619/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 lipca 2017 r.
24. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.
25. Innych właściwych aktów prawnych.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	12
	Ilość etatów	12
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępcę kierownika	
	10 pracowników	

Realizowane zadania

1. Postępowania prowadzone w sprawie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przysługują (w przypadku bezskutecznej egzekucji świadczeń alimentacyjnych, w okresie ostatnich dwóch miesięcy) osobie uprawnionej, do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Przyznanie świadczenia uzależnione jest m. in. od kryterium dochodowego. Jeżeli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza miesięcznie kwoty 900 zł netto, świadczenie przysługuje w wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej niż 500,00 zł miesięcznie na dziecko.

Natomiast w przypadku, gdy dochód rodziny przekracza kwotę 900,00 zł netto na osobę w rodzinie, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego to świadczenie przysługuje, w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. odnotowano wpływ 1379 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na podstawie których wydano 1341 decyzji administracyjnych, w tym:

- 1) 1310 decyzji przyznających prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) 5 decyzji odmawiających prawo do świadczeń;
- 3) 22 decyzje umarzające postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń;
- 4) w 51 sprawach pozostawiono wnioski bez rozpatrzenia.

Tabela 40. Liczba oraz kwota przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2021

Ilość wypłaconych świadczeń	Łączna kwota świadczeń w zł
18 265	7 534 770,88

W roku 2021 wydano 481 decyzji zmieniających, m.in. zawieszających i podejmujących wypłatę świadczeń, zmieniających okres i wysokość przyznanych świadczeń, ustalających nienależnie pobrane świadczenia, rozkładających na raty spłatę zobowiązania.

2. Postępowania prowadzone w sprawie świadczeń nienależnie pobranych

1) Świadczenia rodzinne

W 2021 roku wydano 296 ostatecznych decyzji dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, na łączną kwotę 249 213,83 zł. Odzyskano 269 368,44 zł należności głównej oraz 24 043,75 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. W roku 2021 nie umorzono należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych. Wygaszono 11 880,77 zł należności głównej i 4 951,62 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Wystosowano:

- a) 41 upomnień w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych, niespłaconych w terminie i odsetek,
- b) 28 tytułów wykonawczych, skierowanych do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Stan zobowiązań na 31.12.2021 r. z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych wynosi 287 538,52 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie 145 956,21 zł;

2) Świadczenie wychowawcze:

W 2021 roku wydano 31 decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 91 500,00 zł. Odzyskano 61 660,99 zł należności głównej oraz 4 358,58 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Wystosowano:

- a) 16 upomnień w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych niespłaconych w terminie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie,
- b) 15 tytułów wykonawczych, skierowanych do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Stan zobowiązań na 31.12.2021 r. z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych wynosi 104 137,50 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie 8 428,85 zł;

3) Świadczenia z programu Dobry Start:

W 2021 roku wydano 11 decyzji w sprawie nienależnie pobranych świadczeń z programu Dobry Start 300+ na łączną kwotę 3 300,00 zł. Odzyskano 2 108,74 zł należności głównej oraz 147,30 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Wystosowano:

- a) 10 upomnień w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych niespłaconych w terminie wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie,
- b) 11 tytułów wykonawczych, skierowanych do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

Stan zobowiązań na 31.12.2021 r. z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z programu Dobry Start 300+ wynosi 1 791,26 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie 154,68 zł;

4) Fundusz alimentacyjny:

W roku 2021 wydano 66 decyzji ostatecznych dotyczących nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 63 573,19 złotych. Odzyskano 80 443,06 zł należności głównej oraz 10 256,21 zł odsetek ustawowych za opóźnienie. Wystosowano:

- a) 11 upomnień w celu wezwania do zapłaty z tytułu świadczeń nienależnie pobranych, niespłaconych w terminie i odsetek,
- b) 11 tytułów wykonawczych skierowanych do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego lub Urzędu Miasta w Bytomiu, w celu ściągnięcia należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.

W roku 2021 nie umorzono należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Stan zobowiązań na 31.12.2021 r. z tytułu nienależnie pobranych świadczeń alimentacyjnych wyniósł 221 918,66 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie 139 235,88 zł;

5) zaliczka alimentacyjna:

W 2021 r. odzyskano z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej i odsetek ustawowych za opóźnienie kwotę 3 383,03 zł.

Stan zobowiązań na 31.12.2021 r. z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej wyniósł 23 630,94 zł i odsetek ustawowych 37 306,68 zł.

3. Postępowania prowadzone wobec dłużników alimentacyjnych

Organ wszczyna postępowanie na wniosek wierzyciela, bądź też każdorazowo po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Do czynności wynikających z ustawowych obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego należy:

- 1) przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego;
- 2) przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji (np. podjęcie przez dłużnika pracy, prac społecznie użytecznych itp.), w szczególności zawartych w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika;
- 3) zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swych zobowiązań z powodu braku zatrudnienia;
- 4) poinformowanie właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;

- 5) poinformowanie organu właściwego wierzyciela oraz komornika o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach;
- 6) wydawanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych;
- 7) kierowanie wniosków o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny oraz skierowanie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy w przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:
 - a) złożenia oświadczenia majątkowego,
 - b) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny (w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy),
 - c) przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, zasadach robót publicznych lub udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych,
 - d) wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych lub udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych;
- 8) przekazanie powiatowemu urzędowi pracy informacji o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego lub ustaniu potrzeby aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego;
- 9) podejmowanie działań wobec dłużnika alimentacyjnego w ramach sądowej egzekucji świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, w tym: wszczynanie i przyłączanie się do postępowań prowadzonych przez komorników sądowych oraz ustalenie aktualnego miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;
- 10) sporządzanie zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przyznaniem świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, tj. o przestępstwo opisane w art. 209 kk.

Ponadto do obowiązków pracowników Działu należy: współpraca z jednostkami i instytucjami w sprawach związanych z zadaniem komórki, tj. komornikami sądowymi, sądami, urzędami skarbowymi, Urzędem Miejskim w Bytomiu, Powiatowym Urzędem Pracy w Bytomiu prokuraturami, komisariatami policji.

Wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2021 podjęto 5191 czynności przewidzianych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, 530 z nich okazały się działaniami skutecznymi. Ponadto przeprowadzono 271 wywiadów z dłużnikami alimentacyjnymi i odebrano tyleż samo oświadczeń majątkowych.

Tabela 41. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w Bytomiu w roku 2021

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość
1	Wezwanie dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego	1356
2	Informacja do dłużnika alimentacyjnego o przyznanych świadczeniach alimentacyjnych przedstawicielowi ustawowemu	1298
3	Informacja dla organu właściwego dłużnika alimentacyjnego wraz z wnioskiem o podjęcie działań wskazanych w Rozdziale 2 ustawy z dnia 07.09.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	486
4	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego lub wywiadu środowiskowego	370
5	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jak bezrobotny albo poszukujący pracy	67
6	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	93
7	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	83
8	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	46
9	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	26
10	Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	43
11	Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	10
12	Skierowanie wniosku o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	2
13	Pisma do komornika o ustalenie adresu dłużnika alimentacyjnego	503

14	Złożenie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przyznaniem świadczeń rodzinnych oraz świadczeń alimentacyjnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów	808
15	Razem	5191

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji gospodarczej, dłużnicy alimentacyjni zostali zgłoszeni do krajowych biur gospodarczych, tj. KRD, BIG SA, ERIF, KBIG SA, BIG INFORMATOR, KIDT BID SA. Na 31 grudnia 2021 roku liczba dłużników w w/w rejestrach wynosiła 3 230, z czego 3 011 stanowili dłużnicy funduszu alimentacyjnego (pozostała liczba dotyczyła dłużników zaliczki alimentacyjnej). W wyniku prowadzonych przez komorników sądowych postępowań egzekucyjnych w roku 2021 wyegzekwowano od dłużników alimentacyjnych 3.306.992,39 zł. Powyższa kwota została podzielona zgodnie z wymogami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zawartymi w art. 27.

Tabela 42. Zadłużenie alimentacyjne wyegzekwowane w roku 2021

		Kwota w tys. złotych
1	Wyegzekwowane odsetki	1.694.294,31
2	Budżet państwa	967.618,66
3	Dochód własny gminy wierzyciela i dłużnika	645.079,42
Razem		3.306.992,39

W oparciu o obowiązujące przepisy pozostałe wyegzekwowane należności zostały przypisane na poczet spłaty zadłużenia zaliczki alimentacyjnej łącznie w kwocie 161.556,22 zł (50% budżet państwa 80.778,11 zł, 50% budżet gminy 80.778,11 zł).

- Postępowania prowadzone w ramach wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego w ramach programu „Czyste Powietrze”

Program jest przeznaczony dla osób ubiegających się o dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła

ciepła spełniające najwyższe normy oraz przeprowadzenia niezbędnych prac termo-modernizacyjnych budynku z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wysokość dotacji uzależniona jest od wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby, która zamierza składać wniosek o przyznanie dofinansowanie.

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. odnotowano wpływ 39 wniosków o ustalenie wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osobom, które zamierzają ubiegać się o dofinansowanie w ramach Programu „Czyste Powietrze”, na podstawie których wydano 37 zaświadczeń, a w dwóch przypadkach wnioski pozostawiono bez rozpoznania.

XXV. DZIAŁ DODATKÓW MIESZKANIOWYCH I POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2021).
2. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r., poz 2095 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj.: Dz. U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.).
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1915).
7. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.).
8. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2268).
9. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1744).
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny (tj.: Dz. U. z 2019 r., poz. 99 ze zm.).
11. Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego, wzoru kwestionariusza wywiadu oraz oświadczenia o stanie majątkowym wnioskodawcy i innych członków gospodarstwa domowego, a także wzoru legitymacji pracownika (Dz. U. z 2013 r., poz. 589).
12. Uchwała nr XII/173/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lipca 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr LVII/829/10 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 stycznia 2010 r. w sprawie uchwalenia programu „3 + Liczna Rodzina”.
13. Uchwała nr L/619/17 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 24 lipca 2017 r. w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Bytom.
14. Obwieszczenie Ministra Klimatu z dnia 10 kwietnia 2020 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2020 r. do dnia 30 kwietnia 2021 r. (M.P. z 2020 r., poz. 374).
15. Obwieszczenie Ministra Energii z dnia 16 kwietnia 2021 r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2021 r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. (M.P. z 2021 r., poz. 393).
16. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	11
	Ilość etatów	10 ½
Struktura zatrudnienia	1 kierownik działu	
	1 zastępca kierownika	
	9 pracowników	

Realizowane zadania

W roku 2021 Dział Dodatków Mieszkaniowych i Pomocy Materialnej dla Uczniów realizował następujące zadania:

- 1) częściowe pokrycie kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania osobom o niskich dochodach:
 - a) przyznawanie i wypłacanie osobom uprawnionym dodatku mieszkaniowego (zadanie własne gminy),
 - b) przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego (zadanie zlecone gminy z zakresu administracji rządowej);
- 2) pomoc materialna dla uczniów:
 - a) przyznawanie i wypłacanie stypendium szkolnego (zadanie własne gminy),
 - b) przyznawanie i wypłacanie zasiłków szkolnych (zadanie własne gminy);
- 3) program dla rodzin wielodzietnych:
 - a) Karta Dużej Rodziny (zadanie zlecone gminy z zakresu administracji rządowej),
 - b) program 3+ Liczna Rodzina (zadanie własne gminy).

Do czynności wynikających z realizacji powyższych zadań należało:

- 1) prowadzenie postępowań w sprawach o przyznanie dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego, ustalanie uprawnień do świadczenia;
- 2) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawach dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, stypendium szkolnego, zasiłków szkolnych;
- 3) przyjmowanie i weryfikacja faktur pod kątem prawidłowości przed wypłatą stypendium szkolnego;

- 4) prowadzenie postępowań w sprawach nienależnie pobranych i niesłusznie wypłaconych dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, stypendiów szkolnych;
- 5) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w miejscu zamieszkania wnioskodawców, w związku ze złożonym wnioskiem o przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- 6) sporządzanie list wypłat dodatków mieszkaniowych, dodatków energetycznych, stypendium szkolnego, zasiłków szkolnych;
- 7) współpraca z zarządcami nieruchomości w zakresie wstrzymanych i wznawianych wypłat dodatków mieszkaniowych oraz pozyskania niezbędnych (dodatkowych) informacji celem ostatecznego załatwienia sprawy;
- 8) obsługa klienta w związku z prowadzonymi postępowaniami w sprawach przyznania w/w świadczeń;
- 9) współpraca z Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Katowicach w ramach toczących się postępowań administracyjnych oraz z komórkami organizacyjnymi Ośrodka, w ramach wykonywanych czynności służbowych;
- 10) sporządzanie sprawozdań z wykonania planu budżetu i kontrola nad jego wykonaniem;
- 11) przygotowanie danych i sporządzanie zestawień z działalności działu do sprawozdań;
- 12) prowadzenie rejestrów dokumentów i spraw stosowanych w procedurach działu oraz gromadzenie i przechowywanie dokumentacji;
- 13) przygotowanie korespondencji działu do wysyłki.

1. Dodatek mieszkaniowy

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem mającym na celu umożliwienie osobom o niskich dochodach pokrycie części kosztów utrzymania mieszkania. Przyznawanie dodatku mieszkaniowego zależy od spełnienia trzech podstawowych kryteriów: dochodowego (dochód na osobę w gospodarstwie domowym), metrażowego (w powiązaniu z ilością członków gospodarstwa domowego), własnościowego (posiadanie tytułu prawnego do zajmowanego lokalu). Dodatek mieszkaniowy przyznaje się na 6 miesięcy. Zgodnie z ustawą wypłaca się go na konto zarządcy domu lub osobie uprawnionej do pobierania należności za lokal mieszkalny i pomniejsza w ten sposób należności osoby pobierającej dodatek mieszkaniowy. Osobie uprawnionej do dodatku mieszkaniowego może zostać przyznany ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, w przypadku jeśli lokal nie jest wyposażony w instalację doprowadzającą energię ciepłą do celów ogrzewania, w instalację ciepłej wody lub gazu przewodowego z zewnętrznego źródła

znajdującego się poza lokalem mieszkalnym. Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na wniosek osoby uprawnionej do jego otrzymania. W 2021 roku na wypłatę dodatków mieszkaniowych wydatkowano kwotę 4 708 415,14 zł, co stanowiło (99,94 %) planu rocznego, przeznaczonego na ich realizację (4 711 210,00 zł). Dodatki mieszkaniowe wypłacone zostały wnioskodawcom zajmującym lokale w budynkach stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w wysokości 1 503 292,06 zł (31,93 %) oraz pozostałym użytkownikom mieszkań w budynkach: spółdzielni, zakładowych, wspólnot mieszkaniowych, prywatnych oraz domów jednorodzinnych w łącznej wysokości 3 205 123,08 zł (68,07 %).

Tabela 43. Gospodarstwa domowe objęte pomocą w postaci dodatku mieszkaniowego za rok 2021

		Liczba gospodarstw - rodzin	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Wykonanie plan rocznego w %
Zadanie:	Pomoc w postaci dodatku mieszkaniowego dla osób uprawnionych	2 187	4 708 415,14	99,94

Tabela 44. Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2021 roku z podziałem na rodzaj własności lokalowej

Lp.	Rodzaj własności lokalowej	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w zł
1	Mieszkaniowy zasób gminy	6 577	1 503 292,06
2	Inne: spółdzielcze, zakładowe, wspólnoty mieszkaniowe, mieszkania prywatne, domy jednorodzinne	12 884	3 205 123,08
Łącznie		19 461	4 708 415,14

Średnia wysokość wypłaconego w 2021 roku dodatku mieszkaniowego wynosiła 241,94 zł, zgodnie z następującym wyliczeniem: 4 708 415,14 zł (tj. łączna kwota

wypłaconych dodatków mieszkaniowych) : 19 461 (ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych) = 241,94 złotych. Od stycznia do grudnia 2021 r. zarejestrowano wpływ 3 551 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, podjętych zostało łącznie 3 851 decyzje. Z dodatku mieszkaniowego skorzystało 2 187 gospodarstw.

Tabela 45. Zestawienie podjętych decyzji administracyjnych dot. dodatku mieszkaniowego w 2021 roku

Lp.	Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Udział procentowy
1	Przyznające	3 346	86,89 %
2	Odmowne	198	5,14 %
3	Inne (wstrzymujące, umarzające, zmieniające)	307	7,97 %
Łącznie		3 851	100 %

Celem weryfikacji danych zawartych we wniosku przeprowadzono 33 wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania wnioskodawców. W wyniku przeprowadzonych postępowań 9 osobom odmówiono przyznania dodatku mieszkaniowego, z uwagi na rażącą dysproporcję pomiędzy niskimi dochodami wykazanymi w deklaracji dochodowej, a faktycznym stanem majątkowym wnioskodawcy bądź z uwagi na ustalenie, iż faktyczna liczba osób wspólnie stale zamieszkujących i gospodarujących z wnioskodawcą jest mniejsza niż wykazana liczba w deklaracji o dochodach, natomiast pięć spraw umorzono na wniosek strony.

W 2021 roku zarejestrowano 15 odwołań od decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach dotyczące dodatków mieszkaniowych, w tym:

- 1) 7 rozpatrzono we własnym zakresie – w trybie art. 132 kpa;
- 2) 8 przekazano według właściwości do organu II instancji, który;
 - a) 6 decyzji utrzymał w mocy,
 - b) 2 decyzje uchylił i zwrócił do ponownego rozpatrzenia.

W 2021 roku w wyniku przeprowadzonych postępowań w sprawie zwrotu nienależnie pobranych i niesłusznie wypłaconych dodatków mieszkaniowych odzyskano kwotę

25 828,91 zł. Realizując zadania związane z przyznawaniem i wypłacaniem dodatków mieszkaniowych współpracowano z takimi podmiotami jak: zarządcy nieruchomości, urząd skarbowy, komornicy sądowi, powiatowy urząd pracy, urząd miasta, itp.

2. Dodatek energetyczny

Zgodnie z art. 13 c ustawy Prawo energetyczne – dodatek energetyczny przyznawany jest odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej tzn. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej. Powyższe świadczenie przyznaje się na okres obowiązywania decyzji o przyznanie dodatku mieszkaniowego. W 2021 roku złożono 1 464 wnioski o przyznanie dodatku energetycznego. Na wypłatę przedmiotowego świadczenia wydatkowano kwotę 94 001,40 złotych.

Tabela 46. Wypłacone dodatki energetyczne w 2021 roku z podziałem na gospodarstwa domowe

Lp.	Grupa gospodarstw domowych	Liczba wypłaconych dodatków energetycznych	Kwota dodatków energetycznych w zł
1	1 osobowe	3 081	35 993,49
2	2 – 4 osobowe	2 872	46 502,48
3	5-cio osobowe i powyżej 5 osób	593	11 505,43
Łącznie		6 546	94 001,40

Niezależnie od wypłaconych dodatków energetycznych na ich obsługę przeznacza się 2% łącznej kwoty dotacji wypłaconej w gminie – w 2021 roku była to kwota 1 880,03 zł.

Z dodatku energetycznego skorzystało 881 gospodarstw, w tym:.

- 1) 387 – gospodarstwa jednoosobowe;
- 2) 409 – gospodarstw składających się z 2 do 4 osób;
- 3) 85 – gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób.

W okresie od stycznia do grudnia 2021 roku wydano łącznie 1482 decyzje dotyczące dodatku energetycznego.

Tabela 47. Zestawienie podjętych decyzji administracyjnych dotyczących dodatku energetycznego w 2021 roku

Lp.	Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Udział procentowy
1	Przyznające	1 393	93,99%
2	Odmowna	72	4,86 %
3	Inne (wstrzymujące, umarzające, zmieniające)	17	1,15 %
Łącznie		1 482	100%

3. Stypendium szkolne

Przysługuje uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna. Kryterium dochodowe uprawniające ucznia do otrzymania stypendium szkolnego odpowiada kryterium dochodowemu na osobę w rodzinie wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, wynosi 528,00 zł netto na członka rodziny. Stypendium szkolne przyznawane jest na okres nie krótszy niż jeden miesiąc i nie dłuższy niż dziesięć miesięcy w danym roku szkolnym w przypadku uczniów szkół publicznych i niepublicznych, a w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych może być przyznawane na okres nie krótszy niż jeden miesiąc i nie dłuższy niż dziewięć miesięcy w danym roku szkolnym.

4. Zasiłek szkolny

Może być przyznany uczniowi znajdującemu się w przejściowo trudnej sytuacji materialnej, z powodu zdarzenia losowego i jest niezależny od dochodu. O zasiłek szkolny można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty – zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego – np. pożar, powódź, zgon członka rodziny. Może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymanego stypendium szkolnego.

Tabela 48. Pomoc materialna dla uczniów

Rok szkolny	Rodzaj świadczenia	Liczba złożonych wniosków	Liczba uczniów w wydanych decyzjach przyznających świadczenie	Ogółem liczba uczniów, którzy zrealizowali w 2021 r. przyznane świadczenie	Łączna kwota wypłaconych w 2021 r. świadczeń w zł
2021/2022	Stypendia szkolne	473	603	640	636 442,46
2020/2021	Stypendia szkolne	467	773		
2021	Zasiłki szkolne	38	51	51	31 620
2020	Zasiłki szkolne	42	32		
Ogółem:				691	668 062,46

5. Karta Dużej Rodziny

Celem programu są działania na rzecz rodzin wielodzietnych, mające zapewnić rodzinom szczególne uprawnienia na podstawie dokumentu Karty Dużej Rodziny. Karta oferuje system zniżek z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, transportowej na terenie całego kraju. W 2021 roku złożono 292 wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na tej podstawie wydanych zostało 1 018 kart, w tym:

- 1) 481 kart dla opiekunów;
- 2) 537 kart dla dzieci.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 4 440,00 zł, która została przeznaczona na sfinansowanie części wynagrodzeń wraz z pochodnymi osób realizujących zadania wynikające z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych.

6. Program „3+ Liczna Rodzina”

W 2015 roku, zgodnie z uchwałą nr XII/173/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 lipca 2015 roku w sprawie zmiany uchwały nr LVII/829/10 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 27 stycznia 2010 roku w sprawie uchwalenia programu „3 + Liczna Rodzina” Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu z dniem 1 lipca 2015 roku przejął zadanie polegające na realizowaniu programu „3+ Liczna Rodzina”, tj. zapewnianie rodzinom wielodzietnym, zastępczym oraz podopiecznym siedmiu bytomskich placówek opiekuńczo-wychowawczych zniżek oferowanych przez Partnerów Programu, rozpowszechnianie informacji o programie

oraz zawieranie umów z Partnerami dotyczące ulg i promocji oferowanych przez nich beneficjentom Programu.

W 2021 roku złożone zostały 144 wnioski o przyznanie karty „3+Liczna Rodzina”, na tej podstawie uprawnienia uzyskało 669 beneficjentów, w tym:

- 1) 227 opiekunów;
- 2) 442 dzieci.

W 2021 roku pozyskano do współpracy czterech partnerów programu.

XXVI. ZESPÓŁ OBSŁUGI ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Podstawy prawne realizacji zadań zespołu

1. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 111 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
3. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j.: Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 877, ze zm.).
6. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 2021).
7. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 716 ze zm.).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się, stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
9. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
10. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1177).
11. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
12. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia zespołu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	7
	Ilość etatów	7
Struktura zatrudnienia	1 koordynator	
	6 pracowników	

Realizowane zadania:

Do zadań Zespołu Obsługi Świadczeń Socjalnych należało prowadzenie Punktu Obsługi Świadczeń Socjalnych, w którym odbywało się przyjmowanie wniosków i udzielanie informacji, w sprawie przyznania świadczenia dobry start, obsługa klienta Działu Świadczeń Rodzinnych, Działu Świadczeń Alimentacyjnych i Dochodzenia Należności, Działu Dodatków Mieszkaniowych, a także wydawanie wniosków o Bytomską Kartę Seniora.

W zakresie spraw wynikających z prowadzenia Punktu Obsługi Klienta realizowano zadania w zakresie:

- 1) udzielania informacji, w tym w formie elektronicznej i telefonicznej o rodzajach świadczeń i kryteriach ich przyznawania;
- 2) udzielania informacji dotyczącej świadczeń, miejsca oraz sposobu załatwienia sprawy;
- 3) wydawania formularzy wniosków oraz pomocy w ich wypełnianiu;
- 4) przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń oraz dokumentów uzupełniających do złożenia wniosków;
- 5) przekazywanie przyjętych wniosków do komórek organizacyjnych, zgodnie z właściwością;
- 6) prowadzenie statystyk dotyczących liczby przyjętych wniosków.

W roku 2021 r. przyjęto łącznie 14 327 wniosków, w tym: 5 506 o świadczenia rodzinne, 2 574 o świadczenie wychowawcze, 13 "Za życiem", 1 307 z funduszu alimentacyjnego, 3 487 na dodatek mieszkaniowy oraz 1 440 wniosków o dodatek energetyczny.

XXVII. DZIAŁ FINANSOWO-KSIĘGOWY

Podstawy prawne realizacji zadań działu

1. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).
3. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 289 ze zm.).
4. Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 685 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j.: Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.).
6. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).
7. Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (t.j.: Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.).
8. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1718 ze zm.).
9. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 29 stycznia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 156 ze zm.).
10. Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2396).
11. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2019 r. w sprawie kas rejestrujących (Dz. U. z 2021 r., poz. 1625).
12. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 września 2010 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (t.j.: Dz. U. z 2016 r., poz. 793).
13. Komunikat nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF. Z 2009 r., nr 15, poz. 84).
14. Regulamin organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

Stan i struktura zatrudnienia działu według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r.		
Stan zatrudnienia	Ilość osób	19
	Ilość etatów	19
Struktura zatrudnienia	1 główny księgowy	
	1 zastępcę głównego księgowego	
	17 pracowników	

Realizowane zadania

Do zadań Działu Finansowo-Księgowego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie gospodarki finansowej Ośrodka;
- 2) prowadzenie ksiąg rachunkowych Ośrodka;
- 3) opracowywanie projektu planu finansowego Ośrodka we współpracy z kierownikami właściwych komórek organizacyjnych;
- 4) bieżące monitorowanie stopnia realizacji planu finansowego oraz wnioskowanie o jego aktualizacje na podstawie propozycji kierowników komórek organizacyjnych;
- 5) sprawdzanie dowodów księgowych pod względem formalno-rachunkowym;
- 6) terminowe przekazywanie kwot pobranych dochodów budżetowych oraz regulowanie zobowiązań;
- 7) prowadzenie i nadzór nad działalnością kasy;
- 8) opracowywanie okresowych analiz i informacji w zakresie wykonania planu finansowego Ośrodka;
- 9) opracowywanie sprawozdań z realizacji planu finansowego;
- 10) sporządzanie sprawozdań finansowych;
- 11) prowadzenie ewidencji księgowej majątku Ośrodka;
- 12) naliczanie wynagrodzeń i innych świadczeń z tytułu umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych;
- 13) współpraca ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Ośrodka, urzędami i instytucjami w ramach wykonywanych czynności służbowych.

Tabela 49. Wydatki 2021

Rodzaj zadania	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Zadania własne gminy – ogółem		59 500 019,00	57 277 037,32
w tym: R 85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi, w tym:	119 100,00	118 809,87
	Projekt <i>Prawo ochronnym parasolem dziecka – przyjazne patrole</i>	60 000,00	59 902,67
	<i>Projekt Ludzie Ulicy - Streetworking</i>	28 404,00	28 216,27
	<i>Projekt Profi Ekspres</i>	26 696,00	26 690,93
R 85202	Domy pomocy społecznej	11 445 632,00	11 415 787,94
R 85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	2 000,00	750,00
R. 85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej – dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa (dotyczy składek opłacanych za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej oraz uczestników CIS)	421 169,00	414 860,90
R 85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w tym:	4 765 064,00	4 627 347,95
	zasiłki okresowe (dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa)	4 219 417,00	4 097 266,47
	zasiłki celowe	416 807,00	402 431,48
	usługi pogrzebowe, cmentarne	128 840,00	127 650,00
R 85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	310 944,00	269 085,63
	Projekt AS Aktywny Społecznie, w tym:		
	- zasiłki celowe (wkład własny projektu)	4 045,00	4 045,00
	Projekt Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej (OSI) - edycja II, w tym:		
	- zasiłki okresowe finansowane z dotacji budżetu państwa	33 899,00	33 899,00
	-zasiłki celowe (wkład własny projektu)	3 000,00	600,00
	Projekt Kierunek - lepsze jutro, w tym:		
	- zasiłki okresowe finansowane z dotacji budżetu państwa	265 000,00	225 541,63
	- zasiłki celowe (wkład własny projektu)	5 000,00	5 000,00
R 85215	Dodatki mieszkaniowe	4 714 519,00	4 711 723,84
R 85216	Zasiłki stałe - dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa	4 824 937,00	4 761 197,11
R 85219	Ośrodki pomocy społecznej, w tym:	16 944 275,00	16 656 893,56
	dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa na częściowe pokrycie wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników realizujących zadania z pomocy społecznej	1 968 402,00	1 957 803,43
	wydatki na zakupy inwestycyjne Ośrodka Modernizacja poszycia dachowego w budynku Noclegowni	80 000,00	79 950,00
R 85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	1 454 340,00	1 454 339,32
R 85230	Dożywianie, w tym:	3 700 000,00	3 505 029,90

	świadczenia pieniężne przeznaczone na zakup posiłku lub żywności, bony na posiłek oraz dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” finansowane z zadań własnych gminy	740 000,00	701 005,98
	świadczenia pieniężne przeznaczone na zakup posiłku lub żywności, bony na posiłek oraz dożywianie dzieci w szkole i przedszkolu w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” finansowane z budżetu państwa	2 960 000,00	2 804 023,92
R 85295	Pozostała działalność – Noclegownia	748 917,00	748 746,38
R 85295	Pozostała działalność – Ogrzewalnia	219 488,00	218 992,74
R 85295	Pozostała działalność – KIS	495 067,00	466 816,05
	w tym na program Prace społecznie użyteczne	143 145,00	137 049,28
R 85295	Pozostała działalność - Bytomska Karta Seniora oraz dystrybucja w mieście Bytom Ogólnopolskiej Karty Seniora	13 800,00	470,00
R 85295	Pozostała działalność - projekt Rewitalizacja z Klubem Integracji Społecznej (OSI), w tym:	988 018,00	651 557,03
	płatność ze środków europejskich	883 973,00	582 972,13
	płatność ze środków z budżetu państwa	104 045,00	68 584,90
R 85295	Pozostała działalność - projekt Asystent z Rodziną - kontynuacja (ZIT), w tym:	115 132,00	115 125,71
	płatność ze środków europejskich	105 226,00	105 222,40
	płatność ze środków z budżetu państwa	9 906,00	9 903,31
R 85295	Pozostała działalność - projekt AS Aktywny Społecznie, w tym:	563 869,00	563 867,33
	płatność ze środków europejskich	560 309,00	560 308,89
	płatność ze środków z budżetu państwa	3 560,00	3 558,44
R 85295	Pozostała działalność - projekt Zero ryzyka dla pracownika, w tym:	219 612,00	219 605,94
	płatność ze środków europejskich	149 943,00	149 939,24
	płatność ze środków z budżetu państwa	69 669,00	69 666,70
R 85295	Pozostała działalność - projekt Kierunek - lepsze jutro, w tym:	1 471 846,00	934 895,77
	płatność ze środków europejskich	1 471 846,00	934 895,77
R 85295	Pozostała działalność – projekt Prawo ochronnym parasolem dziecka - przyjazne patrole	30 000,00	28 745,19
R 85295	Pozostała działalność – Wspieraj Seniora /środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19	255 009,00	138 516,85
R 85415	Pomoc materialna dla uczniów, w tym:	824 772,00	668 062,46
	dofinansowanie zadań własnych z dotacji budżetu państwa	659 817,00	534 449,97

R 85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – wydatki ponoszone przez gminę związane z obsługą zadania w zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	503 660,00	467 075,99
R 85503	Karta dużej rodziny i program 3+Liczna Rodzina	2 340,00	0,00
R 85504	Wspieranie rodziny, w tym:	500 365,00	495 061,52
	dofinansowanie zadań własnych gminy z Funduszu Pracy w ramach Programu Asystent rodziny na rok 2021 – dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystentów rodziny	32 000,00	32 000,00
R 85504	Wspieranie rodziny – Projekt Asystent z Rodziną - kontynuacja (ZIT) (wkład własny - wynagrodzenia)	2 876,00	2 874,84
R 85508	Rodziny zastępcze – współfinansowanie przez gminę zadań z zakresu opieki nad dzieckiem	1 648 638,00	1 628 459,67
R 85508	Rodziny zastępcze – projekt Centrum Wsparcia Rodziny (OSI) Edycja II - (wkład własny - świadczenia)	17 360,00	17 360,00
R 85508	Rodziny zastępcze – projekt Centrum Wsparcia Rodziny (OSI) Edycja I - (wkład własny - świadczenia)	26 190,00	26 189,40
R 85595	Pozostała działalność - projekt Centrum Wsparcia Rodziny (OSI) Edycja II, w tym:	500 000,00	297 748,57
	płatność ze środków europejskich	456 989,00	272 135,73
	płatność ze środków z budżetu państwa	43 011,00	25 612,84
R 85595	Pozostała działalność - projekt Centrum Wsparcia Rodziny (OSI) Edycja I, w tym:	1 651 080,00	1 651 039,86
	płatność ze środków europejskich	1 509 035,00	1 509 015,03
	płatność ze środków z budżetu państwa	142 045,00	142 024,83
Zadania własne powiatu – ogółem:		7 324 755,00	7 222 354,07
R 85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej, w tym:	1 248 672,00	1 219 357,67
	dofinansowanie zadań własnych gmin i powiatów z budżetu państwa do wypłat dodatków do wynagrodzenia miesięcznego pracownikom socjalnym, realizującym pracę socjalną w środowisku	18 799,00	17 123,33
R 85311	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, w tym:	171 174,00	170 006,25
	wydatki związane z obsługą programu Aktywny samorząd	29 736,00	29 733,33
	wydatki związane w obsługą zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	137 825,00	136 660,42

	wydatki programu Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi	3 613,00	3 612,50
R 85508	Rodziny zastępcze, w tym:	5 387 469,00	5 329 369,52
	projekt Centrum Wsparcia Rodziny (OSI) - Edycja I – wkład własny	39 654,00	39 653,49
	projekt Centrum Wsparcia Rodziny (OSI) - Edycja II – wkład własny	42 640,00	42 640,00
R 85510	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	517 440,00	503 620,63
Zadania zlecone gminy – ogółem:		202 746 693,00	201 652 257,81
w tym: R 85195	Pozostała działalność – koszty wydawania przez gminę decyzji potwierdzających prawo do świadczenia opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, spełniającym kryterium dochodowe określone ustawą o pomocy społecznej	180 871,00	180 869,74
R 85215	Dodatki mieszkaniowe – dodatek energetyczny, w tym:	95 968,00	95 881,43
	koszty obsługi dodatków energetycznych	1 881,00	1 880,03
R 85219	Ośrodki pomocy społecznej - wynagrodzenie za sprawowanie opieki, w tym:	71 502,00	71 501,40
	koszty obsługi wypłat wynagrodzeń za sprawowanie opieki	1 057,00	1 057,00
R 85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	124 061,00	110 568,00
R 85501	Świadczenie wychowawcze - realizacja programu Rodzina 500 +, w tym:	144 350 983,00	144 184 652,07
	koszty obsługi	1 220 438,00	1 220 416,49
R 85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - świadczenia rodzinne	48 109 795,00	47 526 885,81
R 85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - Świadczenia z tytułu urodzenia żywego dziecka dla posiadających zaświadczenie o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za Życiem"	52 000,00	52 000,00
R 85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - świadczenia z funduszu alimentacyjnego	7 558 200,00	7 534 770,88
R 85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego - koszty obsługi	1 671 649,00	1 385 773,49

R 85503	Pozostała działalność – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych - Karta Dużej Rodziny(sfinansowanie części wynagrodzeń wraz z pochodnymi osób realizujących zadanie)	4 440,00	4 440,00
R 85504	Realizacja programu Dobry start, w tym	620,00	620,00
	koszty obsługi	20,00	20,00
R 85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej (dotyczy składek opłacanych za osoby pobierające świadczenia rodzinne)	526 604,00	504 294,99
Zadania zlecone powiatu – ogółem		3 963 974,00	3 904 455,70
R 85205	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	50 274,00	50 253,62
R 85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	837 533,00	794 236,68
R 85395	Karta Polaka	51 480,00	51 480,00
R 85508	Rodziny zastępcze - dodatek wychowawczy w ramach programu Rodzina 500 +, w tym:	2 118 887,00	2 117 383,10
	koszty obsługi	20 979,00	20 979,00
R. 85510	Placówki opiekuńczo – wychowawcze - dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego w ramach programu Rodzina 500 +, w tym:	905 800,00	891 102,30
	koszty obsługi	8 968,00	8 968,00
Porozumienie powiat – ogółem		94 304,00	23 576,00
R 85321	Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności (częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń wraz z pochodnymi oraz wydatków rzeczowych w związku z zawartym porozumieniem z Miastem Piekary Śląskie na orzekanie o stopniu niepełnosprawności)	94 304,00	23 576,00
Ogółem:		273 629 745,00	270 079 680,90

XXVIII. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA BYTOMIA NA LATA 2021-2026

W związku z upływem okresu obowiązywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bytomia na lata 2015-2020 przyjętej uchwałą nr XVIII/239/15 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 23 listopada 2015 r., Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2021 r. kontynuował prace nad dokumentem na kolejne lata. Opracowanie rozpoczęło jeszcze w 2020 roku, tj. pod koniec okresu obowiązywania poprzedniej Strategii. Po zakończeniu pracy merytorycznej, dokument został przyjęty przez Radę Miejską w lipcu 2021 roku. Jednak po weryfikacji Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach dokonano ostatecznej korekty treści i obowiązująca wersja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Bytomia na lata 2021-2026 została przyjęta uchwałą nr L/666/21 Rady Miejskiej w Bytomiu z dnia 25 października 2021 r.

W toku prac wyznaczono następujące cele strategiczne (CS):

- CS1. Równe szanse rozwoju mieszkańców,
- CS2. Dogodne warunki dla zakładania i rozwoju rodzin,
- CS3. Silna tożsamość społeczności lokalnej i zaangażowanie w rozwój miasta,
- CS4. Bytom miastem o pozytywnym wizerunku kreowanym przy współudziale mieszkańców,
- CS5. Sprawny, adaptujący się do potrzeb system pomocy społecznej,
- CS6. Współpraca międzysektorowa podnosząca skuteczność rozwiązywania i zapobiegania problemom społecznym.

Dokument był tworzony przy współudziale ekspertów zewnętrznych, instytucji miejskich zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych, organizacji pozarządowych wskazanych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bytomiu. Wśród kluczowych realizatorów Strategii wymieniono: MOPR, PUP, CPU, CIS, DPS, BCW, ŚDS, Bytomskie Mieszkania, Policję i Straż Miejską oraz wydziały Urzędu Miejskiego w Bytomiu: Polityki Społecznej, Edukacji, Kultury i Sportu, Komunikacji Medialnej i Promocji, Strategii, Funduszy Europejskich i Obsługi Inwestora, Zarządzania Kryzysowego, Biuro Organizacji Pozarządowych, Biuro Spraw Lokalowych. W treści dokumentu zaznaczono, że wdrażanie Strategii odbywać się będzie również w ramach innych polityk lokalnych, w tym w ramach Strategii Rozwoju Bytomia (dokument w opracowaniu) i Gminnego Programu Rewitalizacji. Strategia rozwoju miasta ma uwzględniać plany

związane z transformacją społeczno-gospodarczą, która może wpłynąć na pojawienie się nowych wyzwań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

XXIX. WPLYW PANDEMII KORONAWIRUSA NA FUNKCJONOWANIE MOPR

W związku z trwającym zagrożeniem zakażenia COVID – 19 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Bytomiu utrzymano działania podjęte w celu ograniczenia ryzyka z powodu narażenia na ww. czynnik biologiczny. W dalszym ciągu obowiązywały wprowadzone obostrzenia zgodnie z ustawą z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID – 19, i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. W MOPR kontynuowano funkcjonowanie w ramach reżimu sanitarnego w połączeniu z organizowaniem ciągłości pracy. Zmiany w działaniu podjęto na płaszczyznach: obsługi klienta oraz wewnętrznej organizacji pracy. W kwestii obsługi klienta pracownicy zostali zapoznawani z komunikatami wydanymi zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektoratu Sanitarnego, które dotyczyły nakazu noszenia maseczek oraz zachowania dystansu, obowiązujących zarówno pracowników oraz klientów Ośrodka. W dalszym ciągu konieczne było wyposażenie punktów obsługi klienta w specjalne osłony chroniące. W ramach wewnętrznej organizacji pracy okresach zwiększonej zachorowalności wprowadzono rotacyjno-zmianowy system pracy w celu przeciwdziałać się szerzeniu COVID-19. Pracownicy zostali podzieleni na dwa zespoły i wyznaczono w danym dniu rozkład pracy wynoszący połowę tego czasu. Podział pracowników był stały, bez możliwości dokonywania zmian w ich składach osobowych, zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu z dnia 23 listopada 2021 r. Ponownie przeprowadzano również mierzenie temperatury pracowników przy wejściu do każdego budynku MOPR. Na podstawie komunikatu Ministerstwa Zdrowia z 17 grudnia 2020 r. dotyczącego szczepień personelu medycznego i niemedycznego przeciw COVID-19 w szpitalach węzłowych pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu zgodnie z Narodowym Programem Szczepień przeciw COVID-19 zostali zakwalifikowani do szczepień w tzw. grupie „0”. Każdy chętny pracownik był zobowiązany złożyć „oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych” do Centrum e-Zdrowia, Ministerstwu Zdrowia, Narodowemu Funduszowi Zdrowia w celu organizacji i realizacji procesu szczepień przeciwko chorobie, wywołanej zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19). Realizacja szczepień odbywała się w przychodni WZW przy Alei Legionów 49 oraz w Szpitalu Specjalistycznym nr 1 przy ul. Żeromskiego 7 w Bytomiu. Pracownicy byli podzieleni na cztery tury (pracownicy z I i II tury zostali zaszczepieni 14 i 15 stycznia 2021 r. szczepionką firmy

Pfizer, natomiast osoby, które przystąpiły do szczepienia w grupie III i IV - 18 marca i 19 marca, otrzymali szczepionkę firmy AstraZeneca). Łącznie do szczepienia podeszło 242 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu.

W 2021 roku nie wstrzymano bezpośredniej obsługi klienta, jednakże w dalszym ciągu preferowane było załatwianie spraw za pośrednictwem: platformy ePUAP, e-mailu, faksu oraz telefonicznie (istniała także możliwość złożenia dokumentów w zaklejonych kopertach (wniosek, pismo itp.) do skrzynek ustawionych na zewnątrz budynków przy: ul. Strzelców Bytomskich 16 oraz ul. Łużyckiej 12. We wszystkich Terenowych Punktach Pomocy Środowiskowej w Bytomiu petenci byli przyjmowani w specjalnie wyznaczonych oraz dostosowanych miejscach.

XXX. POTRZEBY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BYTOMIU NA ROK 2021

Prawidłowa realizacja zadań pomocy społecznej wymaga nie tylko zabezpieczenia w budżecie odpowiednich środków finansowych, ale również zapewnienia niezbędnych zasobów kadrowych, lokalowych, sprzętu i wyposażenia, materiałów biurowych, modernizacji i rozwoju systemu informatycznego. Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest prowadzony na bieżąco monitoring problemów społecznych występujących w mieście, a także analizy zasobów Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Ustalono następujące potrzeby mające istotny wpływ na rozwój funkcjonującego systemu pomocy społecznej, a wymagające zabezpieczenia w 2021 r.:

- 1) zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym, wynikających z realizowanych ustaw;
- 2) podnoszenie kompetencji pracowników poprzez zapewnienie środków finansowych na warsztaty i szkolenia;
- 3) wymiana starych urządzeń drukujących na nowe (15 szt.);
- 4) podniesienie cyfryzacji Ośrodka poprzez zakup mini notebooków tzw. terminali mobilnych dla pracowników socjalnych w celu poprawienia warunków i komfortu pracy socjalnej prowadzonej w terenie (50 szt.);
- 5) przeprowadzenie prac remontowych mających na celu poprawę funkcjonowania Ośrodka oraz poprawę warunków pracy;
- 6) niewystarczająca ilość pomieszczeń magazynowo-depozytowych przede wszystkim na cele archiwalne;
- 7) promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej w celu zwiększenia liczby funkcjonujących niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka, przy jednoczesnym zmniejszaniu liczby dzieci umieszczanych (również przebywających) w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej;
- 8) podejmowanie działań służących aktywizacji zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem.

Spis tabel

Tabela 1.	Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach	15
Tabela 2.	Ilość korespondencji przychodzącej i wychodzącej z MOPR w 2021 roku	18
Tabela 3.	Ilość zaświadczeń wydanych dla świadczeniobiorców MOPR w 2021 roku	19
Tabela 4.	Ilość biletów komunikacji miejskiej wydanych na potrzeby pracowników MOPR	19
Tabela 5.	Poziom finansowania zadań w 2021 roku	21
Tabela 6.	Liczba osób korzystających w 2021 roku z różnych form wsparcia	29
Tabela 7.	Liczba osób przebywających w roku 2021 w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie miasta Bytomia (prowadzonych przez miasto Bytom lub działających na zlecenie miasta Bytomia)	30
Tabela 8.	Dane dotyczące działań egzekucyjnych (stan na dzień 31.12.2021 r.)	33
Tabela 9.	Odzyskanie nienależnie pobranych świadczeń i opłat za świadczone usługi z pomocy społecznej oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2021 r.)	34
Tabela 10.	Umorzenie należności z tytułu opłat za świadczone z pomocy społecznej usługi oraz wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (stan na dzień 31.12.2021 r.)	34
Tabela 11.	Wydatki na zadania inwestycyjne w 2021	38
Tabela 12.	Wydatki na zadania remontowe w 2021 roku	39
Tabela 13.	Ilość osób realizujących prace społecznie użyteczne w poszczególnych miesiącach 2021 roku	43
Tabela 14.	Liczba osób, które w latach 2017-2021 uczestniczyły w pracach społecznie użytecznych	44
Tabela 15.	Ilość osób objętych pomocą psychologiczną w 2021 roku (z powodu różnych kryzysów z wykluczeniem przemocy)	54

Tabela 16.	Liczba osób (ofiary przemocy) objętych pomocą psychologiczną w 2021 roku	54
Tabela 17.	Liczba osób objętych pomocą psychologiczną (ogólnie) w 2021 roku	54
Tabela 18.	Liczba spisanych Niebieskich Kart w 2021 roku	55
Tabela 19.	Liczba osób, którym udzielono schronienia w postaci pobytu w hotelu OIK w 2021 roku	55
Tabela 20.	Przyczyna, z powodu której udzielono schronienia w 2021 roku	55
Tabela 21.	Liczba edycji programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych w 2021 roku	56
Tabela 22.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych w 2021 roku	56
Tabela 23.	Liczba osób uczestniczących w programach psychologiczno-terapeutycznych w 2021 roku	56
Tabela 24.	Zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych	61
Tabela 25.	Zestawienie wydatków na przedsięwzięcia związane z obsługą informatyczną w 2021 roku	76
Tabela 26.	Umieszczanie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2021 (narastająco)	89
Tabela 27.	Umieszczenie dzieci w różnych typach rodzinnej pieczy zastępczej, stan na dzień 31.12.2021 r.	90
Tabela 28.	Wydatkowanie środków w ramach rodzinnej pieczy zastępczej	90
Tabela 29.	Ruch osobowy w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Bytomia w 2021 r.	91
Tabela 30.	Wychowankowie opuszczający instytucjonalną pieczę zastępczą	92
Tabela 31.	Realizacja postanowień sądowych w 2021 r.	93
Tabela 32.	Pomoc udzielona osobom, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą ..	94
Tabela 33.	Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	95

Tabela 34.	Pomoc udzielona osobom, które opuściły placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	95
Tabela 35.	Realizowane zadania zlecone gminy	102
Tabela 36.	Realizowane zadania zlecone gminy w sprawie decyzji wydawanych w trybie art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	103
Tabela 37.	Zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat ..	103
Tabela 38.	Realizowane zadania własne gminy	103
Tabela 39.	Świadczenia przyznane w roku 2021	121
Tabela 40.	Liczba oraz kwota przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2021	125
Tabela 41.	Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w Bytomiu w roku 2021	129
Tabela 42.	Zadłużenie alimentacyjne wyegzekwowane w roku 2021.....	130
Tabela 43.	Gospodarstwa domowe objęte pomocą w postaci dodatku mieszkaniowego za rok 2021	135
Tabela 44.	Liczba i kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2021 roku z podziałem na rodzaj własności lokalowej	135
Tabela 45.	Zestawienie podjętych decyzji administracyjnych dot. dodatku mieszkaniowego w 2021 roku	136
Tabela 46.	Wypłacone dodatki energetyczne w 2021 roku z podziałem na gospodarstwa domowe	137
Tabela 47.	Zestawienie podjętych decyzji administracyjnych dotyczących dodatku energetycznego w 2021 roku	138
Tabela 48.	Pomoc materialna dla uczniów	139
Tabela 49.	Wydatki 2021	145